

**HRANT DINK
VAKFI
2021
FAALİYET
RAPORU**

**HRANT DINK
FOUNDATION
2021
ANNUAL
REPORT**

HRANT DINK VAKFI, HRANT DINK'İN, 19 OCAK 2007'DE, GAZETESİ AGOS'UN ÖNÜNDE ÖLDÜRÜLMESİNDEN SONRA, BENZER ACILARIN YENİDEN YAŞANMAMASI İÇİN; ONUN DAHA ADİL VE ÖZGÜR BİR DÜNYAYA YÖNELİK HAYALLERİNİ, DİLİNİ VE YÜREĞİNİ YAŞATMAK AMACIYLA KURULDU. ETNİK, DİNİ, KÜLTÜREL VE CİNSEL TÜM FARKLILIKLARIYLA HERKES İÇİN DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI TALEBİ, VAKFIN TEMEL İLKESİDİR.

VAKIF, İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜN ALABİLDİĞİNE KULLANILDIĞI, TÜM FARKLILIKLARIN TEŞVİK EDİLİP YAŞANDIĞI, YAŞATILDIĞI VE ÇOĞALTILDIĞI, GEÇMİŞE VE GÜNÜMÜZE BAKIŞIMIZDA VİCDANIN AĞIR BASTIĞI BİR TÜRKİYE VE DÜNYA İÇİN ÇALIŞIR. HRANT DINK VAKFI OLARAK 'UĞRUNA YAŞANASI DAVAMIZ', DİYALOG, BARIŞ, EMPATİ KÜLTÜRÜNÜN HÂKİM OLDUĞU BİR GELECEKTİR.

HRANT DINK VAKFI

HRANT DINK FOUNDATION

HRANT DINK FOUNDATION WAS ESTABLISHED AFTER THE ASSASSINATION OF HRANT DINK IN FRONT OF HIS NEWSPAPER AGOS ON JANUARY 19, 2007, IN ORDER TO AVOID SIMILAR PAINS AND TO CONTINUE HRANT DINK'S LEGACY, HIS LANGUAGE AND HEART AND HIS DREAM OF A WORLD THAT IS MORE FREE AND JUST. DEMOCRACY AND HUMAN RIGHTS FOR EVERYONE REGARDLESS OF THEIR ETHNIC, RELIGIOUS OR CULTURAL ORIGIN OR GENDER IS THE FOUNDATION'S MAIN PRINCIPLE.

THE FOUNDATION WORKS FOR A TURKEY AND A WORLD WHERE FREEDOM OF EXPRESSION IS LIMITLESS AND ALL DIFFERENCES ARE ALLOWED, LIVED, APPRECIATED, MULTIPLIED AND CONSCIENCE OUTWEIGHS THE WAY WE LOOK AT TODAY AND THE PAST. AS THE HRANT DINK FOUNDATION 'OUR CAUSE WORTH LIVING' IS A FUTURE WHERE A CULTURE OF DIALOGUE, PEACE AND EMPATHY PREVAILS.

ANARAD HIĞUTYUN BİNASI
PAPA RONCALLI SK. NO: 128
HARBİYE 34373 ŞİŞLİ, İSTANBUL
T: +90 212 240 33 61-62 F: +90 212 240 33 94
www.hrantdink.org | info@hrantdink.org
facebook.com/hrantdinkfoundation
twitter.com/hrantdinkvakfi
twitter.com/hrantdinkfnd
twitter.com/hrantdinkarm
instagram.com/hrantdinkfoundation
youtube.com/hrantdinkvakfi

YAYIMA HAZIRLAYANLAR

EDITING

NESRİN UÇARLAR
TALİN SÜZME
ZEYNEP SUNGUR

TASARIM

DESIGN
SERA DİNK

MİZANPAJ

LAYOUT
DENİZ EZGİ SÜREK

BASKI

PRINTED BY

SENA OFSET AMBALAJ MATBAACILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
Yakuplu Mh. 194. Sk. 3. Matbaacılar Sitesi N:1 D:
465 Beylikdüzü - İstanbul / Türkiye
Tel: +90 212 613 38 46

VAKIF SEKRETERİ
ADMINISTRATION

HERMİNE SAYAN

EKİP
STAFF

ARLİN SARER, ARMAN KIRKOR BOYACIOĞLU, ATOM ŞAŞKAL,
AYLİN MIKAİLOĞLU, AYŞE NAÇAR, BERİL GÜR,
BESTE TABAK, BOĞOS TERZİYAN, ÇAĞDAŞ ÖZBAKAN,
DENİZ EZGİ SÜREK, EBRU ÖZDEŞ, ELİF GÜL ŞAHİN,
EMİRCAN SAÇ, ERDİ YAVUZ, EZGİ KAN, FERHAT ASNIYA,
HERMİNE SAYAN, JAKLİN ÖZKAN, LARA TAŞ,
MELEK AYLİN ÖZOFLU, MERVE NEBİOĞLU,
MERVE TEKEOĞLU, NAROD AVCI, NAYAT KARAKÖSE,
NESLİHAN KOYUNCU BALI, NESRİN UÇARLAR ŞENOCAK,
NİLAY ORHAN ARIKAN, NORAYR OLGAR, ÖZKAN BULUT,
PINAR TERZİ, RUDİ SAYAT PULATYAN, SELVİHAN OKUMUŞ,
TALİN VART SÜZME, TÜTENGÜL KÜÇÜKER, YASEMİN
KORKMAZ, YETER TERZİYAN, ZEYNEP SUNGUR

MÜTEVELLİ HEYETİ
BOARD OF TRUSTEES

ARAT DİNK, DELAL DİNK, HASROF DİNK, HAYKANOŞ DİNK,
RAHİL DİNK, YERVANT DİNK, ZABEL DİNK

YÖNETİM KURULU
BOARD OF DIRECTORS

RAHİL DİNK

BAŞKAN PRESIDENT

DELAL DİNK

BAŞKAN YARDIMCISI VICE PRESIDENT

YERVANT DİNK

MUHASİP ÜYE TREASURER

ARAT DİNK

AYHAN AKTAR

AYŞE SOYSAL

SİBEL ASNA

YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ
DEPUTY MEMBERS OF THE BOARD OF DIRECTORS

BEKİR AĞIRDIR, FUAT KEYMAN

DANIŞMA KURULU
ADVISORY BOARD

AHMET AYKAÇ, AHMET İNSEL, ALİ BAYRAMOĞLU,
ALPER ÖKTEM, ARDAŞES MARGOSYAN, ARUS YUMUL,
AYFER BARTU CANDAN, AYHAN AKTAR, AYLİN VARTANYAN,
AYŞE GÜL ALTINAY, AYŞE KADIOĞLU, AYŞE SOYSAL,
BEKİR AĞIRDIR, BETÜL TANBAY, CANSU ÇAMLİBEL,
CEM BOYNER, CENGİZ AKTAR, DARON ACEMOĞLU,
DİKRAN ALTUN, ERCAN KESAL, ERDAL YILDIRIM,
ETYEN MAHÇUPYAN, FETHİYE ÇETİN, FUAT KEYMAN,
FÜSUN ECZACIBAŞI, FÜSUN ÜSTEL, GENÇAY GÜRSOY,
GÜLTEN KAYA, GÜNDÜZ VASSAF, HASAN CEMAL,
HÜLYA ADAK, İBRAHİM BETİL, MARIANNA YERASİMOS,
MEHMET BETİL, MEHMET ERBUDAK, MELKON KARAKÖSE,
NAZAR BÜYÜM, NEBAHAT AKKOÇ, NECMİ ZEKA,
NEVİN SUNGUR, NİLGÜN ARISAN ERALP, ORAL ÇALIŞLAR,
SELAHATTİN HAKMAN, SEMA GENEL KARAOSMANOĞLU,
SİBEL ASNA, SÜLEYMAN AKBULUT,
ŞAH İSMAIL BEDİRHANOĞLU, TARHAN ERDEM,
TATYOS BEBEK, TUBA ÇANDAR,
UYGAR ÖZESMİ, YILMAZ ERDOĞAN

HRANT DİNK VAKFI
FAALİYET RAPORU

2021

HRANT DINK FOUNDATION
ANNUAL REPORT

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

- 8 **23,5 HRANT DİNK HAFIZA MEKÂNI**
23.5 HRANT DINK SITE OF MEMORY
-
- 12 **BOLİS ENTİTÜSÜ**
BOLIS INSTITUTE
- 14 **FARKLILAŞSAK DA FIKRALAŞSAK**
CREATING ANECDOTES BASED ON OUR
DIFFERENCES
Hrant Dink
- 16 **"KULİS: BİR TİYATRO BELLEĞİ, HAGOP AYVAZ"**
SERGİSİ
THE EXHIBITION 'COULISSE: HAGOP AYVAZ, A
CHRONICLER OF THEATER'
- 20 **'TARİHİ AÇMAK VE AŞMAK'**
'TO UNLOCK AND TRANSCEND HISTORY'
Hrant Dink
- 22 **AZINLIK HAKLARINA GÜNCEL BİR BAKIŞ:**
ERMENİ TOPLUMUNUN SORUNLARINA ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ
AN UP-TO-DATE APPROACH TO MINORITY RIGHTS:
SUGGESTIONS FOR THE ARMENIAN COMMUNITY'S
PROBLEMS
- 24 **BATI ERMENİCESİ ÇALIŞMALARI**
WESTERN ARMENIAN STUDIES
- 25 **HAK ODAKLI YAKLAŞIM ATÖLYESİ**
RIGHTS-BASED APPROACH WORKSHOP
- 26 **'SIRTLAYIP GETİRENLERE...'**
'TO THOSE WHO SHOULDERED AND BROUGHT
THE BOOKS...'
Hrant Dink
- 28 **KARDES - ÇOKKÜLTÜRLÜ MOBİL UYGULAMA**
KARDES - MULTICULTURAL MOBILE APPLICATION
- 32 **HRANT DİNK VAKFI KÜTÜPHANESİ VE ARŞİVİ**
HRANT DINK FOUNDATION LIBRARY AND
ARCHIEVE
-
- 34 **TÜRKİYE-ERMENİSTAN İLİŞKİLERİ**
TURKEY-ARMENIA RELATIONS
- 36 **'İKİ YAKIN HALK İKİ UZAK KOMŞU (...)'**
'TWO CLOSE PEOPLES
TWO DISTANT NEIGHBOURS (...)'
Hrant Dink
- 38 **TÜRKİYE-ERMENİSTAN UZMANLAR**
DİYALOG GRUBU
ARMENIA-TURKEY EXPERT DIALOGUE GROUP
- 42 **TÜRKİYE-ERMENİSTAN BURS PROGRAMI**
ARMENIA-TURKEY FELLOWSHIP SCHEME
- 43 **DİYALOG PROGRAMLARI**
DIALOGUE PROGRAMMES
- 44 **TÜRKİYE-ERMENİSTAN NORMALLEŞME SÜRECİ**
DESTEK PROGRAMI
SUPPORT TO THE ARMENIA-TURKEY
NORMALISATION PROCESS
-

46 **ASULİS: DİL, DİYALOG, DEMOKRASİ
LABORATUVARI**
ASULIS: DISCOURSE, DIALOGUE, DEMOCRACY
LABORATORY

48 **'DOKUN! DEMOKRATİKLEŞİRSİN!'**
'TOUCH! YOU WILL DEMOCRATIZE!'
Hrant Dink

50 **AYRIMCILIKLA MÜCADELE VE BİR ARADA YAŞAM
İÇİN SİVİL TOPLUMU GÜÇLENDİRME**
EMPOWERING CSO'S AND SPARKING CHANGE FOR
TACKLING DISCRIMINATION AND PROMOTING
DIVERSITY

56 **NEFRET SÖYLEMİNE KARŞI YENİ BİR SÖYLEM
OLUŞTURMAK**
BUILDING A NEW DISCOURSE AGAINST HATE
SPEECH

58 **DERİN ÖĞRENME VE SÖYLEM ANALİZİ İLE NEFRET
SÖYLEMİ TARAMASI PROJESİ**
PROJECT ON HATE SPEECH SCREENING VIA
DEEP LEARNING AND DISCOURSE ANALYSIS
TECHNIQUES

61 **NEFRET SÖYLEMİYLE MÜCADELE ETMEK İÇİN
TÜRKİYE VE AB YENİ ÜYE ÜLKELERİNİN
BİRLİKTE ÖĞRENME VE İŞBİRLİĞİ PROJESİ**
LEARNING AND COLLABORATING ON COUNTERING
HATE SPEECH IN TURKEY AND NEW EU MEMBER
STATES

62 **ULUSLARARASI HRANT DİNK ÖDÜLÜ**
INTERNATIONAL HRANT DINK AWARD

68 **HDV YAYINLARI**
HDV PUBLICATIONS

74 **HRANT DİNK ANMALARI**
HRANT DINK MEMORIALS

75 **'İLAHLARA İLLALLAH'**
'ENOUGH WITH THE DIVINITIES'
Hrant Dink

76 **BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ**
Hrant Dink İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü
Konferansı
BOGAZICI UNIVERSITY
Hrant Dink Memorial Lecture on Freedom
of Expression and Human Rights

77 **19 OCAK 2021**
JANUARY 19TH, 2021

80 **BAĞIŞÇILARIMIZ**
DONATIONS

81 **DESTEKÇİLERİMİZ**
SUPPORTERS

82 **BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU**
INDEPENDENT AUDIT REPORT

ADINI, HRANT DİNK'İN "23,5 NİSAN" BAŞLIKLİ KÖŞE YAZISINDAN ALAN 23,5 HRANT DİNK HAFİZA MEKÂNI, HRANT DİNK'İN DE OFİSİNİ İÇEREN AGOS GAZETESİ'NİN ESKİ ÇALIŞMA OFİSİNDE YER ALIYOR. 19 OCAK 2007'DE HRANT DİNK SEBAT APARTMANI'NIN ÖNÜNDE ÖLDÜRÜLDÜ VE YÜZBİNLERCE KİŞİ CENAZEYE KATILDI. SÜREÇ İÇERİSİNDE SEBAT APARTMANI'NDAKİ AGOS OFİSİ TÜRKİYE'NİN KOLEKTİF HAFİZASINDA SEMBOLİK ANLAMDA ÖNEMLİ BİR YERE SAHİP OLDU. 23,5 HRANT DİNK HAFİZA

23,5

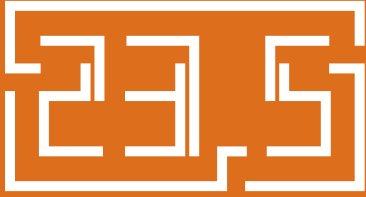
8

**HRANT DİNK HAFİZA MEKÂNI
HRANT DINK SITE OF MEMORY**

NAMED AFTER HRANT DINK'S ARTICLE "23.5 APRIL", THE 23.5 HRANT DINK SITE OF MEMORY IS LOCATED AT THE FORMER OFFICE OF AGOS NEWSPAPER WHICH ALSO HOUSES HRANT DINK'S PERSONAL OFFICE. ON 19 JANUARY 2007, HRANT DINK WAS ASSASSINATED IN FRONT OF THE SEBAT BUILDING AND HUNDREDS OF THOUSANDS ATTENDED HIS FUNERAL CEREMONY, EARNING THE AGOS OFFICE AND THE SEBAT BUILDING A POWERFUL PRESENCE IN THE COLLECTIVE MEMORY

MEKÂNI, HRANT DİNK'İN SAHİPLENDİĞİ VE HAKKINDA FARKINDALIK YARATMAYA ÇALIŞTIĞI DEMOKRASİ, EŞİTLİK, ADALET, İNSAN HAKLARI VE ÖZGÜRLÜKLER GİBİ EVRENSEL DEĞERLERİN ÖNEMİ HAKKINDA FARKINDALIK YARATIRKEN, HAFIZA VE UMUT ARASINDA BİR KÖPRÜ İŞLEVİ GÖRÜYOR. 23,5 HRANT DİNK HAFIZA MEKÂNI BİR DİYALOG, ÜRETİM, ARAŞTIRMA, PAYLAŞIM VE TEFEKKÜR MEKÂNI OLARAK FAALİYET GÖSTERİYOR. HRANT DİNK'İN ÇALIŞMA ODASI OLDUĞU GİBİ KORUNURKEN, DİĞER ODALARDA

ZİYARETÇİLERİ KİMLİK, EŞİTLİK, HAKİKAT VE ADALET GİBİ KAVRAMLARI SORGULAMAYA DAVET EDEN VİDEOLAR, YERLEŞTİRMELER VE YAZILAR YER ALIYOR. ZİYARETÇİLER, MEKÂNI HRANT DİNK'İN ANLATILARI REHBERLİĞİNDE GEZERKEN ONUN HAYATINA, MÜCADELESİNE VE ÖLÜMÜNE TANIKLIK EDECEK, AGOS GAZETESİ'NİN HİKÂYESİNİ KEŞFEDECEK VE TÜRKİYE TARİHİNDEN KESİTLER BULACAKLAR.

OF TURKEY. 23.5 HRANT DINK SITE OF MEMORY ADDRESSES AND HIGHLIGHTS THE IMPORTANCE OF UNIVERSAL VALUES EMBRACED BY HRANT DINK SUCH AS DEMOCRACY, EQUALITY, JUSTICE, HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS AS WELL AS BUILDING A BRIDGE BETWEEN MEMORY AND HOPE. THE 23.5 HRANT DINK SITE OF MEMORY ACTS AS A SPACE FOR DIALOGUE, PRODUCTION, RESEARCH, SHARING AND REFLECTION. HRANT DINK'S OFFICE HAS BEEN KEPT AS IT

WAS, WHILE IN OTHER ROOMS VISITORS ARE INVITED TO QUESTION AND DISCUSS NOTIONS SUCH AS IDENTITY, EQUALITY, TRUTH AND JUSTICE THROUGH TEXTS, VIDEOS AND INSTALLATIONS. AS HRANT DINK GUIDES VISITORS THROUGH THE SITE, THE VISITORS BEAR WITNESS TO HIS LIFE, HIS WORK AS A RIGHTS DEFENDER AND HIS DEATH, WHILE ALSO EXPLORING THE STORY OF THE AGOS NEWSPAPER AND SEEING SNAPSHOTS OF DIFFERENT HISTORICAL PERIODS IN TURKEY.

PROJE EKİBİ

PROJECT TEAM

NAYAT KARAKÖSE

NESLİHAN KOYUNCU BALI

23,5 HRANT DİNK HAFİZA MEKÂNI

10

23.5 HRANT DINK SITE OF MEMORY

DESTEKÇİ

SUPPORTER

John and Hasmik
Mgrdichian Foundation

23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı, Hrant Dink'in hakkında farkındalık yaratmaya çalıştığı demokrasi, insan hakları ve özgürlük gibi evrensel değerleri kitlelerle buluşturan ve hafıza ile umudu birleştiren bir merkez olarak faaliyet gösteriyor. Ziyaretçiler mekânı Hrant Dink'in anlatıları rehberliğinde gezerken, onun hayatına, mücadelesine ve ölümüne tanıklık ediyor, kimlik, eşitlik, hakikat ve adalet gibi kavramlar üzerine düşünmeye teşvik eden videolar, yerleştirmeler ve yazılarla karşılaşıyorlar.

Kapılarını 2019 yılında açan hafıza mekânı, pandemi nedeniyle bir süre kapalı kaldıktan sonra, 2021 yılının mart ayından itibaren ziyaretçilerini yeniden ağırlamaya başladı. Türkiye ve dışından ziyaretçilerin, STK'ların ve öğrenci gruplarının gezdiği 23,5'ta, her ay düzenli olarak rehberli turlar, 'Hrant Dink'in çalışma odasından Ermeni kültürü ve tarihine bir bakış' ve 'Hafıza mekânları' atölyeleri yapıldı. Çevrimiçi etkinliklere çeşitli şehirlerden ve ülkelerden yaklaşık 400 kişi katıldı.

23.5 Hrant Dink Site of Memory is a space that addresses and highlights the importance of the universal values embraced and championed by Hrant Dink -such as democracy, human rights and freedom- as well as building a bridge between memory and hope. As Hrant Dink guides visitors through the site, the visitors bear witness to his life, his struggle, and his death.

The memory site opened its doors to visitors in 2019 and although it couldn't host visitors for a long time due to the pandemic, it started receiving visitors again as of March 2021. While hosting visitors from Turkey and abroad, civil society organisations representatives and students, the guided tours, workshops on 'Memory sites' and 'A look at Armenian culture and history through Hrant Dink's office' continued to be carried out monthly. Approximately 400 people participated in the online events from different professions, age groups, countries and cities of Turkey.

23.5 Hrant Dink Site of Memory turned two years old

23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı ikinci yaşını 23,5 Nisan 2021’de doldurdu. Yıldönümü vesilesiyle, Hrant Dink Vakfı’nın da üyesi olduğu Uluslararası Vicdan Mekânları Koalisyonu Direktörü Elizabeth Silkes ve akademisyen Ayşe Gül Altınay’ın katılımıyla çevrimiçi bir sohbet yapıldı. ‘Geçmişten geleceğe, hafızadan eyleme vicdan mekânları’ başlıklı sohbette, hafızanın eyleme dönüşmesinde vicdan mekânlarının oynadığı rol ve pandemi döneminde hafızalaştırma alanındaki dönüşümler ele alındı.

Uluslararası Müzeler Günü vesilesiyle 18 Mayıs 2021’de ‘Müzelerin geleceği: Yeni tahayyüller ve yaklaşımlar’ başlıklı bir sohbet yapıldı. Uluslararası Müzeler Konseyi eski başkanı Suay Aksoy ve bağımsız müze profesyoneli Afşin Altaylı’nın katılımıyla, müzelerin geleceği, müzelerin barış inşasına, demokrasiye, toplumsal diyaloga katkısı, yeni teknolojilerin müzeler üzerinde ne gibi dönüşümler yarattığı üzerine konuşuldu.

24 Haziran 2021’de ise ‘Yıkılan heykeller, tartışmalı anıtlar’ başlığıyla Aylin Tekiner ve Belma Akçura’nın

katılımıyla bir sohbet yapıldı. Türkiye’de kaldırılan, kültleşen, tartışma yaratan heykellerin tarihi ve önümüzdeki dönemde kamu vicdanını rahatsız eden heykellerle ilgili küresel çapta bizleri nelerin beklediği ele alındı.

23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı ekibi, hafıza mekânının sanal sergisi için çalışmalarına başladı. 2022 yılında Türkçe, Ermenice ve İngilizce dillerinde açılacak 23,5 sanal sergi, fiziki mekânı çevrimiçi ortama taşırken, ziyaretçilerin görüşlerini ve deneyimlerini paylaşmalarına olanak tanıyacak etkileşim alanları sunmayı hedefliyor. Bir öğrenme mekânı olarak da faaliyet gösterme amacı taşıyan 23,5 kapsamında, 2022 yılında yapılması planlanan çocuklara ve gençlere yönelik demokrasi ve hak odaklı atölyeler için çalışmalar başladı.

on 23.5 April, 2021. On the occasion of its anniversary, we held a conversation with the Executive Director of International Coalition of Sites of Conscience, Elizabeth Silkes, and professor of anthropology and gender studies Ayşe Gül Altınay. The conversation titled ‘Sites of conscience from the past to future, from memory to action’ addressed the role sites of conscience play in turning memory to action and the transformation that the pandemic generated in the field of memorialization.

On the occasion of International Day of Museums, on May 18 a conversation titled ‘The future of museums: New imaginations and approaches’ was organised with the participation of Suay Aksoy, former president of the International Council of Museums and Afşin Altaylı, an independent museum professional. During the conversation, the future of museums, museums’ contribution to peace building, democracy and social dialogue as well as the transformation of museums with new technologies were discussed.

On June 24 another conversation titled ‘Destroyed statues, controversial monuments’ was organised with the participation of Aylin Tekiner and Belma Akçura; and the history of statues that were dismantled and demolished in Turkey, while also talking about what awaits us on a global scale regarding statues that disturb our conscience were discussed.

In 2022, the 23.5 virtual exhibition will be launched in Turkish, Armenian and English that will carry the physical space to a virtual environment. The virtual exhibition will consist of sections that will allow the visitors to interact with the site while also enabling them to share their opinions and experience. Within the scope of 23.5, which aims to operate as a learning space, studies have started for democracy and rights-based workshops for children and youth planned for 2022.

YUNANCA'DA ŞEHİR ANLAMINDAKİ
“POLİS”TEN GELEN BOLİS, ESKİDEN BERİ
ERMENİLER TARAFINDAN İSTANBUL'A
ATIFTA BULUNURKEN KULLANILIR.

HRANT DİNK VAKFI BÜNYESİNDE
KURULAN BOLİS ENSTİTÜSÜ,
TÜRKİYE'DE TARİH, SOSYOLOJİ,
KÜLTÜR ALANLARINDA ÇOĞULCULUĐU
MERKEZİNE ALAN, MİLLİYETÇİLİK,
IRKÇILIK VE CİNSİYETÇİLİKTEN UZAK,
DİSİPLİNLERARASI ALTERNATİF
ÇALIŞMALARIN ÜRETİLMESİNE VE

BOLİS ENSTİTÜSÜ INSTITUTE

12

FROM THE GREEK WORD FOR CITY
“POLIS”, BOLİS HAS LONG BEEN USED
BY ARMENIANS WHEN REFERRING
TO ISTANBUL.

ESTABLISHED WITHIN THE HRANT DINK
FOUNDATION, THE BOLİS INSTITUTE
AIMS TO SUPPORT THE PRODUCTION
OF ALTERNATIVE INTERDISCIPLINARY
STUDIES IN THE FIELD OF HISTORY,
SOCIOLOGY AND CULTURE THAT ARE
PIVOTED AROUND PLURALITY, FREE OF
NATIONALISM, RACISM AND SEXISM;

ARAŞTIRMACILARIN YETİŞMESİNE
DESTEK OLMAYI AMAÇLAYAN BİR
BİRİMDİR. ÇOĞULCU VE DEMOKRATİK BİR
TARİH YAZIMI, KAPSAYICI KÜLTÜR-SANAT
ÇALIŞMALARI, ÇOKKÜLTÜRLÜ SOYUT
VE SOMUT KÜLTÜREL MİRASIN TANINMASI
VE KORUNMASI AMACIYLA YÜRÜTÜLEN
ÇALIŞMALAR İÇİN BİR MERKEZ
OLMAYI AMAÇLAR.

BOLİS, AKADEMİK VE BAĞIMSIZ
ARAŞTIRMALAR YAPAN KİŞİLERİ
VE KURUMLARI DESTEKLERKEN,

BU AMAÇ DOĞRULTUSUNDA ARAŞTIRMA
VE İNCELEME ÇALIŞMALARI, PROJE
GELİŞTİRME VE YÜRÜTME, KÜTÜPHANE
VE ARŞİV OLUŞTURMA GİBİ FAALİYETLER
SÜRDÜRMEKTEDİR.

BOLİS

AND TO CONTRIBUTE TO TRAINING
RESEARCHERS IN TURKEY. IT ASPIRES
TO BE A CENTER FOR A PLURALISTIC
AND DEMOCRATIC HISTORIOGRAPHY,
INCLUSIVE CULTURAL AND ARTS
PROJECTS AND ACTIVITIES CARRIED
OUT FOR THE RECOGNITION AND
PRESERVATION OF MULTICULTURAL
TANGIBLE AND INTANGIBLE CULTURAL
HERITAGE.

BOLIS CARRIES OUT A HOST OF
ACTIVITIES INCLUDING RESEARCH AND

ANALYSIS, PROJECT IMPLEMENTATION
AND CREATING A LIBRARY AND ARCHIVE
WHILE SUPPORTING PEOPLE AND
INSTITUTIONS CARRYING OUT ACADEMIC
AND INDEPENDENT RESEARCH.

Batı, çokkültürlülükle gerçek anlamda henüz yeni tanışıyor. Çeşnilikte en farklı kültürlerle sahip Amerika'nın geçmişi dahi sadece iki asırlık. Avrupa ise 'öteki ile birlikte yaşama'yı deyim yerindeyse laboratuvarında deney yapı yapı üretiyor. Köklü bir çokkültürlü yaşam geleneği olmadığı için de bizim için sıradan(!) sayılan türban gibi bir konuda apışıp kalıyor, ne yapacağını şaşırıyor. Fransa tipik bir örnek. Dini simgelerin okullarda kullanılmamasına yönelik yasanın kabulünde yaşanan sancı halen kıvrandırıyor. Ama adamlara bir diyecek yok çünkü tecrübeleri olmasa da tekkültürlülüğün çokkültürlülüğe, teklikten birliğe doğru iyiniyetle gün geçtikçe daha iyisini beceriyorlar. Bizde ise tecrübe var, lakin niyet yok.

Çokkültürlülük kavramına antipati duyan çevrelerimiz hayli kaygılı. En büyük kaygıları da, ön plana çıkmaları halinde farklılıkların giderek fıkralaşması ve birliğimizin, bütünlüğümüzün bozulması.

Birliğimizle, bütünlüğümüzle örtülmeye çalışılan ise aslında tekliğimiz.

Hani "Ne mozaiki lan, mermer" deyişi vardı ya... İşte o. Böyle olmasına rağmen. "Bizde çokkültürlülük zaten var, yenisine ne gerek var ki" tavrından da bir gıdım taviz verdiğimiz yok.

Rivayete göre bir zamanlar birarada yaşama muhabbetimiz o denli güçlüymüş ki farklılıklarımızı fıkralaştırır, birbirimizle oynaşmışız. Yan yana geldik mi bir Türk, bir Kürt, bir Ermeni, bir Yahudi, bir Rum, gayrı tutmayın bizi gitsin. "Kürt, Türk bir de Ermeni üç arkadaş yolda gidiyorlarmış..." diye başlarmışız birbirimizi 'Ti'ye alacak denli atışmaya, sevimseye. Hey gidi günler hey... Farklılığımıza kızacağımıza, farklılığımızla eğlenirmişiz. Farklılığı eğlenceye dönüştürmek... İnsanoğlunun uygarlaşmasının gerçek göstergesi belki de bu. Ama sonra... Gün gelmiş, birbirimizden korkmuş, fıkralarımızı dahi anlatamaz olmuşuz.

FARKLILAŞSAK DA FIKRALAŞSAK

14

CREATING ANECDOTES BASED ON OUR DIFFERENCES

The West has only recently been introduced to multiculturalism in the real sense. Even the United States of America, who has the widest variety in flavours when it comes to culture, is only two hundred years old.

On the other hand, the experience of 'living with the other' in Europe is produced, so to speak, by laboratory experiments.

And since it does not have a deep-rooted tradition of multicultural life, Europe is often left baffled on issues such as the headscarf, which we consider matter-of-fact (!), and does not know what to do.

France is a typical example. The throes of pain suffered during the approval of the law regarding the prohibition of religious symbols in schools are still being felt.

But it is impossible to condemn them for this, because despite their lack of experience, they manage to improve their stance by the day in their transition from mono-culturalism to multi-culturalism, from isolation to inclusion.

As for us, we have the experience, but not the intention.

Those who dislike the concept of multiculturalism are

quite worried. And their greatest worry is this:

If our differences are emphasized, they will turn into anecdote and jokes, and then, our unity and integrity as a nation will be damaged.

What is trying to be covered up with the concepts of unity and integrity are in actual fact is the claim for homogeneity.

You remember the words, "Who dare says we (Turkey) resemble(s) a mosaic, we are like marble and nothing else"... That's the claim.

Despite of this, we do not compromise one iota from the stance that proclaims "We already have multiculturalism, why do we need a new version."

The story goes that, once our fondness for living together was so strong that we used to create anecdotes and stories from our differences, and pull each other's legs telling them.

A Turk, a Kurd, an Armenian, a Jew, a Greek, once we got together, there would be no holding us back.

"Three friends, a Kurd, a Turk and an Armenian, were walking along the street..." we used to start off, teasing each other, playing with each other. Those

'Tek'lik adına birçok zenginliğimizi yitirdiğimiz gibi neşemizi de kaybetmişiz.

Tekrar o günlerimizi yakalayabilir miyiz?

Yakalamak için nereden başlamalıyız?

'Siyaset, politika' gibi ürkütücü lafları bıraksak da eğitimden mi başlasak yoksa?

Farklılıklarımızı hiç çıkmamacasına belleğimize kazıyacak ders üniteleri, araştırma konuları mı koysak ders kitaplarımıza?

Belki de en iyisi alfabeden başlamak.

"Ali topu Veli'ye at"ın yanına bir de "Ali topu Hagop'a at"ı eklemek.

Beyoğlu gazetesinin azınlıkları buluşturan bir toplantısında da sormuştum bu soruları, orada da yinelemiştim önerilerimi.

Apoyevmatini gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Mihail Vasiliadis dostum, espriyle takıldı bu "Ali Topu Hagop'a at" sloganına.

"Vallahi başına iş açacak laf ediyorsun" diyerek esprisini patlattı.

"Ali topu at diyorsun ama ya bu topu Ali bir başka top anlar da askere gittiğinde topu ele geçirdiğinde Hagop'a nişanlarsa ne olacak? Bana ilkokulda böyle öğretiler demez mi?"

Gülüştük bir iyice.

İçimden "İşte bu" diyordum "İşte bu."

Bir farklının diğerine endeksli travmatik ya da paranoyak ruh halinin hangi boyutlarda gezinebileceğini gösterse de, yakalamamız gereken birliktelik işte bu.

Farklılıklarımızı fıkralaştırmak...

HRANT DİNK

AGOS

4 HAZİRAN 2004

JUNE 4TH, 2004

were the days. Instead of losing our temper over our differences, we used to entertain ourselves with them. To transform difference into entertainment... This might be the true sign of human civilization.

But then... A day came when we began to fear each other, and could not even tell each other our jokes and stories.

We did not only lose many of our richness in the name of 'homogeneity', but we lost our joy as well.

Can we recapture those days?

Where should we begin to capture them?

Should we perhaps leave chilling words like 'politics' aside and begin with education?

Should we introduce course units, research topics to our school books that will inscribe our differences in our memory for good?

Perhaps it is best to begin with the alphabet book.

To add, next to "Ali, throw the ball to Veli," another sentence that says, "Ali, throw the ball to Hagop."

I once asked these questions, and repeated my proposals at a meeting organized by Beyoğlu newspaper that brought together minorities.

My friend Mihail Vasiliadis, the editor-in-chief of the Apoyevmatini newspaper, pulled my leg about my proposal including the slogan "Ali, throw the ball to Hagop."

"You're honestly going to get yourself into trouble," he joked.

"You say, Ali throw the ball, but what if Ali misunderstands what you mean by ball (the word for ball and cannon/cannonball are the same in Turkish) and targets the cannon towards Hagop when he is doing his military service? Will he not justify his action by saying, well, that's what they taught me in primary school?"

We had a good laugh.

"This is exactly what I mean," I said to myself, "This is it."

Although it also shows the extent of the traumatic or paranoid mood of a different individual, a mood linked to the mood of another different individual, this is the togetherness we have to capture.

To create anecdotes based on our differences...

PROJE EKİBİ
PROJECT TEAM

HRANT DINK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION
ARMAN TERZİYAN
BANU ATÇA
LARA TAŞ
ZEYNEP TAŞKIN

TÜRKİYE TİYATRO VAKFI
THEATRE FOUNDATION OF TURKEY
ESEN ÇAMURDAN

YAPI KREDİ KÜLTÜR SANAT
YAPI KREDİ CULTURE, ARTS AND PUBLISHING
ELİF ERDOĞAN
KEVSER GÜLER

“KULİS: BİR TİYATRO BELLEĞİ, HAGOP AYVAZ” SERGİSİ

THE EXHIBITION
**‘COULISSE: HAGOP AYVAZ,
A CHRONICLER OF THEATER’**

DESTEKÇİLER
SUPPORTERS

CHREST
VAKFI

CIVIL
RIGHTS
DEFENDERS

INSTITUT
FRANÇAIS
Turquie

Kingdom of the Netherlands

PROJE ORTAKLARI
PROJECT PARTNERS

YapıKredi
Kültür Sanat Yayıncılık

**TÜRKİYE
TİYATRO VAKFI**

Hrant Dink Vakfı'nın öncülüğünde, Türkiye Tiyatro Vakfı ve Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık işbirliğiyle hazırlanan “Kulis: Bir Tiyatro Belleği, Hagop Ayvaz” sergisi 1911-2006 yılları arasında yaşamış yayıncı Hagop Ayvaz'ın kişisel çabalarıyla oluşturduğu tiyatro arşivinden yola çıkarak, toplumsal bellek, kimlik ve mekân bağlamında, Türkiye'nin tiyatro tarihine ışık tuttu.

15 Aralık 2020 – 25 Temmuz 2021 tarihleri arasında Yapı Kredi Kültür Sanat'ta ziyaretçilerle buluşan sergi, çevrimiçi olarak Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık ve Hrant Dink Vakfı'nın web sitesinden gezilebilir.

Hagop Ayvaz koleksiyonundan fotoğraflar, afişler, dergiler ve oyun metinleri içeren sergi üç ana bölümden oluşuyor. İlk bölüm, tiyatro tutkusu ilk gençlik yıllarına dayanan Ayvaz'ın figüranlıktan yönetmenliğe, köşe yazarlığından yayıncılığa uzanan yaşamı paralelinde, İstanbul'da Ermenice tiyatro

KULİS
COULISSE

The exhibition ‘Coulisse: Hagop Ayvaz, A Chronicler of Theater’ brought to life by the guidance of Hrant Dink Foundation with the collaboration of the Theatre Foundation of Turkey and Yapı Kredi Culture, Arts and Publishing which based on the personal theatre archive of the publisher Hagop Ayvaz (1911-2006) shed light on the theater history of Turkey within the context of collective memory, identity, and space.

The exhibition was opened to the public 15th of December – 25th of July and can be reached online on Yapı Kredi Culture, Arts and Publishing and Hrant Dink Foundation's websites. The exhibition offered a selection of photographs, magazines, manuscripts from the archive, divided into three main parts. The first part presents the theater production and activities in Istanbul in Armenian, in parallel to the lifetime of Hagop Ayvaz, a devotee of theater since his youth— from being a walker on to a director, from being a columnist to a publisher. The second part touches upon

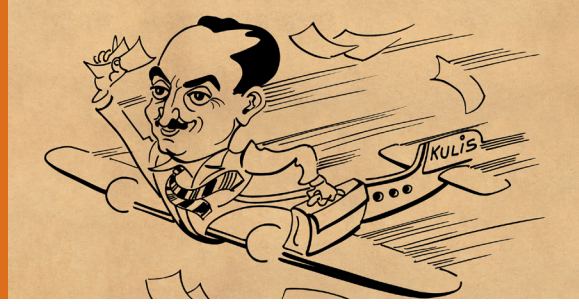
üretimini ve etkinliklerini mercek altına alıyor. İkinci bölümde, 1946–1996 yılları arasında kesintisiz olarak yayınlanan Kulis dergisinin Türkiye sınırlarını aşan etkileri, dönemin sanat ve siyaset gündemi ekseninde, bir zaman çizelgesi eşliğinde ele alınıyor. Son bölüm ise Osmanlı ve Türkiye tiyatro tarihinde mihenk taşı olmuş sanatçılar, topluluklar, oyunlar ve mekânları ele alıyor.

Hagop Ayvaz'ın 'kulis'ine davet niteliğinde olan ve Türkiye'nin tiyatro tarihini çoğulcu bir perspektifle inceleme imkânı da sunan sergi için Yapı Kredi Yayınları tarafından aynı adla İngilizce-Türkçe bir de katalog hazırlandı.

HAGOP AYVAZ KİMDİR?

1911'de İstanbul-Yenikapı'da doğdu. Sahneye ilk kez 1928'de, Narlıkapı Şafak Tiyatrosu'nda, figüran olarak çıktı. İlk başrolünü 1930'da, Beyoğlu Yenişehir Mangasar Bahçe Tiyatrosu'nda, "Kara Değirmen

Cinayeti"nde oynadı. 1935–1946 yılları arasında Jamanag, Turkiya, Gavroş, Nor Or gibi süreli yayınlarda tiyatro yazıları yazdı. 1946'da Zareh Arşag ve Nazaret Donikyan'la birlikte Kulis dergisini kurdu. 1948'den itibaren Kulis için yurtdışı seyahatlerine çıktı; birçok Ortadoğu ülkesinde, Ermenistan'da ve Yunanistan'da çok sayıda okuyucu ve yazara ulaştı. 1960'ta Esayan Okulu'ndan Yetişenler Derneği'nin tiyatro komitesinin başına geldi. İlk yönetmenliğinde Galip Arcan'ın "Rica Ederim Kesmeyiniz" adlı oyununu sahneledi ve aynı yıl Pokr Taderahump'u [Küçük Kumpanya] kurdu. 1968'de unutulmaz köşesi Lutsika Dudu'ya başladı. Yurtdışında ve Türkiye'de sayısız ödül alan yarım asırlık dergisi Kulis'in son sayısını 1996'da çıkardı. 1997–2006 yılları arasında Agos'ta yazdı. Türkiye Yazarlar Birliği Basın Hizmet Ödülü'ne (1997) ve Tiyatro Eleştirmenleri Birliği Onur Ödülü'ne (2005) layık görüldü. 29 Eylül 2006'da hayatını kaybetti.

the impact of the 'Kulis' magazine within and outside of Turkey published by Ayvaz from 1946 to 1996, in line with the major artistic and political developments within this framework. The final section focuses on various artists, companies, plays, and venues which constituted the cornerstones of the theater history of the Ottoman Empire and Turkey. The catalogue of the same name as the exhibition which invites the visitors to the 'coulisse' of Hagop Ayvaz's endeavors and allows the visitors to discover the history of theater of Turkey has been published in both English and Turkish by Yapı Kredi Culture, Arts and Publishing.

WHO IS HAGOP AYVAZ?

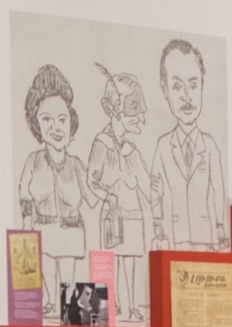
Hagop Ayvaz was born in Yenikapı, İstanbul in 1911. He debuted on stage in 1928 at the Narlıkapı Şafak Theater. His first lead role was in at the Beyoğlu Yenişehir Garden Theater in 1930. He wrote about theater at periodicals like Jamanag, Turkiya, Gavroş,

Nor Or between 1935–1946. Together with Zareh Arşag and Nazaret Donikyan, he co-founded the Kulis magazine in 1946. After 1948, he started traveling abroad for Kulis and reached more readers and writers in many countries of the Middle East as well as Armenia and Greece. He assumed the leadership of the Stage Troupe of the Esayan School Alumni Association in 1960 and made his directorial debut with Galip Arcan's Rica Ederim Kesmeyiniz [Please Do Not Interrupt] and founded Pokr Taderhump [Small Company]. He started writing for his memorable column Lutsika Dudu [Mrs. Lutsika] in 1968. In 1996 he published the last issue of his five- decade-old magazine Kulis, which received countless awards in Turkey and abroad and started writing for Agos in 1997, which lasted until 2006. He received the 1997 Press Service Award of the Writers Union of Turkey and 2005 Honorary Award of the Theater Critics Association of Turkey. He died on September 29, 2006.

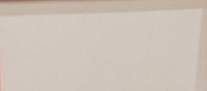
1970

KULIS POKHLO

1968

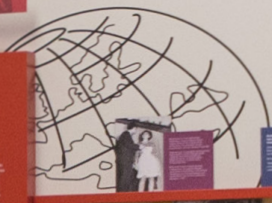
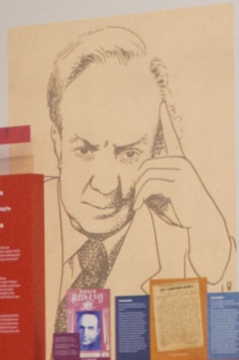

1960

1955

1954

YERÜKER KULIS
KULISİNİN İLK SAYISI
KULISİNİN İKİNCİ SAYISI

Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde en önemli engel olarak görülen tarih tartışmaları, bugünden yarına iki ülkenin üzerinde uzlaşma sağlayarak altından kalkabilecekleri bir sorun olmaktan şimdilik uzak gözüküyor.

Bu da çok doğal, çünkü karşılıklı algılamalar ve söylemler kilitlenmiş durumda.

Üstelik tarihin asıl sahipleri devletler de değil... Halklar. O nedenle, Türkiye ile Ermenistan devletlerinin tarihi çözmesi, Türklerin ve Ermenilerin de çözdüğü anlamına gelmiyor. Sonuçta, tarih konusunda devletler, siyasal bir uzlaşmaya varsalar da, halklar arasındaki uzlaşma öyle siyasal kararlarla kolay kolay gerçekleşmiyor, zaman içinde üretilecek moral ve etik ilişkilere ihtiyaç duyuluyor.

Halklar arasında varolan buzdağları ancak kurulacak ilişkilerin sıcaklığıyla eriyebiliyor.

Ancak sağlanacak ilişki ve diyalog ortamlarında karşılıklı algılar değişebiliyor.

Dolayısıyla 'tarihin çözülmesi' aslında gerçek bir kavram ve problem de değil.

Tarihin çözülecek bir yanı zaten yok...

Sadece anlaşılacak bir yanı var. Anlama ise, zamana yayılmış bir öğrenme, bilgilenme ve idrak süreci gerektiriyor.

Günümüz devlet kararlarıyla asla sağlanamıyor.

Tarih, çözülmesi gereken bir problem değil, öğrenilmesi, algılanması ve idrak edilerek içselleştirilmesi gereken bir yaşamışlıktır.

Aslolan, Türkiye'nin tarihsel gerçekliğinin farkına varmasıdır.

Bu da ancak Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin gelişmesiyle mümkün olabilecektir.

Şu gerçeği bir kez daha özetlemekte yarar var:

Türkiye'nin bugün önündeki problem ne 'inkâr' ne de 'ıkrar' sorunudur.

Türkiye'nin temel sorunu 'idrak'tır.

İdrak sürecinde ise Türkiye'nin ciddi bir şekilde

alternatif tarih etüdüne ve bunun için de demokratik bir ortama ihtiyacı var.

İdrak sürecini yaşamakta olan bir toplumun bireylerine

TARİHİ AÇMAK VE AŞMAK

20

TO UNLOCK AND TRANSCEND HISTORY

The dispute over history is considered to be the most significant obstacle in Turkey-Armenia relations, and seems - for now - unlikely to be a problem the two countries will strike a compromise over in the immediate future.

This is quite natural, because perceptions and discourses on both sides have reached a deadlock.

Moreover, the real owners of history are not the two states... but the People.

Therefore, a solution by the Turkish and Armenian states regarding history would not mean that the Turks and the Armenians have reached a solution.

Ultimately, even if states manage to reach a political compromise over history, the compromise between the two communities can not be simply achieved through political decisions. Moral and ethical relationships are necessary, and can only be produced over time.

The icebergs that exist between the two societies can only melt with the warmth of the relationships that will be formed.

Perceptions on both sides can only change in an environment of contact and dialogue. Therefore,

'solving history' is not actually a real concept, or a problem. There is nothing to be solved about history anyway... It needs to be understood. And understanding necessitates a process of learning, enlightenment and comprehension, spread out over time. It can never be achieved with save-the-day state decrees.

History is not a problem that needs to be solving, but an experience that has to be learned, perceived, comprehended and internalized. The essential point lies in Turkey becoming aware of its historical reality. And this can only be achieved through the development of the struggle for democracy in Turkey.

It is important to summarize the following truth once again:

The problem Turkey faces today is neither a problem of 'denial' or 'acknowledgement'.

Turkey's main problem is 'comprehension'.

And for the process of comprehension, Turkey seriously needs an alternative study of history and for this, a democratic environment.

inkârı ya da ikrarı siyasal baskılarla ya da yasalarla dayatmak haksızlıktır.

Böylesi bir yöntem idrak sürecine indirilecek en büyük darbedir. İdrak edilmemiş bir inkârın veya ikrarın hiç kimseye yararı da yoktur. Bu idrak sürecinin farkında olmayan veya görmezden gelenlerin iç ya da dış dayatmaları, süreci kısaltacağı yerde uzatmaktadır.

Şu yaşanan süreçte, Türkiye’den tarihsel gerçekliği kabul etmesini bekleyenlerin ya da reddetmesini dayatanların, Türk toplumunun güncel gerçekliğini iyi okuyabildikleri söylenemez.

Sonuçta, toplum gerçeği biliyor da inkâr ediyor değil, bildiği gerçeği savunuyor.

Bu toplum daha dünkü ‘Susurluk Vakası’ni, toprak altından çıkan ‘Hizbullah cesetleri’ni hukuk dilinde tanımlamakta, adlandırmakta ve arkasını getirmekte zorlanırken, 90 yıl önceki bir tarihi nasıl sancı çekmeden algılayabilecek ve adlandırabilecek?

Üstelik de yıllarca bu denli karşı bilgi bombardımanına tutulmuşken.

Evet, tarih ve güncel siyaset arasındaki karmaşık ilişki işte yine karşımızda.

Cümlemiz bir kilitlenmenin varlığını kabul ediyoruz. Ancak şu var ki, bugün Türk-Ermeni ilişkilerine baktığımızda, neyin kilit, neyin anahtar olduğunu da karıştırmış durumdayız.

“Gel önce tarihi çözelim, sonra ilişkiye geçelim” diyenlerle, “Gel ilişki kuralım, tarihin çözümünü ilişkinin akışına bırakalım” diyenler karşılıklı olarak inatlaşmış durumda.

Birine göre siyaset kilit, tarih anahtar, diğerine göre tarih kilit, siyaset anahtar.

Bendeniz siyasetin anahtar olduğuna inananlardanım.

Ve nedenleri ne olursa olsun tarihin kilidini açmak ve aşmak hepimizin temel görevi.

HRANT DİNK

AGOS

27 MAYIS 2005

MAY 27TH, 2005

It is unfair, either through political pressure or laws, to impose denial or acknowledgement upon the individuals of a society who are in the middle of a process of comprehension.

Such a method would be the greatest blow inflicted on the process of comprehension. After all, denial or acknowledgement without comprehension benefits no one. The internal or external impositions of those, who are either not aware of or prefer to turn a blind eye to this process of comprehension, extend the duration of the process rather than reducing it.

In the process we are going through, it is impossible to say that, those who expect Turkey to accept historical reality or impose denial on it are reading the current reality of Turkish society well.

After all, it is not that the society knows, or denies the truth; the society is defending the truth it knows. This society has shown difficulty in defining, naming and doing whatever else is necessary in legal terms regarding the ‘Susurluk Case’ or the unearthed ‘Hizbullah corpses’, events that have taken place only

yesterday. So how is it to effortlessly and painlessly perceive and define a historical event of 90 years ago? And especially after having been subjected to a bombardment of counter-information for so many years.

Yes, the complex relationship between history and contemporary politics stands before us once again. We all accept the existence of a deadlock.

However, there is also the fact that in Turkish-Armenian relations today, we are in a state of confusion over where to find the lock and the key.

There is a dogged standstill between those who say, “Let us sort out history first and then establish relations,” and those who say, “Let us establish relations and leave the solution of history to the flow of relations.”

For one side, politics is the lock and history the key, and for the other history is the lock and politics the key.

I am among those who believe politics is the key. And whatever the motivation, it is a fundamental duty that befalls all of us to unlock and transcend history.

PROJE EKİBİ
PROJECT TEAM
NAYAT KARAKÖSE
NESRİN UÇARLAR

Türkiye'deki Ermeni toplumunun güncel meselelerine dikkat çekmeyi ve bu meselelerin çözümüne yönelik önerilerde bulunmayı amaçlayan bu proje, aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarının azınlık hakları konusundaki savunuculuk çalışmalarını güçlendirmeyi hedefliyor.

1 Temmuz 2021 itibarıyla başlayan ve bir yıl süreyle devam edecek olan projenin ilk ayağı, eğitim hakları, vakıflar, dini özgürlükler ve ayrımcılık meselelerine ilişkin birebir görüşmelerden ve çalıştaylardan oluşuyor. Meselelerin muhataplarıyla yapılacak görüşmelerde, sorunlar hakkında ayrıntılı ve güncel bilgi toplamak ve çalıştayların altyapısını oluşturmak amaçlanıyor.

Akademisyenlerin, hukukçuların, gazetecilerin, insan hakları savunucularının ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin bir araya geleceği çalıştaylarda ise

AZINLIK HAKLARINA GÜNCEL BİR BAKIŞ: ERMENİ TOPLUMUNUN SORUNLARINA ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

AN UP-TO-DATE APPROACH TO MINORITY RIGHTS: SUGGESTIONS FOR THE ARMENIAN COMMUNITY'S PROBLEMS

DESTEKÇİLER
SUPPORTERS

EUROPEAN
 ENDOWMENT OF DEMOCRACY

HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG
DERNEĞİ
TÜRKİYE
TEMSİLCİLİĞİ

“An up-to-date approach to minority rights: Suggestions for the Armenian community's problems” is a new project that aims to draw attention to the current issues of the Armenian community in Turkey and to make suggestions for the solution of these issues in addition to strengthening the advocacy work of civil society organisations on minority rights.

The first pillar of the project, which started on July 1st, 2021 and which will last for a year, consists of one-to-one meetings and workshops on the rights to education, foundations, religious freedom and discrimination. The one-to-one meetings will collect detailed and topical information about the problems and to structure the relevant workshops.

In the workshops where academics, lawyers, journalists, human rights defenders and representatives of civil society organisations will come

sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirilmesi, savunuculuk konusundaki sorunların ve olası çözüm önerilerinin konuşulması ve tüm bu önerilerin raporlanması hedefleniyor.

Raporun Türkiye'deki azınlık haklarının gelişimine katkı sunabilecek, önerilerin hayata geçirilmesinde etkili olabilecek karar vericilerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla birebir görüşmeler ve toplantılar yoluyla paylaşılmasının yanı sıra kamuoyunda daha geniş kesimlere ulaşması amacıyla bir panel düzenlenmesi planlanıyor.

Projenin ilk konusu olan eğitim hakları bağlamında, Eylül-Ekim aylarında 16 Ermeni okulunda görev yapan 20 yöneticiyle mülakatlar yapıldı.

16 Ekim'de düzenlenen ve Toros Alcan, Kenan Çayır, Silva Kuyumcuyan, Turgut Tarhanlı ve Işık Tüzün'ün katıldığı eğitim hakları çalıştayında, okul yöneticileriyle

yapılan mülakatlar ışığında tespit edilen sorunlar ve olası çözüm önerileri tartışıldı.

Halihazırda, projenin ikinci konusu olan Ermeni vakıflarının güncel sorunlarını tespit etmek üzere, azınlık vakıfları üzerine çalışan avukatlarla, Ermeni vakıflarında görev yapmış kişilerle ve Ermeni vakıflarının mevcut başkanlarından bazılarıyla mülakatlar yapılmakta. Mülakatların tamamlanmasının ardından, akademisyenlerin ve hukukçuların katılacağı bir çalıştay düzenlenerek, vakıfların sorunlarına dair çözüm önerilerinin tartışılması planlanıyor.

Projenin dini özgürlükler ve ayrımcılıkla mücadele başlıkları için de benzer şekilde mülakatlar yapılması, çalıştaylar düzenlenmesi ve çalıştayların sonuçlarını yansıtan raporun, 2022'de yayımlanması ve kamuoyuyla paylaşılması amaçlanıyor.

together, proposals for the solution of issues will be developed, problems and possible solutions regarding advocacy will be discussed and these proposals will be reported.

Besides organising a panel to reach the wider public, the report will be shared through one-on-one contacts and meetings with decision-makers and civil society organisations that could be effective in the implementation of the proposals and contribute to the development of minority rights in Turkey.

With regards to rights to education, 20 directors from 16 Armenian schools were interviewed in September and October.

At the workshop on the rights to education on October 16 problems detected and identified during the interviews and their possible solutions were discussed with the participants, namely, Toros Alcan, Kenan

Çayır, Silva Kuyumcuyan, Turgut Tarhanlı ve Işık Tüzün.

At present, interviews are being conducted with lawyers working on minority foundations, people who had served in Armenian foundations, and some of the current heads of Armenian foundations, in order to identify the prevailing problems of Armenian foundations, which is the second topic of the project. Following the interviews, a workshop will be held with the participation of academics and lawyers on the possible solutions to the problems of foundations.

For the topics of religious freedoms and the fight against discrimination, interviews and workshops will be organised in a similar way. The report reflecting the results of the workshops will be published and shared with the public in 2022.

PROJE EKİBİ
PROJECT TEAM
 LARA TAŞ
 TALİN SÜZME

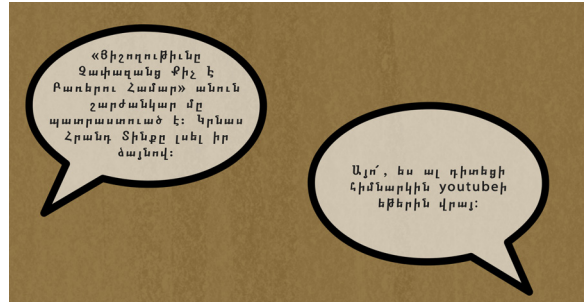
BATI ERMENİCESİ ÇALIŞMALARI

WESTERN ARMENIAN STUDIES

DESTEKÇİLER
SUPPORTERS

2016 yılından bu yana devam eden Batı Ermenicesi çalışmaları, yok olmaya yüz tutan bu dili yaşatmak ve yeni kuşaklara aktarmak için oluşturuldu. Pandemi nedeniyle 2021 senesinde çevrimiçi olarak devam eden çalışmalara dünyanın dört bir tarafından ilgi oldu. Seviye belirleme testlerinden sonra oluşturulan yaklaşık 20 kişilik gruplar 2021 yılındaki atölyelere bahar, yaz ve güz dönemlerinde haftada altı gün dört seviyede devam etti. Batı Ermenicesi çalışmaları Şuşan Özoğlu ve Sevan Değirmencioğlu'nun yürütücülüğünde yapıldı. Ermenice konuşma bilgisini geliştirmek isteyenler için kış, bahar ve yaz döneminde Narod Erkol ve Hrag Avedanian kolaylaştırıcılığında 'Batı Ermenicesi Konuşma Atölyeleri' yapıldı. Atölyelere katılmak için Ermenice alfabesini bilmek, basit cümleleri zorlanmadan okumak ve günlük ifadeleri anlamak koşulları bulunuyor.

Carried out since 2016, Western Armenian Studies is designed to keep this language facing extinction alive and to pass it on to new generations. Due to the pandemic, in 2021 workshops continued online with great interest from all over the world. Following placement tests, groups of approximately 20 attendees participated in the 2021 workshops in the spring, summer and fall terms for six days a week at four separate levels. The Western Armenian Studies workshops were led by Şuşan Özoğlu and Sevan Değirmencioğlu. Separate "Western Armenian Speaking Workshops" for participants interested in developing their Armenian conversational skills were facilitated by Narod Erkol and Hrag Avedanian. Knowledge of the Armenian alphabet, reading simple sentences without difficulty and understanding daily phrases are required for participation in these workshops.

PROJE EKİBİ

PROJECT TEAM

MERVE TEKEOĞLU

NİLAY ORHAN ARIKAN

HAK ODAKLI YAKLAŞIM ATÖLYESİ

RIGHTS-BASED APPROACH WORKSHOP

DESTEKÇİ

SUPPORTER

Hrant Dink Vakfı, Türkiye'nin çok kültürlü geçmişine ışık tutan ve tanıklıklara dayalı Hak Odaklı Yaklaşım Atölyesi geliştiriyor. Çoğulculuk, çok kültürlülük, birlikte yaşama, empati ve çeşitliliğin önemini teşvik edilmesini hedefleyen program, tanık görüşmeleriyle desteklenen oturumlar serisinden oluşuyor.

Atölye programı geliştirilmesinin ardından, uzman eğitimcilerle bir araya gelerek, Vakfın yıllar içinde biriktirdiği sözlü tarih görüşmeleri ışığında, 16-45 yaş aralığındaki hedef kitleye, eşit vatandaşlık ve bir arada yaşam üzerine ve hak odaklı atölyeler serisi düzenlenmesi hedefleniyor.

Bireysel ayrımcılık, toplumsal ayrımcılık ve dönüşüm hikâyelerine odaklanacak olan program kapsamında, 2022'de, yüz yüze ve çevrimiçi atölyelerin hayata geçirilmesi planlanıyor.

Hrant Dink Foundation is developing a Rights-based Approach Workshop based on the testimonies that sheds light on Turkey's multicultural past. The programme, which aims to promote the importance of pluralism, multiculturalism, coexistence, empathy and diversity, consists of a series of sessions supported by witness interviews.

After developing the workshop programme, a series of rights-based workshops on equal citizenship and coexistence for a target group between the ages of 16-45 in the light of the oral history interviews that the Foundation has accumulated over the years by coming together with expert trainers will be organised.

The workshops will focus on the stories of individual discrimination, social discrimination and transformation. In 2022, the plan is to implement the workshops both face-to-face and online.

Eskiler anlatırdı. Dedem benim, iyi okurmuş. Yalar yutarmış her bir şeyi. Yaz güneşinden korunabildiği anlarda, özellikle de avludaki duvar dibinde oluşan asma gölgesine çektiği hasır taburesine oturur, başlarmış kitaplarının sayfalarını bir bir çevirmeye. Havanın nemiyile birbirine yapışmış sayfaları diliyle ıslattığı parmağıyla bir bir çevirip okurken, etrafında oynayan torunlarının gürültüsünden rahatsız olur, hırsını şark sineklerinden almış, cilt kapaklarıyla onları bir bir tepeleyerek.

Ağlaşan bebeler dayanamayıp “Al bu yerde yürüyenleri içeri” diye neneme bağırdığında bilinirmiş ki okuduğu bir şeye çok sinirlenmiş.

Dudaklarından düşürmediği sarma sigaranın son parçası tutkalla dudağına yapışmış sanki. Kaç kez dudağını yakmış okurken.

Ermenice okurmuş dedem, İngilizce okurmuş.

Babası da öyleymiş dedemin.

Ve derler ki benim dedelerim başlarının üstünde şark sinekleri uçuşup da duvar dibi gölgesinde hasır taburede yazı yalayıp yutarken tüm Anadolu’da dört binden fazla okulumuz varmış.

Geçen hafta Agos’taki Egin yazısı canlı örneğiydi yakın ve geçmiş Anadolu tarihinin. Anadolu’nun hemen her yerinde yaşayan Ermenilerin dört bir yanda bıraktığı kültürün izleri bugün bile hâlâ anlamsız bir şekilde sürdürülen onca çabaya rağmen silinmiyor, satır aralarında da olsa yansıyor duruyor, pırlıl pırlıl. Yaşadığı topraklardan sürülen atalarımız neler bıraktılar, neler götürdüler? Bunun envanteri yapılamamış ve belki de hiç yapılamayacak.

Eskiler anlatırdı yine...

“Hadi artık buralardan gideceksiniz” dediklerinde, götürebilecekleri yükü bohçalarken, belki küp küp altınları gömmüşler toprağın altına ama sırtlamışlar kitaplarını Allah ne verdiyse.

SIRTLAYIP GETİRENLERE...

26

TO THOSE WHO SHOULDERED AND BROUGHT THE BOOKS...

Our elders used to tell me that my grandfather was an avid reader. He used to devour everything he set his eyes on. In moments he could get away from the summer sun, he would sit at his straw stool in the shadow of the grapevine by the wall in the courtyard and begin, one-by-one, to turn the pages of his books. Reading the pages stuck to one another because of the humidity in the air, turning them over one-by-one with a thumb he had licked with his tongue, he would be disturbed by the noise of his grandchildren playing around him, and vent his spleen on the sandflies, swatting them with the dust jackets of the books.

When he could not stand the whining babies any more, calling out “Take these floorwalkers in,” to my grandmother inside, one would know that he was very angry with something he had read.

The roach of the tobacco roll-up he was never seen without would seem to stick to the tip of his lower lip. He always used to scorch his lip.

He could read in Armenian, my grandfather, and in English too.

His father was the same.

And they say that when my grandfathers, sandflies flying around their heads, devoured books on the straw stool in the shadow by the wall-side, we had more than four thousand schools across all Anatolia.

The report on Egin in last week’s Agos was the most vivid example of the recent past history of Anatolia. The traces of the culture left in all quarters by Armenians who lived almost everywhere across Anatolia cannot be erased despite all the efforts still senselessly perpetuated even today; and these traces continue to shine brightly even though they may remain between the lines. What did our forefathers who were driven out from the land they lived on leave behind, and what did they take with them? An inventory could not be kept, and perhaps never will be.

Again, the elders used to tell the stories...

Ve götürmüşler götürebildikleri yere kadar.
“Oğlum” derdi büyüklerimiz, “Dedelerimiz altını bıraktılar ama kitabı alıp götürdüler.”
Son bir kaç yıldır tatlı bir gelenek yarattı Mihitaryanlı genç arkadaşlar. Kitap fuarı düzenliyorlar dernek çatısı altında. Kaç tane yazarımız var ki şunun şurasında. Bir elin parmaklarını geçmez belki.
Ama işte o birkaç kişi dahi yaşlarına başlarına aldirmaksızın, sırtlıyorlar kitaplarını, koşuyorlar hemen oraya. Yayıyorlar masaların üzerine. Onların derdi ne o kitapların satışı ne de onlardan gelecek üç-beş kuruş. Sırtlamak o kitapları, yaymak masanın üzerine. Oturup izlemek gelen kitapseverleri. Arada bir onlara kitaplarını imzalamak.
Sonra tekrar bohçalamak, sonra tekrar sırtlamak...

Selam olsun... ‘küp küp altını terkedip, kitabını sırtlayan dedelerime’.
Selam olsun... sırtından indirmedi bugüne getirenlere.
Ve selam olsun... bundan sonrakilere.

HRANT DİNK
AGOS
18 EKİM 1996
OCTOBER 18TH, 1996

27

After they had been told, “Off now, you are leaving this place,” whilst bundling up as much as they could carry, they did perhaps bury vats of gold in the ground, but they shouldered as many books as they could.
And took them as far as they could take.
“My son,” the elders used to tell me, “Our grandfathers left the gold, but they took the books.”
Young friends from Mihitaryan have created a sweet new tradition in the last few years. They are organizing a book fair at the association. How many writers do we have anyway? Their number probably does not exceed the fingers on two hands.
But those few people disregard their age, shoulder their books and run to be at the fair. They spread their books out on the tables. They are not bothered either by book sales or the few pennies they will get for them.
Shouldering those books and spreading them out on the table. Sitting and observing book lovers who come to visit. Every now and then, signing their books for them.

And then bundling them back up, and then shouldering them again...
I salute... ‘my grandfathers who abandoned vats of gold and shouldered their books’.
I salute... those who brought those books to the present day without leaving them behind.
And I salute... the ones of the future.

PROJE EKİBİ**PROJECT TEAM**

ATOM ŞAŞKAL

NAROD AVCI

PINAR TERZİ

RUDİ SAYAT PULATYAN

**KARDES - ÇOKKÜLTÜRLÜ
HAFIZA TURLARI
MOBİL UYGULAMASI****KARDES - MULTICULTURAL
MEMORY TOUR MOBILE APPLICATION****DESTEKÇİLER****SUPPORTERS**

Norwegian Embassy

CALOUSTE GULBENKIAN
FOUNDATION
ARMENIAN COMMUNITIES

Calouste Gulbenkian Vakfı ve Norveç Büyükelçiliği'nin destekleriyle 2018 yılında başlayan proje, 2021 yılında da devam etti. İstanbul'un soyut ve somut kültürel mirasını görünür kılmak ve şehrin çokkültürlü hikâyelerini yaygınlaştırmak amacıyla tasarlanan KarDes mobil uygulaması, içeriğini ve etkileşimini bu sene de arttırdı.

İstanbul'un az bilinen zenginliklerini gün yüzüne çıkarmak için 1000'in üzerinde kültürel miras yapısını kullanıcılarla buluşturan ve her biri ortalama iki saat süren 22 hafıza turuyla farklı bölgelerin çokkültürlü geçmişlerini ortaya çıkaran KarDes'in indirilme sayısı, 2021 senesinde altı bin yeni kullanıcının eklenmesiyle birlikte 25 bine ulaştı.

KarDes projesinde, İstanbul'un çokkültürlü semtlerinin hikâyelerinin toplanması için, aralarında sözlü tarih mülakatları, edebi eserler, fotoğraflar, eski haritalar ve arşiv kayıtlarının da olduğu çeşitli kaynaklar

The project, which started in 2018 with the support of the Calouste Gulbenkian Foundation and the Norwegian Embassy, continued its work in 2021. The KarDes mobile application, designed to make Istanbul's tangible and intangible cultural heritage visible and to spread the city's multicultural stories, has improved its content and interaction this year as well.

Bringing together more than 1000 cultural heritage structures to users in order to shed light on the little-known richness of Istanbul and reveal the multicultural stories of different regions with 22 memory tours, each lasting an average of two hours, KarDes was downloaded by six thousand new users in 2021, with a total of 25 thousand downloads reached.

In the KarDes project various sources, including oral history interviews, literary works, photographs, old maps and archival records are used to collect the

kullanılmaktadır. Yazılı ve sözlü kaynakların yanı sıra, incelenen bölgelerin bütünsel hikâyesini ortaya çıkarmak amacıyla her hafıza turu için birer saha gezisi ve pilot tur düzenlenmektedir. Fakat bu dönemde devam eden COVID-19 salgını ve bu kapsamda alınan tedbirler nedeniyle, kişisel etkileşim gerektiren bazı adımlar sınırlandırıldı. Semt sakinleri ve ilgili bölge hakkında çalışmalar yapan kişilerin davet edildiği pilot turlar ve sözlü tarih görüşmeleri bu süreçten olumsuz etkilendi.

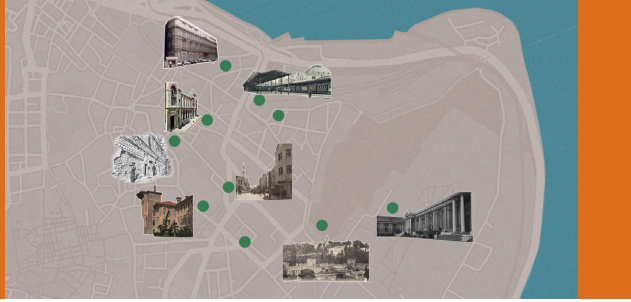
2021 yılı boyunca, salgının neden olduğu kısıtlamalara rağmen, KarDes içeriğinin kesintisiz bir şekilde geliştirilmesine devam edildi. Fiziksel olarak bir araya gelmenin mümkün olmadığı bir dönemde, içerik hazırlarken kullanılan kaynaklar proje ekibi tarafından dijitalleştirilerek tur içerikleri hazırlanmaya devam edildi.

YENİ HAFIZA TURLARI

Uygulamanın kullanıma açılmasının ikinci senesinde KarDes'e dört yeni tur daha eklendi. Çokkültürlü semt hikâyelerinin yanı sıra belirli konular kapsamında hazırlanan tematik turlara da bir yenisi eklendi. Beyoğlu Tiyatro Turu'ndan sonra Direklerarası Tiyatro Turu'yla Şehzadebaşı semtinin geçmişindeki tiyatro yapılarının ve önemli tiyatrocuların hikâyelerine ulaşılabilecek. Ek olarak, geçtiğimiz sene atölye katılımcıları tarafından hazırlanan içeriklerle Tarihi Yarımada bölgesinde Sirkeci, Sultanahmet ve Süleymaniye semtlerindeki çokkültürlü anlatıların derlendiği üç hafıza turu, uygulamadaki yerlerini aldı.

ÇEVİRİMİÇİ BEYOĞLU TİYATRO TURU

Pandemi önlemleri nedeniyle, 2021'de, yüz yüze turlar sınırlandırıldı. Ekonomik açıdan zor günler geçiren tiyatroculara ve tiyatro sahnelerine destek olmak amacıyla, Beyoğlu Tiyatro Turu tiyatrocuların

stories of Istanbul's multicultural neighborhoods. In addition to written and oral sources, a field trip and a pilot tour are organized for each memory tour to reveal the holistic story of the regions studied. Due to the ongoing COVID-19 pandemic and precautions taken in this context, some steps that required personal interaction were limited. Pilot tours and oral history interviews, in which residents and people working on the relevant region were invited, were adversely affected by this process.

Despite the restrictions caused by the epidemic, KarDes content continued to be developed uninterrupted throughout 2021. At a time when it was not possible to come together physically, the resources used while preparing the content were digitized by the project team and the contents of the tour continued to be prepared.

NEW MEMORY TOURS

In the second year of the application's release, four new tours were added to KarDes. After the Beyoğlu Theater Tour, the user will be able to learn stories of the old theater buildings and important actors in the past of the Şehzadebaşı district, with the Direklerarası Theater tour. Additionally, three memory tours went online in which the multicultural narratives of Sirkeci, Sultanahmet and Süleymaniye districts of the Historic Peninsula, were compiled with content prepared by the workshop participants last year.

ONLINE BEYOĞLU THEATER TOUR

Due to the pandemic precautions, face-to-face tours were limited in 2021. The Beyoğlu Theater tour was held online with the narration of the theater artists in order to support the theater actors and actresses and

anlatımlarıyla çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Her bir tura ait bilet satışı tiyatro sahneleri tarafından yapıldı ve gelirin tamamı tiyatro sahnelerinde kaldı. BGST Tiyatro, Kadıköy Boa Sahne, Moda Sahnesi, Pürtelaş Tiyatro ve Semaver Kumpanya'dan sırasıyla Cüneyt Yalaz, Seda Türkmen, Onur Ünsal, Tilbe Saran ve Sarp Aydınoglu'nun anlatıcılığını üstlendiği çevrimiçi tur serisi Nisan ve Mayıs aylarında beş kez yapıldı.

ÇEVİRİMİÇİ ATÖLYELER

Geçtiğimiz sene olduğu gibi, katılımcıların içeriklerini kendilerinin ürettikleri ve sanal ortamda gerçekleşen atölyelere bu sene de devam edildi. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında 'İstanbul'un Çokkültürlü Kadın Hikayeleri' adı altında bir atölye serisi düzenlendi. Üç farklı atölye çalışmasının ardından katılımcılar kendi seçtikleri konu başlıklarına dair metinler hazırladı. Katılımcıların yazdıkları içerikler önümüzdeki senenin 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde

KarDes kullanıcılarının beğenisine sunulacak.

SEMT SOHBETLERİ

Pandemi şartları yüz yüze etkinlik yapmayı zorlaştırırsa da geçmişinde farklı kültür ve toplumların bulunduğu semtlerin hikâyelerini görünür kılmak için yeni etkinlikler organize edildi. Bu bağlamda, KarDes'te turları bulunan semtlerin hafızasını ve çokkültürlü yaşantısını o semtte yaşamış kişilerden dinlemek üzere iki çevrimiçi söyleşi yapıldı. Çocukluğu ve gençliği Kurtuluş'ta, eski adıyla Tatavla'da geçmiş Hüseyin Irmak'la Tatavla Sohbeti; Kınalıada'da doğup büyüyen ve üniversite yıllarına kadar yaz-kış adada yaşamış Hayk Küçükyan ile Kınalıada sohbeti yapıldı.

SAHA ÇALIŞMALARI

KarDes mobil uygulamasının Hafıza Turu ve Keşfet bölümlerindeki içeriklerin İstanbul'la sınırlı kalmayıp, Anadolu'yu da kapsamaya amacıyla Ankara için

theaters which are going through economic hardships. The ticket sales for each tour were organized by the theatres and all proceeds were collected by the theatres. The online tour series, narrated by Cüneyt Yalaz, Seda Türkmen, Onur Ünsal, Tilbe Saran and Sarp Aydınoglu, from BGST Theater, Kadıköy Boa Sahne, Moda Sahnesi, Pürtelaş Tiyatro and Semaver Kumpanya, were held five times in April and May.

ONLINE WORKSHOPS

As in the previous year, participatory workshops where the participants produced their own content took place in the virtual environment this year as well. As part of March 8 International Women's Day, a series of workshops was held titled 'Stories of Istanbul's Multicultural Women'. After three different workshops, the participants prepared texts on the topics they chose. The content written by the participants will be

online in KarDes on March 8 International Women's Day next year.

NEIGHBORHOOD TALKS

Even though the pandemic made it difficult to organize face-to-face gatherings, new events were organized to make visible the stories of the districts with different cultures and societies in the past. In this context, two online talks were held in order to listen to the memory and multicultural life of the districts which were presented in KarDes, from the people who lived in that neighborhood. Tatavla Talk was held with Hüseyin Irmak, who spent his childhood and youth in Kurtuluş, formerly Tatavla; similarly, Kınalıada Talk was held with Hayk Küçükyan, who was born and raised in Kınalıada and lived on the island in summer and winter until his university years.

çalışmalara başlandı. Ankara'nın kültürel miras yapılarının envanterini belirlemek için basılı ve dijital pek çok kaynağa erişildi; arşiv fotoğrafları taranarak şehrin hafızasındaki yapıların ve insanların hikâyelerine ulaşıldı. Şehrin tarihine ve hafızasına dair işler yürüten şehir tarihçileri, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iletişime geçilerek toplantılar düzenlendi. Temmuz ve Ağustos aylarında rehber eşliğinde belirlenen noktalar ziyaret edilerek ve sözlü tarih görüşmeleri yapılarak Ankara'nın kültürel mirasının izi sürüldü. Türkiye'nin çokkültürlü geçmişine katkı sağlaması hedeflenen çalışma sonucunda, KarDes kullanıcıları uygulamanın Keşfet bölümüne giderek, Ankara'daki kültürel miras yapılarının konumlarına, fotoğraflarına ve kısa bilgilerine ulaşabilecek ve Ankara'nın pek çok bölgesindeki hafıza turlarıyla şehrin geçmişinde bir yolculuğa çıkabilecek.

SESLENDİRMELERİYLE KATKI SUNANLAR

Ahmet Mümtaz Taylan, Ayla Jean Yackley, Banu Güven, Berge Arabian, Berkay Ateş, Ceylan Ertem, Cüneyt Yalaz, Ece Dizdar, Ercan Kesal, Eric Nazarian, Esin Alpogan, Gülçin Kültür Şahin, Hayko Cepkin, Kev Orkian, Lale Mansur, Mahir Günşıray, Nazan Kesal, Nejat İşler, Onur Ünsal, Philip Arditti, Sarp Aydınöğlü, Serra Yılmaz, Shakeh Major Tchilingirian, Simon Johns, Songül Öden, Tilbe Saran, Tuğrul Tülek, Tülin Özen, Yekta Kopan, Yetkin Dikinciler.

FIELD WORK

Work has started for Ankara to ensure that the contents of the Memory Tour and Discover sections of the KarDes mobile application are not limited to Istanbul, but also include Anatolia. In order to determine the inventory of Ankara's cultural heritage structures, many printed and digital resources were accessed, archival photos were scanned to reach the stories of the buildings and people in the city's memory. Meetings were held with urban historians, local administrations and non-governmental organizations working on the history and memory of the city. In July and August, Ankara's cultural heritage was traced by visiting the designated locations with a guide and conducting oral history interviews with locals. As a result of the study, which is aimed to contribute to Turkey's multicultural past, KarDes users will be able to access the locations, photos and brief information of

cultural heritage structures in Ankara from the Discover section as well as discover the past of the city with the memory tours of many regions in Ankara.

VOICE-OVER CONTRIBUTORS

Ahmet Mümtaz Taylan, Ayla Jean Yackley, Banu Güven, Berge Arabian, Berkay Ateş, Ceylan Ertem, Cüneyt Yalaz, Ece Dizdar, Ercan Kesal, Eric Nazarian, Esin Alpogan, Gülçin Kültür Şahin, Hayko Cepkin, Kev Orkian, Lale Mansur, Mahir Günşıray, Nazan Kesal, Nejat İşler, Onur Ünsal, Philip Arditti, Sarp Aydınöğlü, Serra Yılmaz, Shakeh Major Tchilingirian, Simon Johns, Songül Öden, Tilbe Saran, Tuğrul Tülek, Tülin Özen, Yekta Kopan, Yetkin Dikinciler.

EMEĞİ GEÇENLER

CONTRIBUTORS

ALİK ATAĞLU

ARLİN SARER

EBRU ÖZDEŞ

EMİRCAN SAÇ

GAROD ARZİVYAN

JBİD GEZER

LARA TAŞ

LORİ SÜZME

NARE DİNK

NİLAY ORHAN

NORA DİNK

UMAY VARDAR

HRANT DİNK VAKFI KÜTÜPHANESİ VE ARŞİVİ

32

HRANT DINK FOUNDATION LIBRARY AND ARCHIVE

KÜTÜPHANE

Vakfın kuruluşundan itibaren toplanan kitapların temelini oluşturduğu Hrant Dink Vakfı Kütüphanesi'nde 2021 yılı itibarıyla sisteme kaydı yapılmış 10500 kitap yer alıyor. Anadolu'nun çok kültürlü yaşamı, Ermeni tarihi, dili ve edebiyatı alanlarında araştırma yapmak isteyen kişiler için zengin bir koleksiyon içeren kütüphanede, Vakfın önemli bir çalışma alanı olan nefret söylemine dair kitaplar da bulunuyor. 2021 yılı içinde Hagop Ayvaz arşivinde yer alan ve farklı içeriğe sahip yaklaşık 600 adet tiyatro, sanat, edebiyat konulu kitap kütüphane sistemine yüklendi.

HRANT DİNK VAKFI ARŞİVİ HAGOP AYVAZ KOLEKSİYONU

Ermeni oyuncu, yönetmen, yazar ve yayıncı Hagop Ayvaz'ın kişisel arşivi, Osmanlı'da tiyatronun ilk adımlarının atıldığı 19. yüzyıl ortalarından 21. yüzyılın başına uzanan, 150 yıllık bir dönemi kapsıyor.

THE LIBRARY

The Hrant Dink Foundation Library was formed based on the initial collections of the books that were gathered under the roof of the Hrant Dink Foundation since its establishment and counts 10500 catalogued books. The library serves people who want to research the multi-cultural life of Anatolia, Armenian history, language and literature. The library also has a wide range of books on hate speech which is one of the oldest fields of activity of the Foundation. About 600 books of the Hagop Ayvaz archive on theater, art and literature have been catalogued and integrated in the online library system.

HRANT DINK FOUNDATION ARCHIVE AND THE HAGOP AYVAZ COLLECTION

The personal archive of Armenian actor, director, writer and publisher Hagop Ayvaz encompasses a period spanning from the mid-19th century, when first

Arşivde 300'e yakın Osmanlıca, Ermenice ve Türkçe el yazması tiyatro oyunu metni, toplam 300'ün üzerinde matbu tiyatro metni, 500'den fazla Ermenice ve Türkçe süreli yayın, dergi ve broşür, yaklaşık 12 bin fotoğraf, afiş, karikatür, gazete ve dergi kupürü, davetiye, çizim ve kartpostal yer alıyor. 2019 yılında, Ayvaz'ın bazı kişisel eşyalarının, aldığı ödüllerin ve 1946-1996 arasında kesintisiz olarak yayımladığı Ermenice kültür-sanat dergisi Kulis'in 1104 sayılık tam koleksiyonunun Dr. Barkev Balımoğu tarafından Hrant Dink Vakfı'na bağışlanmasıyla, arşiv daha bütünlüklü bir hâl aldı.

Bu çok dilli arşiv, özellikle Osmanlı ve Türkiye'de sahne sanatları ve popüler kültür tarihi alanında çalışan araştırmacılar için özgün ve zengin bir kaynak oluşturuyor. "Kulis: Bir Tiyatro Belleği, Hagop Ayvaz" sergisine de kaynaklık eden arşivdeki malzemelerin büyük bir kısmı tasnif edilerek dijital ortama aktarıldı.

HRANT DINK VAKFI ARŞİVİ NEFRET SÖYLEMİ KOLEKSİYONU

Nefret Söylemi Koleksiyonu, Vakıf çatısı altında 2009'dan 2019'a kadar sistematik olarak yürütülen medya izleme çalışmasının sonucunda tespit edilmiş nefret söylemi içeren haber kupürleri ve araştırma raporlarından oluşuyor. 10 yıllık çalışma süresince yapılan yazılı basın taraması sonucunda toplanan yaklaşık 16.500 haber kupürü ve köşe yazısının yanı sıra nefret söylemi ve ayrımcı söylem analizlerini içeren raporlar dijital arşive aktarıldı. Koleksiyondaki tüm kupürleri, nefret söylemi kategorilerine, yayın ismine veya hedef gruplara göre araştırmak mümkün.

Farklı koleksiyonların katılımıyla genişlemeye devam eden Hrant Dink Vakfı Nefret Söylemi Koleksiyonu'na Hrant Dink Vakfı web sitesinden ulaşabilirsiniz.

attempts for theatrical productions were made, till the beginning of the 21st century.

The archive consists of around 300 theatrical play manuscripts in Ottoman, Armenian and Turkish, more than 300 printed texts of plays, more than 500 periodicals, magazines and brochures in Armenian and Turkish, around 12,000 photographs, posters, cartoons, newspaper and magazine clips, invitations, drawings and postcards. The archive achieved a more coherent and complete structure after Dr. Barkev Balımoğu donated in 2019 to the Hrant Dink Foundation some of Ayvaz's personal belongings, awards and a complete 1104 volume collection of his culture and arts magazine Kulis published uninterruptedly from 1946 till 1996 in Armenian. This multilingual archive is an original and invaluable source for researchers working on the performing arts in the Ottoman period and Turkey as well as popular culture. Much of the documents from the archive which formed the basis of the exhibition "Coulisse: Hagop Ayvaz, A Chronicler of Theater" has

been digitized and uploaded on the online archive system.

HRANT DINK FOUNDATION ARCHIVE AND THE HATE SPEECH COLLECTION

The Hate Speech Collection is composed of the reports produced and newspaper clippings collected under the foundation's 'Media Watch on Hate Speech' project, implemented between 2009 and 2019. The Hate Speech Digital Archive, which consists of nearly 16,500 news and columns detected by monitoring the printed press for 10 years includes news items detected during the media monitoring study, an archive of column clippings and all the Hate Speech and Discriminatory Discourse reports published in those 10 years. All newspaper clippings in the archive can be searched according to hate speech categories, newspaper names or target groups.

You can reach the Hate Speech Collection of the Hrant Dink Foundation archive from the Foundation's website.

TÜRKİYE-ERMENİSTAN İLİŞKİLERİ

TURKEY-ARMENIA RELATIONS PROGRAM

TÜRKİYE'NİN 'EN UZAK' KOMŞUSU
ERMENİSTAN'LA İLİŞKİLERİNİN
NORMALLEŞMESİ VE GELİŞMESİNİ
AMAÇLAYAN VAKFIN TÜM ÇALIŞMALARI,
"SINIR KAFADA AÇILIR" İLKESİNE
DAYANIR. HRANT DİNK VAKFI OLARAK,
SİYASİ GELİŞMELERDEN BAĞIMSIZ, SİVİL
TOPLUMLA İŞBİRLİĞİ İÇİNDE, İKİ ÜLKE
ARASINDA HER ALANDA DOĞRUDAN
TEMASI TEŞVİK EDİYORUZ. BU AMAÇLA, İKİ
ÜLKE ARASINDA DOĞRUDAN TEMASLARIN
VE HAREKETLİLİĞİN ARTMASI,

HER KONUDA ORTAK ALANLARIN
OLUŞTURULMASI VE İLİŞKİLERİN DAHA
İLERİ NOKTALARA TAŞINMASI İÇİN
İNİSİYATİFLER OLUŞTURMAK TEMEL
HEDEFİMİZ. İKİ HALK ARASINDA 'ORTAK
BİR DİL' OLUŞMASININ, KURULACAK
TEMAS VE KARŞILAŞMALARIN
GEÇTİĞİNE İNANARAK, VAKIF OLARAK
FARKLI FAALİYET ALANLARIMIZDAKİ TÜM
PROJELERDE ERMENİSTAN'IN KATILIMINI
ÖZEL OLARAK TEŞVİK EDİYORUZ.

THE NORMALISATION AND DEVELOPMENT
OF TURKEY'S RELATIONS WITH ITS 'MOST
DISTANT' NEIGHBOUR ARMENIA IS THE
AIM OF THE HRANT DINK FOUNDATION.
THE FOUNDATION'S WORK IN THIS
FIELD IS BASED ON THE PRINCIPLE 'THE
BORDER FIRST OPENS IN OUR MINDS'.
AS THE HRANT DINK FOUNDATION, WE
ENCOURAGE DIRECT CONTACT IN ALL
FIELDS BETWEEN THE TWO COUNTRIES IN
COLLABORATION WITH THE CIVIL SOCIETY
OF BOTH COUNTRIES, INDEPENDENT OF
POLITICAL DEVELOPMENTS. IT IS OUR

MAIN TARGET TO INCREASE DIRECT
CONTACT AND MOBILITY BETWEEN THE
TWO COUNTRIES, THE FORMATION OF
COMMON WORKING AREAS IN ALL FIELDS
AND THE CREATION OF INITIATIVES
FOR THE FURTHER DEVELOPMENT OF
RELATIONS. A 'COMMON LANGUAGE'
CAN BE FORMED WITH CONTACTS AND
ENCOUNTERS BETWEEN THE PEOPLES OF
THE TWO COUNTRIES, AND THEREFORE
WE PARTICULARLY ENCOURAGE
ARMENIA'S PARTICIPATION IN ALL OUR
PROJECTS IN VARIOUS FIELDS.

İKİ YAKIN HALK İKİ UZAK KOMŞU

TWO CLOSE PEOPLES DISTANT NEIGHBOURS

Tarihin yazılmış sayfaları yaşanmışlıklara, beyaz sayfaları ise yaşanacaklara tekabül eder.

Türk-Ermeni ilişkileri açısından da işte, asırlardan gelen ve asırlara gidecek olan ortak yazgımız bir kez daha önümüzde.

Atalarımız geçmişte kendilerine düşen sayfaları iyi-kötü doldurdular.

Asıl sorun bugün bizim bu beyaz sayfaları nasıl dolduracağımız.

Geçmişte yaşanan büyük felaketin sorumluları gibi mi davranacağız, yoksa o yanlışlardan ders alarak yeni sayfaları bu kez uygar insana yakışır bir şekilde mi yazacağız?

Bu, önümüze konmuş en büyük sorumluluk.

Bu sorumluluğun gereğini yerine getirmekten kaçınanlar ya da hâlâ kötü ve acı yaşanacaklarla

doldurmak isteyenler, aslında geçmişte yaşanan o acıların sorumlularından hiç de aşağı kalmayanlardır.

Biz, sorumluluk hissedenler ise onlara izin vermemeli ve bu sayfaların aynı şekilde yazılmasını onların tekeline bırakmamalıyız.

...

HRANT DİNK

5 KASIM 2005

NOVEMBER 5TH, 2005

The full pages of history stand for past events, whereas the blank ones correspond to what is yet to be experienced.

And now once again, our common fate in Turkish-Armenian relations, with a centuries-long past and a centuries-long future ahead, is before us.

Sometimes well, sometimes not, our forefathers filled the pages they were given.

The real issue is how we will fill these blank pages today.

Will we act like those responsible of the great catastrophe of the past, or will we learn from those mistakes and write new pages worthy of civilized humanity?

This is the greatest responsibility placed before us.

Those who refrain from acting on this responsibility, or

who want to fill these pages with malign and painful experiences are in actual fact no less terrible than those responsible of the painful experiences of the past.

And we, those who feel the responsibility, must not allow them and not leave the writing of these pages in the monopoly of those who will fill them up in the same manner as the past.

...

PROJE EKİBİ

PROJECT TEAM

ARMENUHI NIKOGHOSYAN

TALİN SÜZME

TÜRKİYE-ERMENİSTAN UZMANLAR DİYALOG GRUBU

38

ARMENIA-TURKEY EXPERT DIALOGUE GROUP

DESTEKÇİLER

SUPPORTERS

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Foreign Affairs FDFA

Hrant Dink Vakfı sivil toplum alanındaki mevcut işbirliklerini güçlendirmek ve iki komşu ülke ilişkilerinin normalleşmesine yönelik güven artırıcı önlemler listesi geliştirmek amacıyla, Berghof Vakfı ve Chrest Vakfı işbirliğiyle 2016'da Türkiye-Ermenistan Uzmanlar Diyalog Grubu'nu oluşturdu. Türkiye ve Ermenistan'dan siyaset, akademi ve sivil toplum alanlarında uzmanlardan oluşan grup, Ekim 2016'dan bu yana İstanbul, Ankara ve Yerevan'da yedi kez bir araya geldi. Diyalog Grubu, uzlaşmadan ziyade, odağını Türkiye ile Ermenistan arasındaki ilişkilerin normalleşmesi olarak belirledi. Grup normalleşmeyi iki komşu ülke arasında bir dizi güven artırıcı önleme dayalı bir süreç olarak tanımlarken, uzlaşmayı geçmişle ilgili karşılıklı ortak anlayışa ulaşmayı hedeflemek olarak görüyor. Grup aynı zamanda, her iki kavram odağındaki çalışmaların, yöntem ve katılımcılar açısından da farklılık göstermesi gerektiğini düşünüyor. Diyalog grubu, bu tartışmalar ışığında, normalleşme

The Hrant Dink Foundation, in cooperation with the Berghof foundation and the Chrest Foundation initiated an Armenia-Turkey Expert Dialogue Group in 2016 in order to build on the civil society momentum and to prepare a list of confidence-building measures aimed at the normalisation of relations between the two neighbours. A group of experts from Armenia and Turkey, with backgrounds in politics, academia and civil society have come together 7 times in İstanbul, Ankara and Yerevan. During these meetings, the Dialogue Group strongly identified its main focus as the normalisation of relations rather than reconciliation between Armenia and Turkey. The Group defines normalisation as a process based on a series of confidence-building measures between the two neighbouring countries whereas reconciliation aims to arrive at a mutual understanding about the past. As a result of these discussions, the Group has decided to focus its work on the normalisation process, acknowledging the fact that there cannot

olmadan herhangi bir uzlaşmaya varılamayacağı görüşüyle, mevcut çalışmalarını normalleşme sürecine yoğunlaşarak devam ettiriyor. Diyalog Grubu üyeleri, ortak çalışmalarının ilk bölümünde, Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesine yönelik, protokol süreci de dahil geçmiş girişimlerden çıkarılan dersleri ve hem bölgedeki hem de dünyadaki güven artırıcı süreç örneklerini incelemek üzere, konunun uzmanlarını toplantılarına davet edip görüşmeler yaptı. Grup, bu görüşmeler ışığında çeşitli alanlardaki mevcut engellerin haritasını çıkardı. Uygulanabilir güven artırıcı önlemleri araştırmak amacıyla olası fırsatlara dair öneriler tartışılarak çalışmalara devam edildi.

Bölgede son zamanlardaki gelişmeleri takip edebilmek için 17 Haziran 2021 tarihinde “Türkiye-Ermenistan İlişkilerinde Sivil Toplumun Rolü” başlıklı çevrimiçi bir panel yapıldı. Panelde Türkiye ve Ermenistan’ın önde gelen isimleri ve yabancı uzmanlar Türkiye-Ermenistan

ilişkilerinde sivil toplumun rolüne değinerek, barışın anlamını tartıştılar ve gelecekle ilgili umutlarını dile getirdiler. İngilizce, Türkçe ve Doğu Ermenicesi dillerine çevrilen konuşmaya 33 dinleyici katıldı ve konuşmanın kaydı bugüne kadar 169 kez izlendi.

TÜRK DİLİ VE OSMANLI TÜRKÇESİ ÇALIŞMALARI

Vakıf, 2021 bahar aylarında, Ermenistan’da Türk Dili ve Osmanlı Türkçesi alanında çalışan ve eğitim veren enstitülerdeki uzmanlara, bilirkişilere ve öğrencilere yönelik çevrimiçi Türk Dili ve Osmanlı Türkçesi çalışmaları programını yürüttü. Orta seviyede düzenlenen Osmanlı Türkçesi çalışmaları sonunda katılımcılara sertifika verildi. Yerevan Devlet Üniversitesi Türkoloji bölümü öğrencilerine yönelik çevrimiçi Türkçe çalışmaları düzenlenerek, öğrencilerin Türkçeyi anadili Türkçe olan bir konuşmacıdan dinlemeleri ve Türkçe üzerine pratik yapmaları sağlandı.

be any reconciliation without normalisation. The Dialogue Group members started their joint work by inviting subject-specific experts to analyse the lessons learned from previous initiatives in Armenia-Turkey normalisation, including the protocol process, as well as comparative confidence building experiences from the region and around the world. The Group continued its work by mapping the existing obstacles in various fields as well as by having brainstorming sessions about opportunities, with a view to exploring appropriate confidence-building measures.

To keep up with recent developments in the region, an online panel was held on June 17, 2021 titled “The Role of Civil Society in Turkey-Armenia Relations”. The talk brought together prominent names from civil society in Turkey, Armenia as well as international experts who touched upon the role of civil society in Turkey-Armenia relations, the meaning of peace and what hopes they held for the future. The talk which was interpreted into

English, Eastern Armenian and Turkish was attended by an audience of 33 participants and viewed online 169 times.

TURKISH LANGUAGE AND OTTOMAN TURKISH STUDIES

In the spring of 2021 the foundation organised online Turkish language and Ottoman Turkish workshops for specialists, experts and students from universities and institutes in Armenia that have a particular interest and specialization in Turkish language and Ottoman Turkish in their field of expertise and studies. The Ottoman Turkish workshop was conducted at the intermediate level and as a certificate workshop. The online Turkish language workshops were aimed at Turkology students and provided an opportunity for these students to hear and practice Turkish with a native speaker and further immerse themselves in the language.

Hrant Dink Vakfı, 26 Mayıs 2021 tarihinde Dr. Engin Kılıç ve Dr. Fatma Türe tarafından yürütülen “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğretmenin Metotları” üzerine çevrimiçi bir profesyonel gelişim atölyesi düzenledi. Atölyeye Ermenistan’dan belli seviyelerde Türkçe dil eğitimi veren sekiz uzman ve eğitmen katıldı. Atölye sırasında yürütücüler ders verirken, öğrencilerin ilgisini artıracak araçları, imkanları ve uygulamaları tanıttı. Aynı zamanda katılımcılar Türkçe’yi bir yabancı dil olarak öğretirken karşılaştıkları zorlukları ve engelleri tartışıp, bu zorluklarla baş etme yolları üzerine düşünme fırsatı buldular.

DOĞU ERMENİCESİ KİTAPLAR VE WEB SİTESİ

2021 yılında Vakfın yayınlarından olan “Sessizliğin Sesi” serisine ait dört kitabın Doğu Ermenicesine çevirileri tamamlandı. Çevirisi ilk tamamlanan kitap “Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor: Sessizliğin Sesi I” 14 Eylül 2021 tarihinde Yerevan’daki AGBU Armenia merkezinde

35 kişinin katıldığı bir etkinlik ile tanıtıldı. Kitap tanıtımında, hafızanın korunması ve aktarılmasında sözlü tarihin önemini ve Türkiye’nin tarih boyunca Ermeni toplumu ile ilgili hafıza politikasını ele alan bir panel düzenlendi. Doğu Ermenicesine çevrilen kitaplar Ermenistan’da satışa sunulacak olup, satıştan elde edilecek gelirler hastanede tedavi gören çocukların eğitimine yönelik çalışan Direct Aid Association isimli vakfa bağışlanacaktır.

Hrant Dink Vakfı, kuruluşundan itibaren sadece Türkiye’de değil, özellikle Türkiye-Ermenistan Programı üzerinden, Ermenistan’daki topluma da uzanmayı amaç edindi. Bu bağlamda, Vakfın Ermenistan’daki faaliyetlerine ve Hrant Dink’in yaşamına olan ilgiyi de göz önünde bulundurarak, 2021 yılında Ermenice web sayfasını geliştirdi. Web sayfası İngilizce ve Türkçe sayfalarla eş zamanlı olarak güncellenmektedir.

On May 26, 2021 the foundation organised an online professional development workshop focused on the methodologies of teaching Turkish as a second language, led by Dr. Engin Kılıç and Dr. Fatma Türe from Turkey and attended by specialists who teach Turkish in Armenia at various levels. During the workshop, the facilitators provided the eight participants with several tools, resources and practices to utilise in their classes to increase students’ interest. The participants also had the opportunity to discuss the challenges and difficulties they face in teaching Turkish as a second language and proposed alternatives to overcome those hardships.

EASTERN ARMENIAN BOOKS AND WEBSITE

The foundation translated into Eastern Armenian certain books from the “The Sounds of Silence”. The first book to be translated, “Turkey’s Armenians Speak - The Sounds of Silence I” was launched at an event

on September 14, 2021 at the AGBU Armenia premises in Yerevan. At the launch a panel discussion attended by 35 people was held addressing the importance of oral history in preserving and transmitting memories, as well as Turkey’s memory politics in relation to the Armenian community in Turkey throughout history. The Eastern Armenian books will be sold in Armenia with all proceeds from these sales to be donated to Direct Aid Association, a charity in Armenia providing education to children while they undergo treatment in hospital.

The HDF has aimed to reach out to the public not only in Turkey but also in Armenia, mostly within the framework of its Turkey-Armenia Programme. In light of the interest in Armenia to learn more about the project activities of the HDF in general and the life of Hrant Dink, in 2021 the HDF developed its website in Armenian. The content of the Armenian website was translated by a number of translators and is maintained

SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMLARI

Vakıf, Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin yokluğuna dikkat çekebilmek ve ana akım medyada Türkiye ve Ermenistan ile ilgili mevcut söylemlere olumlu bir anlatı getirebilmek için 2021 bahar aylarından başlayarak, çok sayıda multimedya ürünü tasarladı ve bunları Vakfın sosyal medya sayfalarından paylaştı. #YakınKomşuErmenistan'ın birçok yönünü kısa bilgilerle tanıtan 30 adet "kartpostal" ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri ile ilgili üç adet video hazırlandı ve sosyal medyadaki paylaşımları bugüne dek yüzbinlerce etkileşim aldı.

Türkçe-Doğu Ermenicesi dilleri arasında ne Ermenistan'da ne de Türkiye'de kurumsal düzeyde eğitim olmamasından dolayı ve çevrimiçi etkinliklerin artmasıyla bu alandaki eksiğin gözlemlenmesi üzerine, Hrant Dink Vakfı bu dil ikilisi için kurumsal düzeyde bir harekete ihtiyaç olup olmadığını belirlemek adına, 23

Aralık günü Türkçe-Doğu Ermenicesi arasında eşzamanlı veya ardıl çeviri deneyimi olan kişileri bir araya getirerek çevrimiçi bir ihtiyaç tespit toplantısı yapıldı. Moskova Devlet Dilbilimi Üniversitesi Mütercim ve Tercümanlık Fakültesinden Aleksandr Sarkisyan'ın yürütücülüğünü üstlendiği toplantıda katılımcılar çeviri deneyimleri sırasında karşılaştıkları zorlukları paylaşıp, profesyonel olarak geliştirmek istedikleri becerilerden bahsedip önerilerde bulundular. İhtiyaç tespit toplantısında elde edilen verilere dayanarak hazırlanan kısa rapor akademisyen ve karar vericilere sunulacak.

Türkiye-Ermenistan Uzmanlar Diyalog Grubu kapsamında, Ermenistan'a seyahat eden Türkiye vatandaşlarının haklarına ve yükümlülüklerine ilişkin bir bilgi notu hazırlandı. Bilgi notu İngilizce, Türkçe ve Doğu Ermenicesi dillerinde Vakfın web sayfasında yayınlanıyor.

and updated in parallel with the Turkish and English websites.

SOCIAL MEDIA POSTS

In order to increase the visibility of the absence of Armenia-Turkey relations, and to add a positive narrative to the discourse dominating the mainstream media and social media in Turkey about Armenia, a series of multimedia products were designed starting in the spring of 2021 and shared through the social media outlets of the foundation. "Postcards" providing brief information in Turkish about various aspects of Turkey's #CloseNeighbourArmenia have been posted while three videos on Turkey-Armenia relations have been produced and shared. These multimedia productions have reached an audience of thousands.

As there is no academic training for Turkish-Eastern Armenian interpretation in either Turkey or Armenia and having observed the need for interpretation in

this language pair, on December 23 the Hrant Dink Foundation carried out a needs assessment meeting amongst practicing interpreters in this language pair to better understand the needs for institutional action in this field. During the meeting, facilitated by interpretation trainer Aleksandr Sarkisyan from the Moscow State Linguistic University Faculty of Translation and Interpreting, the participants shared the challenges they had faced when interpreting, talked about the skills they would like to professionally develop and provided suggestions. A short report based on the findings and suggestions will be prepared and presented to academics and decision-makers.

As part of the Turkey-Armenia Expert Dialogue Group, a paper/guideline on the legal rights and obligations of citizens of Turkey travelling to Armenia was prepared. The brief will be digitally available in English, Eastern Armenian and Turkish on the website of the foundation.

PROJE EKİBİ

PROJECT TEAM

ÇAĞDAŞ ÖZBAKAN

LARA TAŞ

NORAYR OLGAR

VALYA MARTIROSYAN

TÜRKİYE-ERMENİSTAN BURS PROGRAMI

42

ARMENIA-TURKEY FELLOWSHIP SCHEME

DESTEKÇİ

SUPPORTER

Support to the Armenia-Turkey
Normalisation Process
European Union Initiative

PROJE ORTAĞI

PROJECT PARTNER

Hrant Dink Vakfı, iki komşu ülkenin uzmanları arasında tanışıklığın artırılması, karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımına olanak sağlanması amacıyla, Gümrü Gençlik Girişimi Merkezi işbirliğiyle ve Avrupa Birliği'nin desteğiyle yürütülen Ermenistan - Türkiye Normalleşme Süreci Destek Programı 3. Evre kapsamında 2020 senesi boyunca 29 burs başvurusu aldı. Türkiye'den 51, Ermenistan'dan 31 ev sahibi kuruluş program önerilerini sundu. Program, Ermenistan ve Türkiye'den toplam 6 uzmanın akademi, sivil toplum, basın, kültür-sanat, sağlık, bilişim teknolojileri gibi çeşitli alanlarda bir ay boyunca yürütecekleri faaliyetleri Nisan 2020 - Temmuz 2022 arasındaki sürede desteklemeyi hedefliyor. Türkiye - Ermenistan Burs Programı seçici kurulu tarafından seçilerek, destek almaya hak kazanan altı katılımcının 2021 yılında gerçekleştirmeleri öngörülen seyahatler, tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını ve Karabağ savaşı nedeniyle askıya alındı. Katılımcılar, program kapsamındaki faaliyetlerine 2022 yılında devam edecekler.

In 2020, the Hrant Dink Foundation received 29 fellowship applications under the Armenia-Turkey Normalization Process Stage III Fellowship Scheme conducted in collaboration with the Gyumri Youth Initiative Center and supported by the EU with the aim of enabling networking among experts in the two neighbouring countries and to allow the exchange of knowledge and experience sharing. 31 host institutions from Armenia and 51 host institutions from Turkey submitted their program proposals. The program intends to support eight experts in a number of fields including academia, civil society, press, arts and culture, health, information technology between April 2020-July 2022 for their month-long activities. Out of six applicants selected by the Selection Committee, one fellow from Armenia realised her fellowship programme in 2021 at the respective host organisation in Turkey. Because of the COVID-19 pandemic and the Nagorno Karabakh war, the fellowship programmes of the selected applicants were temporarily postponed. The eligible applicants will continue their activities within the scope of the program in 2022.

PROJE EKİBİ
PROJECT TEAM
TALİN SÜZME
VALYA MARTIROSYAN

DİYALOG PROGRAMLARI

DIALOGUE PROGRAMMES

DESTEKÇİ
SUPPORTER

Support to the Armenia-Turkey
Normalisation Process
European Union Initiative

Bir veya yarım haftalık değişim programı/inceleme ziyareti şeklinde tasarlanan Diyalog Programı, COVID-19 salgınıyla birlikte dünya çapında getirilen seyahat ve toplanma kısıtlamaları sebebiyle yeniden düzenlendi. Kısıtlamalardan etkilenen seyahatlerin yerine, Vakfın düzenlediği çevrimiçi webinar ve paneller için Doğu Ermenicesi - Türkçe simultane çeviri sağlandı.

HDV, Nisan-Kasım 2021 tarihleri arasında, sivil toplum alanındaki güncel konuları, yaklaşımları, ihtiyaçları ve tartışmaları ele alan “Sivil Toplum Ekran Paylaşıyor” başlıklı panel serisi kapsamında düzenlenen dokuz çevrimiçi etkinlik için simultane çeviri sağladı. Bu paneller aracılığıyla, Türkiye ve Ermenistan’dan sivil toplum temsilcileri, sivil toplumun karşılaştığı zorlukları tartışma fırsatı buldu. Doğu Ermenicesine çevrilen bu panellerin kayıtları bugüne kadar yaklaşık 814 kişi tarafından izlendi.

As the planned format of the Hrant Dink Foundation’s Dialogue Programme was a one- or half-week tailor-made exchange programme/study visit, due to the COVID-19 restrictions, the foundation had to adjust to global travel and public gathering limitations. To meet the emerging challenges, the foundation provided on-line Turkish-Eastern Armenian simultaneous interpretation for a number of webinars and panels.

Between April - September 2021, the foundation provided online simultaneous interpretation for eight panel discussions as part of the panel series entitled “Civil Society Sharing Screen” where current approaches, needs, issues and discussions in the field of civil society were addressed. The panels allowed civil society representatives from Armenia and Turkey to engage in discussions about civil society and the challenges they each faced. The videos of the panels with simultaneous Eastern Armenian interpretation were posted online and viewed by 814 people to date.

İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ
COMMUNICATION COORDINATOR
ÇAĞDAŞ ÖZBAKAN

TÜRKİYE-ERMENİSTAN NORMALLEŞME SÜRECİ DESTEK PROGRAMI

**SUPPORT TO THE ARMENIA-TURKEY
 NORMALISATION PROCESS**

DESTEKÇİ
SUPPORTER

Support to the Armenia-Turkey
 Normalisation Process
 European Union Initiative

KONSORSİYUM ORTAKLARI
CONSORTIUM PARTNERS

ANADOLU KÜLTÜR

Türkiye-Ermenistan Normalleşme Sürecine Destek Programı (ATNP), Ermenistan'dan Eurasia Partnership Foundation, Civilitas Foundation, Regional Studies Center ve Public Journalism Club ile Türkiye'den Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, Anadolu Kültür, Yurttaşlık Derneği ve Hrant Dink Vakfı olmak üzere sekiz sivil toplum kuruluşundan oluşan bir Konsorsiyum tarafından yürütülmektedir. Program, daha önce aynı Konsorsiyum tarafından yürütülen ATNP-1 ve ATNP-2 faaliyetlerinin devamı niteliğindedir.

Programın genel amacı, Türkiye-Ermenistan arasındaki diyalogun ve normalleşme sürecinin destekçilerinin artırılması ve çok boyutlu girişimlerin araştırılması ve haritalandırılması ile Türkiye-Ermenistan kara sınırının açılmasına ve iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin tesis edilmesine katkıda bulunacak daha cesur siyasi gelişmeler ve daha büyük ölçekli girişimler için elverişli bir zemin hazırlamaktır.

Konsorsiyum üyeleri, bir dizi küçük ve orta ölçekli

Support to the Armenia-Turkey Normalisation Process Stage Three: Consolidation and Moving Forward (ATNP-3) is implemented by a Consortium of eight civil society organisations from Armenia and Turkey: Eurasia Partnership Foundation, Civilitas Foundation, Regional Studies Center and Public Journalism Club from Armenia and Economic Policy Research Foundation of Turkey, Anadolu Kültür, Citizens' Assembly and the Hrant Dink Foundation from Turkey. The project is a logical continuation of the earlier EU-supported Actions – ATNP-1 and ATNP-2.

The overall objective of the project is to prepare a fertile ground for bolder political developments and larger-scale interventions that will contribute to the opening of the Armenia-Turkey land border and establishment of diplomatic relations between the two countries by enlarging the ranks of supporters of Armenia-Turkey dialogue and normalization and exploring and mapping multidimensional interventions.

faaliyetler yürütüyor; Ermenistan ve Türkiye halkları arasında katılımı, etkileşimi ve diyalogu kolaylaştırmayı, ATNP-1 ve ATNP-2 projelerinin faydalanıcıları arasında tesis edilmiş olan ilişkileri geliştirmeyi ve toplumun her alanındaki aktörlerin diyalog sürecine katılımını hedefliyor.

Önceki projelerde olduğu gibi, bu programda da Hrant Dink Vakfı iletişim koordinasyon görevini üstlendi. Program kapsamında düzenlenen bütün faaliyetlerin ve bunların sonuçlarının, programın web sitesi www.armenia-turkey.net üzerinden paylaşılıyor.

HİBE PROGRAMI

Programın en önemli önceliklerinden biri olan kapsayıcılık, diyalog sürecine yeni aktörlerin katılımını teşvik etmek ve desteklemek gayesini taşıyor. Konsorsiyum, Türkiye ve Ermenistan'dan bireyleri ve sivil toplum kuruluşlarını desteklemek amacıyla bir Hibe Programı oluşturdu.

Program kapsamında Ocak – Mart 2020 döneminde yapılan çağrıya, toplam 88 proje önerisiyle başvuru yapıldı. Bu başvuruların 37'si Türkiye'den ve 49'u Ermenistan'dan olmakla birlikte, iki proje için iki komşu ülkeden eş-başvuru yapıldı. 2020 yılı içinde 8 farklı proje teklifine 10.000 ilâ 25.000 Avro arasında destek sunulmasına karar verildi. 2020'de COVID-19 salgını ve Dağlık-Karabağ'da yaşanan savaştan ötürü, proje faaliyetlerinin bazılarının yürütülmesi 2021 yılında gerçekleşti. Hrant Dink Vakfı bu projelerden ikisine Türkiye'de teknik destek sundu:

- Türkiye'den Ermenistan'a Göç Etmek: Çifte Vatandaşlık, Göç ve Geri Göç Meseleleri (Hrag Papazian – Ermenistan, Aykut Öztürk – Türkiye)
- Ermenistan-Türkiye Kütüphaneciler Birleşik E-Platformu (Temel Bilimsel Kütüphane, Ulusal Bilimler Akademisi – Ermenistan)

FOTOGRAF / PHOTOGRAPH: DAVIT AVAZYAN

The consortium members implement a number of small to medium-scale activities targeting different layers and diverse stakeholders of society, facilitates engagement, interaction and dialogue between the people of Armenia and Turkey which builds on the relationships developed among the beneficiaries of ATNP-1 and ATNP-2 and engages new actors from all segments of society.

As in the previous stages, the Hrant Dink Foundation assumed coordination of communication of the overall programme. Announcements and outcomes of all activities are continuously shared with the public through the trilingual website www.armenia-turkey.net.

GRANT SCHEME

The Consortium created a Sub-grant Scheme to invite individuals and organisations to propose and implement their own projects that have a potential

to significantly contribute to the overall objective of the Programme. In response to an open call that was issued for the Grant Scheme in January-March 2020, a total of 88 applications were received – 37 from Turkey and 49 from Armenia and eight projects are supported with sub-grants ranging from € 10,000 to € 25,000. In the midst of the Covid-19 pandemic and the Nagorno-Karabakh War that took place in 2020, implementation of some of these project activities were delayed until 2021 and the Hrant Dink Foundation provided technical support in Turkey to two such projects:

- Making a Move from Turkey to Armenia: Issues of Dual-citizenship, Immigration, and Return Migration (Hrag Papazian – Armenia, Aykut Öztürk – Turkey)
- Armenia-Turkey Librarians Unified E - Platform (Fundamental Scientific Library, National Academy of Sciences – Armenia)

ERMENİCEDE, “ASEL” (SÖYLEMEK) VE “LSEL” (DİNLEMEK) FİİLLERİNİN BİRLEŞİMİNDEN OLUŞAN ASULİS, YAYGIN OLARAK SOHBET VE SÖYLEŞİ ANLAMINDA KULLANILYOR.

ASULİS DİL, DİYALOG, DEMOKRASİ LABORATUVARI, KAVRAMSAL TARTIŞMALARDAN EĞİTİME, HUKUKTAN SİYASETE, GELENEKSEL MEDYADAN YENİ MEDYAYA KADAR ÇEŞİTLİ ALANLARDA VE DİSİPLİNLERARASI BİR YAKLAŞIMLA FAALİYET GÖSTERİR. ASULİS'İN HEDEF

ASULİS

46 DİL, DİYALOG, DEMOKRASİ LABORATUVARI
DISCOURSE, DIALOGUE, DEMOCRACY LABORATORY

THE WORD ASULIS, MEANING CONVERSATION AND CHAT IS COMPOSED OF THE COMBINATION OF THE ARMENIAN VERBS “ASEL” (TO SAY) AND “LSEL” (TO LISTEN).

ASULIS DISCOURSE, DIALOGUE, DEMOCRACY LABORATORY OPERATES WITH AN INTERDISCIPLINARY APPROACH IN NUMEROUS DIFFERENT FIELDS RANGING FROM CONCEPTUAL DISCUSSIONS TO EDUCATION, LAW TO POLITICS, CONVENTIONAL MEDIA TO

KİTLESİ AKADEMİSYENLER, BAĞIMSIZ ARAŞTIRMACILAR, ÖĞRENCİLER, ÇOCUKLAR, GENÇLER, EĞİTİMCİLER, ÖĞRETMENLER, SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI, YEREL YÖNETİMLER, SİYASETÇİLER, GAZETECİLER, SENDİKALAR, HUKUKÇULAR, BASIN YAYIN ÇALIŞANLARI, SOSYAL MEDYA KULLANICILARI VE SANATÇILARDIR. ASULİS; NEFRET SÖYLEMİ, KAPSAYICI ÇOĞULCU SÖYLEMLER, SİVİL TOPLUMU GÜÇLENDİRME VE DİYALOG GELİŞTİRME

ÜZERİNE PROJELER YÜRÜTMEKTEDİR.

as-u-lis

47

NEW MEDIA. IN ITS ACTIVITIES, ASULIS TARGETS ACADEMICIANS, INDEPENDENT RESEARCHERS, STUDENTS, CHILDREN, YOUTH, EDUCATORS, TEACHERS, CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS, LOCAL GOVERNMENTS, POLITICIANS, JOURNALISTS, LABOR UNIONS, JURISTS, MEMBERS OF THE PRESS, SOCIAL MEDIA USERS AND ARTISTS. ASULIS IMPLEMENTS PROJECTS ON HATE SPEECH, INCLUSIVE PLURALISTIC DISCOURSE, EMPOWERING CSOS, AND

ORGANIZING TRAININGS ON BUILDING DIALOGUE.

Kitabı Mukaddes insanın tanrısal kattan düşüşünü ve insanlaşma sürecini, yasaklanana dokunması ile başlatır. Dokunulması yasaklanan ağaçtan Havva'nın meyveyi koparıp Adem'e yedirmesiyle o vakit gözleri açılır, iyiyi ve kötüyü bilerek, kendilerinin çıplak olduğunu fark ederler ve incir yaprakları ile önlükler yaparak artık gizlenirler. Allah'ın gazabı korkunçtur! Kadını acı ile doğurmakla, erkeği de ömür boyu çalışmayla cezalandırır.

Daha sonra çoğalarak kalabalıklaşan insanoğlunun evrim süreci, insanlar arası sosyal ve siyasal ilişkilerin süreciyle atbaşı koşturur. Bu sürecin asıl açıklamasını ise tarih içinde ortaya çıkan sayısız yasaklarla, insanın bu yasaklara karşı mücadelesinde ve başkaldırısında aramak gerekir. Bu süreci irdeleyenlerin önüne çıkan ve hiç değişmeyen en temel gerçek ise yine 'dokunulmaz' tabulardır. Yine hep bir şeylere dokunulamamış, yine hep birileri dokunulmaz kalmışlardır.

Gelin görün ki 21. yüzyılın başında Türkiye'mizde siyasetçilerin dokunulmazlığı sorunu hâlâ gündem işgal etmekte.

Temiz toplum isteme sürecine girmiş olan ülkemizde bu dokunulmazlık zırhı, devletin bizzat kendisinin temizlenmesi önünde büyük engel teşkil ediyor. Hep birlikte izliyoruz gelişmeleri, konu artık kişilerin dokunulmazlığından çıkmış, devletin dokunulmazlığını tartışılır hale getirmiştir. Ne yargı dokunabiliyor bu dokunulmazlara, ne de devletin bir başka gücü. Ama belli ki toplumun dokunulmazlara dokunma talebinin önünde artık durulamayacak. Bu hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde milletvekillerimiz hiç de alışık olmadıkları bir sınavla karşı karşıyalar. "Bize de dokunulsun" diye çok önemli bir özveride(!) bulunacak, oylama yapacaklar. Dokunulmazlıkların kalkması gerçekleşir mi? Sayısal dengelerin sürekli kaydığı bir mecliste 'şıppadanak' gerçekleştirebileceğini savunmak fazla iyimser bir beklenti. Ama şu gerçek var ki bugün olursa âlâ, olmazsa yarın, bir gün hem de çok yakın bir gün bu dokunulmazlıklar kaldırılacaktır. Kaldırılmalıdır.

Laf dokunulmazlıktan açılmışken konuyu birkaç satırla cemaat yaşantımıza aktarıp buradaki

DOKUN! DEMOKRATİKLEŞİRSİN!

48

TOUCH! YOU WILL DEMOCRATIZE!

According to the Holy Book, it is with a touch of the forbidden fruit that man falls from divine realms, and the process of becoming human begins. When Eve plucks an apple from the forbidden tree and offers it to Adam, they become aware of their nakedness and cover themselves with aprons they weave from fig leaves. The wrath of God is fearsome! Womankind he punishes with pain in childbirth and men with lifelong hard labour.

The evolutionary process of mankind who from that point on multiplied and increased in number follows closely the process of social and political relations between people. The real explanation of this process should be sought in the countless prohibitions put into effect throughout history and in mankind's struggle and revolt against these prohibitions. Meanwhile, it is once again the constant and most fundamental reality of 'untouchable' taboos that faces those who attempt to analyse this process. Just as before, certain things have again remained beyond reach, and certain people have remained untouchable.

And observe, if you will, how in our beloved Turkey, at the dawn of the 21st century, parliamentary immunity remains a contemporary issue.

Our country has declared its intent to enter a process towards a clean society, but this armour of immunity forms a huge obstacle in front of cleaning the establishment itself. We are all following the developments; the issue has moved beyond the immunity of persons, instead the immunity of the state has become a topic of debate. Neither the judicial system, nor any other governmental power is able to reach and touch these untouchables. But it is nevertheless clear that it will be impossible to obstruct the demand of society to touch these untouchables. This week, our parliamentarians seated in the Turkish Grand National Assembly face a test they are unaccustomed to. They will vote to say, "Let us be touchable too." Will their immunity be removed? It would be over-optimistic to expect this to happen by the wave of a magical wand from a parliament where

dokunulmazlıklara da biraz dokunmak gerekiyor. Cemaat yaşantımızda da bir kişiye, bir kuruma yapılan en ufak bir eleştiride aynı dokunulmaz tabuların işlediğini görmüyor muyuz? Sanıyorum cemaat içinde de artık dokunulmaz sayılan konuların üzerine gitmeli ve dokunulmamış hiçbir şeyi tabusal karanlığında bırakmamalıyız. Kendi adımıza, gücümüzün yettiğinde bu tabulara dokunmaya çalışıyoruz. Bunun ne denli zor bir uğraş olduğunun bilincindeyiz. Biliyoruz ki eleştiri alışkanlığı olmayan bir topluma böyle bir geleneği yerleştirmek hayli zor, ama bu çabamızı sonuna kadar sürdüreceğiz.

Niçin dokunmaktan korkmamalıyız?

Etolog* Desmond Morris, 'Sevmek Dokunmaktır' adlı kitabında, gittikçe kalabalıklaşan dünyamızda nasıl birbirimize dokunamaz hale geldiğimizi ve bu 'dokunulmazlığın' tehlikelerini anlatır. Bazen sırta indirilen dostça bir şaplağın ne kadar insani bir davranış olduğunu ve değer kazandığını uzun uzadıya anlatan Morris, bunun aslında sevginin göstergesi olduğunu

savunurken şöyle der: "Dokunma en temel duyumuzdur - duyuların anası olarak adlandırılır. Ne yazık ki, üstelik fark etmeksizin, gittikçe daha az dokunur kişiler olmakta, gittikçe birbirimizden uzaklaşmaktayız." Morris'in, dokunmayı ve dokunulmayı sevgiyle özdeşleştirmesine katılıyoruz. Ve eğer seviyorsanız... ama gerçekten seviyorsanız 'dokunun', "Dokunulmaktan da kaçınmayın" diyoruz: "Korkmayın dokunun! Demokratikleşirsiniz."

(**Etoloji: Zooloji biliminin bir dalı, hayvanlara özgü davranışları gözler ve yorumlar.*

HRANT DİNK

AGOS

21 KASIM 1997

NOVEMBER 21ST, 1997

49

the numerical balance is constantly changing. But it is also true that, if it happens today, it is great, but even if it does not, sometime in the future a day will come when these privileges will be removed, and that day is not so far away. Ultimately they will be removed, and so they should.

Since we are talking about immunity, it becomes necessary to also discuss in the space of a few sentences the topic of our social life, and touch upon the untouchables in this field a little, too. Do we not observe in our social life the same untouchable taboos springing into life at the slightest criticism towards a person or institution? I think the time has come for us to confront the issues considered and leave no stone unturned in the darkness of taboo. We try, as much as we can, to touch upon these taboos. We are aware how much difficulty this effort involves. We know that it is difficult to establish the tradition of criticism in a society where it does not exist yet, but we will persist to the end.

Why should we be unafraid of touching? Ethologist* Desmond Morris, in his book titled Intimate Behaviour, explains how in our increasingly crowded world we have come to forget touching each other and talks of the dangers of this 'untouchability'. Describing at length how a friendly slap on the back is a typically human gesture which gains in value, Morris goes on to argue that it is in fact an expression of love and adds: "Touching is our most fundamental sense – it has been described as the mother of senses. Unfortunately, and moreover, without realizing it, we are becoming people who touch less, and are drawing apart from each other." We agree with Morris when he associates touching and being touched with love. So if you love... but really love, we ask you to 'touch' and "Don't be afraid of being touched": "Don't be afraid to touch! You'll democratize."

(**Ethology: A branch of zoology which studies and interprets animal behaviour.*

PROJE EKİBİ

PROJECT TEAM

AYŞE NAÇAR

EBRU ÖZDEŞ

FERHAT ASNIYA

MERVE NEBİOĞLU

NAYAT KARAKÖSE

ÖZKAN BULUT

TÜTENGÜL KÜÇÜKER

AYRIMCILIKLA MÜCADELE VE BİR ARADA YAŞAM İÇİN SİVİL TOPLUMU GÜÇLENDİRME

50

EMPOWERING CSO'S AND SPARKING CHANGE FOR TACKLING DISCRIMINATION AND PROMOTING DIVERSITY

DESTEKÇİ

SUPPORTER

PROJE ORTAKLARI

PROJECT PARTNERS

İSTANBUL POLİTİKALAR MERKEZİ
SABANCI ÜNİVERSİTESİ KAMPUSU
İSTANBUL POLICY CENTER
AT SABANCI UNIVERSITY

Avrupa Birliği'nin finansal desteğiyle Hrant Dink Vakfı yürütücülüğünde, Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi ve Uluslararası Olof Palme Merkezi ortaklığıyla yürütülen proje, ayrımcılıkla mücadele eden sivil toplum aktörlerinin desteklenmesini ve güçlendirilmesini hedefliyor. Yapılan faaliyetlerle Türkiye'de insan hakları ve demokrasi alanında çalışan yerel ve ulusal sivil toplum kuruluşları arasında bilgi paylaşımının güçlendirilmesi, Türkiye'de ve dünyanın farklı yerlerindeki sivil toplum kuruluşları arasında sürdürülebilir dayanışma ağlarının ve iş birliklerinin kurulması ve toplumdaki farklı aktörlerin bir araya getirilerek sivil toplum kuruluşlarının geniş kitlelere erişiminin sağlanması amaçlanıyor.

HİBE PROGRAMI

Proje kapsamında yürütülen 'Hrant Dink Vakfı Sivil Toplumu Güçlendirme Hibe Programı 2019-2021', Türkiye'de insan haklarının ve demokrasinin güçlendirilmesini, hak ve özgürlüklerin korunmasını,

Conducted by the Hrant Dink Foundation with the financial support of the EU and in collaboration with Sabancı University Istanbul Policy Center and Olof Palme International Center, this project aims to support and empower civil society combating discrimination. This Project aims to establish networks of solidarity and cooperation among civil society organizations in Europe and Turkey and enable civil society organizations to reach the masses by bringing together different actors in society with the purpose of enhancing the exchange of knowledge among local and national civil society organizations in Turkey working in the fields of human rights and democracy and obtaining sustainable results.

GRANT PROGRAM

As part of the project, "Hrant Dink Foundation Empowering CSO's Grant Program 2019-2021" provides financial support to projects aiming to empower human rights and democracy in Turkey, protect rights

karşılıklı anlayış, diyalog ve güven inşası yoluyla farklı kültürel, sosyal ve politik grupların bir arada yaşamasının desteklenmesini amaçlayan projelere finansal destek sağladı. Hibe programı Ankara, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, İstanbul, İzmir ve Kars'ta faaliyet yürüten 15 farklı kurumun 12 ila 18 ay arası sürmek üzere Aralık 2019'da başlatmış oldukları, azınlık hakları, engelli hakları, gençlik çalışmaları, ekolojik haklar, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hakları, LGBTİ+ hakları, STK güçlendirme, göç ve mülteci çalışmaları, insan hakları, kültürel çalışmalar ve medya alanlarındaki projeleri destekledi.

Hibe desteği alan sivil toplum kuruluşları şunlardır: 500. Yıl Vakfı Türk Musevileri Müzesi, Bitlis Girişimci Kadın Derneği, Diyarbakır Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma ve Yaşatma Derneği, Mültecilerle Dayanışma Derneği, Pi Gençlik Derneği, PUNTO24 Bağımsız Gazetecilik Derneği, Sosyal Politika Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği, Temiz Giysi Kampanyası Derneği, Toplum ve Hukuk Araştırmaları

Vakfı, Toplumsal Araştırma ve Özgün Düşün Derneği, Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği, Türetim Ekonomisi Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Türkiye İnsan Yönetimi Derneği ve Yüksekova Sosyal Etki ve Kültür Derneği.

SİVİL TOPLUMLA 7 DAKİKA

Hibe programından destek alan sivil toplum kuruluşlarının proje serüvenlerini dinlemek, karşılaştıkları zorluklara buldukları yaratıcı çözümleri konuşmak üzere, 5 - 6 Mayıs tarihlerinde 'Sivil toplumla 7 dakika' etkinliği yapıldı. Türkiye'de kadınların ve kadın haklarının güçlenmesi için emek veren Nebahat Akkoç'un açış konuşmasıyla başlayan etkinlik çevrimiçi olarak yapıldı; Vakfın sosyal medya hesaplarından Türkçe ve İngilizce dillerinde canlı yayınlandı. Her biri 7 dakika süren interaktif bir sunum tekniği kullanarak, faaliyet gösterdikleri alanlarda yaşanan ayrımcılığı ve ayrımcılıkla mücadele etme yöntemlerini paylaşan kurumlar, projelerinin faaliyetlerini pandemi dönemi

and liberties, support the coexistence of different ethnic, social and political groups through mutual understanding, dialogue and trust-building. The grant program started in December 2019 and has supported the projects of 15 different civil society organizations for between 12 to 18 months. The organisations work in the fields of human rights, youth, minority rights, disabled rights, ecology and urban studies, migration and refugee rights, cultural studies, empowering civil society, LGBTI+ rights, gender and women's rights and are from Ankara, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Istanbul, Izmir and Kars.

The grantees are the Association for Solidarity with Refugees, Bitlis Women Entrepreneurs Association, Clean Clothes Campaign, Diyarbakır Association for the Protection of Cultural and Natural Assets, Foundation for Society and Legal Studies, Human Rights Foundation of Turkey, PERYÖN - People Management Association of Turkey, Pi Youth Association Production Economy Association PUNTO24 Platform for

Independent Journalism, Social Research and Original Thinking Association, Social Rights and Research Association, The Quincentennial Foundation Museum of Turkish Jews, Yüksekova Social Impact and Culture Association.

7 MINUTES WITH CIVIL SOCIETY

The '7 minutes with civil society' event was held on 5th and 6th of May to discuss the project experiences of civil society organizations supported by the grant program, as well as creative solutions to the difficulties they encountered. The event, which featured an opening speech by Nebahat Akkoç, a Turkish activist for women's empowerment and rights, was broadcast live on the Foundation's social media accounts in Turkish and English. Using an interactive presentation technique that lasted 7 minutes per presentation, the organisations recounted their experiences with discrimination in the fields in which they operate, their approaches for countering it, and

koşullarına nasıl uyarladıklarını da anlattılar. Etkinliğe katılan dinleyiciler Türkiye'nin farklı yerlerinde, farklı alanlarda çalışan sivil toplum kuruluşlarına soru sorma ve bu kuruluşları tanıma imkanı buldular.

Hibe desteği alan sivil toplum kuruluşlarına proje kapsamında sosyal etki eğitimi veren ve projelerin aşamalarını takip eden Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu (KUSİF), odak grup görüşmeleri yaparak, hibe programına dair geri bildirimler aldı.

STK HAREKETLİLİK PROGRAMI

Projenin bir diğer ayağını oluşturan 'Hrant Dink Vakfı STK Hareketlilik Programı', açık çağrı üzerine başvuru yapan ve bağımsız bir seçici kurul tarafından belirlenen 19 sivil toplum çalışanının 2 ila 3 ay süreyle Amerika, Hollanda, Belçika, Yunanistan, Kuzey İrlanda, Çekya, Almanya, Macaristan ve Kolombiya'da, insan hakları, LGBTİ+ hakları, göç çalışmaları, işçi hakları, gençlik hakları, çatışma çözümü, hafıza çalışmaları, ifade özgürlüğü, kültürel çalışmalar, medya, sanat ve

kültürel miras alanlarında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarında dönemsel deneyim kazanmalarını amaçlıyor. Mart 2020'de pandemi sebebiyle getirilen seyahat kısıtlamaları sonucu dondurulan program, Ağustos 2021 itibarıyla tekrar başladı. Program kapsamında üç bursiyer bi'bak (Almanya), The European Observatory on Memories (İspanya) ve Dejusticia'da (Kolombiya) deneyim kazandı.

SİVİL TOPLUM EKCRAN PAYLAŞIYOR PANEL SERİSİ

İnsan hakları alanında çalışan sivil toplumun güçlendirilmesi amacıyla sivil toplum kurumlarını ve çalışanlarını hedef alan ayrımcılıkla mücadele konusunda ulusal ve uluslararası iyi örnek atölyeleri düzenleniyor. Bu kapsamda tasarlanan ve sivil toplum alanındaki güncel tartışmaların, ihtiyaçların ve sorunların ele alındığı 'Sivil Toplum Ekran Paylaşıyor' adlı çevrimiçi panel serisi Mart 2021'de başladı. Kasım ayına kadar devam eden panellerde sivil toplumdaki temel yaklaşımlar, sivil toplumun sınırları ve

how they adapted their project activities during the pandemic. Throughout the event the audience had the opportunity to ask questions and learn about civil society organizations working in various disciplines all around Turkey. The Koç University Social Impact Forum (KUSİF), which provided social impact training to subgrantees and tracked the progress of the projects, held focus group sessions to get input on the grant program.

NGO MOBILITY PROGRAM

Another pillar of the project is the 'Hrant Dink Foundation NGO Mobility Program'. 19 civil society workers applied to the program through an open call in Turkey and were selected by an independent selection committee to realize the programme in several countries such as the United States, Netherlands, Belgium, Greece, Northern Ireland, Czech Republic, Germany, Hungary, and Colombia. The programme aims for fellows to gain daily experience in non-

governmental organizations that work in the fields of human rights, LGBTİ+ rights, migration studies, labour rights, youth rights, conflict resolution, memory studies, freedom of expression, cultural studies, media, art and cultural heritage. The mobility programme provides a 2-3 month exchange with human rights organizations. The program was suspended in March 2020 due to travel restrictions imposed by the pandemic but resumed in August 2021. Three fellows from bi'bak (Germany), The European Observatory on Memories (Spain), and Dejusticia (Colombia) gained experience as part of the programme.

CIVIL SOCIETY SHARING SCREEN PANEL SERIES

Within the scope of the project, national and international best practice panels and workshops targeting civil society and civil society professionals are organized in the fields of combating discrimination, human rights and strengthening civil society. In this context, the online panel series "Civil Society Sharing

sorumlulukları, farklı kimlikler etrafında örgütlenme, sivil alanın değişen yüzleri, Türkiye'deki sivil toplum algısı, filantropi ve sivil toplum kuruluşlarının iç dinamikleri, Türkiye ve Türkiye dışından sivil toplum profesyonellerinin, akademisyenlerin, uzmanların ve insan hakları aktivistlerinin katılımıyla tartışıldı.

17 Mart'ta Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'ndan Nilgün Arısan Eralp'in moderatörlüğünde, Yale Üniversitesi'nden Prof. Dr. Samuel Moyn'un konuşmasıyla başlayan 'İnsan hakları hareketi krizde mi?' başlıklı açış panelinde insan hakları hareketinin bugün yoğunlukla statü eşitsizlikleri ve temel haklara odaklandığını vurgulayan konuşmacı, sosyal ve iktisadi hakların unutulmaya yüz tuttuğuna dikkat çekti. Panel serisinin ilki 24 Mart'ta, 'Sivil toplumda temel yaklaşımlara bakış: Hizmet ve savunuculuk' başlığı altında, Hakan Ataman'ın moderatörlüğünde, Sıfır Ayrımcılık Derneği'nden Elmas Arus ve Hayata Destek Derneği'nden Mahmut Can İsal'in katılımıyla yapıldı. 7 Nisan'da yapılan 'Sivil toplumun manevra

alanları: Görevler, sorumluluklar ve sınırlar' adlı panelin moderatörlüğünü akademisyen Ahmet İnsel üstlendi. Panele Türkiye İnsan Hakları Vakfı'ndan Metin Bakkalcı, Civil Rights Defenders'tan Goran Miletic ve İnsan Hakları Ortak Platformu'ndan Feray Salman konuşmacı olarak katıldılar. 21 Nisan'da düzenlenen 'Sivil toplumu yeniden düşünmek: Kimlikler, değerler ve toplumsal fayda' başlıklı panele Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi'nden Ayşe Köse Badur moderatör olarak, Eğitim Reformu Girişimi'nden Işık Tüzün, KaosGL'den Yıldız Tar, the Kreuzberg Initiative against Anti-Semitism (KIgA)'den Emrah Yıldız ve akademisyen Ferhat Kentel panelist olarak katıldılar. 26 Mayıs'ta 'Sivil Alanın Yeniden İnşası: Değişen yüzler' başlığı altında düzenlenen ve moderatörlüğünü Ali Bayramoğlu'nun üstlendiği panelin katılımcıları, OVD-info adına Leonid Drabkin, insan hakları aktivisti Bertha Tobias, Boğaziçi Üniversitesi mezunlarından Furkan Dabaniyastı ve akademisyen Philip Gamaghelyan oldu. 16 Haziran'da Bekir Ağırdır'ın moderatörlüğünü yaptığı

Screen” in which current discussions, needs and problems in the field of civil society were discussed started in March 2021. During the panels that lasted until November, basic approaches in civil society, the boundaries and responsibilities of civil society, its organization around different identities, the changing faces of the civil field, the perception of civil society in Turkey and the internal dynamics of philanthropy and non-governmental organizations were discussed by civil society professionals and academics from Turkey and abroad.

The panel series launched with an opening speech from Samuel Moyn of Yale University. The session was facilitated by Prof. Nilgün Arısan Eralp from the Economic Policy Research Foundation of Turkey. In the panel “Is the Human Rights Movements in Crisis?” Prof. Moyn emphasized that the human rights movement focuses heavily on status inequalities and fundamental rights, stating that social and economic rights are fading away. The first panel of the series

titled “Main approaches in civil society: Services and advocacy” was held on March 24, and moderated by Hakan Ataman with the participation of Elmas Arus from the Zero Discrimination Association and Mahmut Can İsal from the Support to Life Association. On April 7, academic Ahmet İnsel moderated the panel titled “Civil society maneuvers areas: duties, responsibilities, and borders” where Metin Bakkalcı from the Human Rights Foundation of Turkey, Goran Miletic from the Civil Rights Defenders, and Feray Salman from the Human Rights Joint Platform attended as speakers. On April 21, in the session titled “Rethinking Civil Society: Identities, Values and Social Benefit”, Ayşe Köse Badur from Sabancı University Istanbul Policy Center, academic Ferhat Kentel, Işık Tüzün from the Education Reform Initiative, Yıldız Tar from KaosGL's and Emrah gürsel from the Kreuzberg Initiative against Anti-Semitism (KIgA) joined as panelists. On May 26, the panel “Rebuilding the civic space: Changing faces” was moderated by Ali Bayramoğlu. Human rights

'Toplumun gözünden sivil toplum: Algılar, yaklaşımlar ve dönüşümler' adlı panele İbrahim Betil, Derin Yoksulluk Ağı'ndan Hacer Foggo ve Ashoka Türkiye adına Zeynep Meydanoğlu katıldılar. Serinin altıncı paneli 'Sürdürülebilir sivil toplum: Kaynak dağılımı, filantropi ve bağışçı davranışları' başlığı altında yapıldı. Moderatörlüğünü Avrupa Vakıflar Merkezi'nden Sevda Kılıçalp'in yaptığı panelin konukları WINGS adına Benjamin Bellegy, Sabancı Vakfı'ndan Özen Pulat ve TÜSEV'den Rana Kotan oldu. Yılın son paneli 'Sivil toplum 2.0: Değişimin dinamikleri' başlığıyla 9 Kasım'da düzenlendi. Moderatörlüğünü Yörük Kurtaran'ın yaptığı oturumun konuşmacıları Change.org adına Uygur Özemi, Sivil Düşün'den Dilek Ertükel ve CIVICUS adına Mauna Ben Garga'ydı.

ATÖLYELER

'Sivil Toplum Ekran Paylaşıyor' panel serisine ek olarak, Türkiye'deki sivil toplum profesyonelleri için ayrımcılığa karşı barışı, diyalogu ve demokrasiyi teşvik etmek

amacıyla ikisi yüz yüze, üçü çevrimiçi olmak üzere toplam beş atölye yapıldı. Atölyeler akademisyenlerin, araştırmacıların, sivil toplum aktörlerinin ve insan hakları konusunda çalışan aktivistlerin bir araya gelmelerini sağladı. Atölyelere katılan uzmanlar kolaylaştırıcılık alanındaki bilgi ve deneyimlerini paylaştılar. Atölyelerde çatışma çözümü, barış inşası ve kültürlerarası diyalog, insan hakları savunucuları ve savunuculuk için yeni taktikler, insan haklarına dayalı kolaylaştırma becerilerinin temelleri ve ayrımcılıkla mücadele gibi konular işlendi.

2020 yılında başlayan ve sonuncusu 2021 Ocak ayında yapılan bir arada yaşam atölyelerinin sonuncusu 'Çatışma çözümlerinde bireysel kapasitemizi nasıl kullanabiliriz?' başlığıyla 25-26 Ocak'ta Berghof Vakfı'ndan Dagmar Nolden ve Cora Bieß tarafından yapıldı. Atölye kapsamında çatışma çözümü literatüründe yer alan temel kavramlar üzerinden katılımcılarla teorik ve pratik bir çalışma yapılarak, ayrımcılık, şiddet ve ayrıcalık gibi kavramların barış inşasındaki rolü ele alındı.

activist Bertha Tobias, Leonid Drabkin on behalf of OVD-info, Furkan Dabanyastı, a graduate of Boğaziçi University, and academic Philip Gamaghelyan were the panelists. On June 16, Hacer Foggo of the Deep Poverty Network, civil society volunteer İbrahim Betil, and Zeynep Meydanoğlu of Ashoka Turkey took part in a panel discussion titled "Civil society through the eyes of society: Perceptions, approaches, and transformations."

The sixth panel of the series was "Sustainable civil society: Resource distribution, philanthropy, and donor behavior". The session was moderated by Sevda Kılıçalp from the European Foundations Center. Benjamin Bellegy on behalf of WINGS, Özen Pulat from the Sabancı Foundation and Rana Kotan from TÜSEV. The last panel of the year was held on November 9 with the title "Civil society 2.0: Dynamics of change". Uygur Özemi from Change.org, Dilek Ertükel from Civil Think, and Mauna Ben Garga from CIVICUS spoke at the session moderated by Yörük Kurtaran.

WORKSHOPS

Total of five workshops were held for civil society professionals in Turkey to promote peace, dialogue, and democracy against discrimination. The workshops provided an opportunity to bring together academics, researchers, civil society actors, and activists. In the workshops, experts shared their knowledge and experience as facilitators and covered topics such as conflict resolution, peacebuilding and intercultural dialogue, new tactics for human rights defenders and advocacy, the foundations of human rights-based facilitation skills and the fight against discrimination.

The last of the coexistence workshops "How to promote individual capacities for conflict resolution?" was held on January 25-26 by Dagmar Nolden and Cora Bieß from the Berghof Foundation. In the workshop, a conceptual and practical study was carried out on the basic concepts in the conflict resolution literature. The role of concepts such as discrimination, violence

İyi örnek atölyelerinin ilki 25 Mart'ta Yale Üniversitesi'nden Prof. Dr. Samuel Moyn'un yürütücülüğünde 'Sivil toplum kuruluşları için insan haklarını yeniden düşünmek' başlığıyla yapıldı. 21 Eylül'de Essential Partners'dan John Sarrouf'un kolaylaştırıcılığında gerçekleştirilen, 'Zor konularda nasıl diyalog kurabiliriz?' başlıklı atölyede, kalıplaşmış davranışlardan ve önyargılardan uzaklaşarak, daha açık bir şekilde ve empati yoluyla diyalogun nasıl mümkün olabileceği üzerinde duruldu. Katılımcılar kendi yaşamlarındaki tartışılması zor konulardan yola çıkarak, kutuplaşmadan uzak ve yapıcı bir diyalog kurmak için çatışma döngülerini bozmanın yeni yolları üzerine düşündüler. 'Avrupa Birliği'nde insan hakları savunuculuğu' atölyesi 21 Ekim'de yüz yüze yapıldı. Civil Rights Defenders'tan (CRD) Tommaso Nodari'nin yürütücülüğünde yapılan atölyede, insan hakları alanında çalışan AB politikacıları ve yetkilileriyle ilişki kurma konusunda pratik ipuçları üstünde duruldu ve Nodari Brüksel'deki kişisel savunuculuk deneyimini

aktardı. Stratejik iletişim ve kapasite geliştirme konularında dünyanın farklı yerlerinde sivil toplum kuruluşlarıyla çalışan Sven Gerst yürütücülüğündeki 'Sivil Toplum için Etkili İletişim' başlıklı atölye 17 Kasım'da yüz yüze yapıldı. Katılımcılar güçlü bir çekirdek hedef kitle oluşturmanın ve bu kitleyi kurumsal iletişim stratejilerine dahil etmenin yöntemleri üzerine tartıştılar. Anew'den Clinton Du Preez yürütücülüğünde 'Kolaylaştırıcılık 101: İnsan odaklı ve etkili buluşmalar' başlıklı çevrimiçi atölye 8 Aralık'ta yapıldı. Atölyede özellikle pandemiden etkilenen sivil toplum aktivitelerinde verimi tekrar yakalamak için neler yapılabileceği, insan odaklı etkili buluşmaların nasıl tasarlanabileceği ve kolaylaştırıcılığın nasıl yapılabileceği üzerinde duruldu. Etkileşimli grup aktiviteleri ile katılımcılar kendi kurumları için etkili tasarımlar yapmayı ve kolaylaştırıcılığı deneyimledi.

and privilege in peacebuilding was discussed with the participants.

The first of the best practice workshops was held on March 25, titled "Rethinking human rights for non-governmental organizations" by Samuel Moyn from Yale University where participants had a chance to discuss the issues in the human rights movement and Prof. Moyn's arguments on social and economic rights. On September 21, the workshop titled "How can we have a dialogue on difficult topics?" was facilitated by John Sarrouf from Essential Partners. The workshop focused on how a more open and empathetic dialogue could be possible by moving away from stereotypes and prejudices. The participants set out to discuss issues that are difficult to discuss in their own lives; they pondered new ways to disrupt cycles of conflict in order to establish a constructive dialogue without polarization. On October 21, the workshop "Advocating for Human Rights at the EU" led by Tommaso Nodari of Civil Rights Defenders (CRD) was held face-to-

face. The workshop focused on practical tips for engaging with EU politicians and officials on human rights. The facilitator shared his personal advocacy experience. On November 17, the second face-to-face workshop titled "Effective Communication for Civil Society" was conducted by Sven Gerst, who works with civil society organizations in different parts of the world on strategic communication and capacity building. Participants discussed ways and means of building a strong core audience and incorporating it into organizational communication strategies. On December 8, an online workshop titled "Facilitation 101: Impactful and Human-Centred Gatherings" was conducted by Clinton Du Preez from Anew. This workshop focused on ways to regain efficiency in civil society activities affected by the pandemic, how to design effective people-oriented meetings and how to facilitate them. Through interactive group activities the participants experienced effective design and facilitation for their own institutions.

PROJE EKİBİ
PROJECT TEAM
ELİF GÜL ŞAHİN
EZGİ KAN

NEFRET SÖYLEMİNE KARŞI YENİ BİR SÖYLEM OLUŞTURMAK

**BUILDING A NEW DISCOURSE
AGAINST HATE SPEECH**

DESTEKÇİ
SUPPORTER

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.
Türkiye

Nefret Söylemine Karşı Yeni Bir Söylem Oluşturmak projesi, bir arada yaşamayı tehdit eden ayrımcı söylemlere karşı alternatif, kapsayıcı ve hak temelli bir dilin üretilmesine katkı sağlamayı ve yazılı basında yaygınlaşan nefret söylemi üretimi hakkında farkındalık oluşturmayı hedefliyor. Bu amaçla proje kapsamında Kapsayıcı Dil Atölyeleri düzenlendi ve Vakfın sosyal medya hesaplarından haftalık olarak nefret söylemi analizleri paylaşıldı.

KAPSAYICI DİL ATÖLYELERİ

Bu atölye, 'ayrımcılık', 'ayrımcı söylem ve nefret söylemi' ve 'kapsayıcı dil' temalarına odaklanan üç ana bölümden oluşuyor.

Atölyede; ayrımcılık, ayrımcılığın kaynağı ve ayrımcılığın neden olduğu toplumsal sorunlar hakkında bilgi sahibi olunması, ayrımcı söylemin ve nefret söyleminin tanınması ve fark edilebilmesi, nefret söylemiyle mücadelede çoğulcu ve diyaloga dayalı kapsayıcı bir dil kurabilmek için yapılabileceklerin anlaşılması hedefleniyor. Atölyenin içeriği ve kapsamı

Building a New Discourse Against Hate Speech project, aims to contribute to the production of an alternative, inclusive and rights-based language against discriminatory discourses that threaten coexistence and to discuss and raise awareness about the production of hate speech that has become widespread in the print media. Inclusive Language Workshops were organized within the scope of the project and hate speech analyses were shared weekly on the Foundation's social media accounts.

INCLUSIVE DISCOURSE WORKSHOP

Inclusive discourse workshop with three main parts focusing on the themes of 'discrimination', 'discriminatory discourse and hate speech' and 'inclusive discourse' were provided.

The purpose of these workshops is to gain knowledge about discrimination, the basis of discrimination and the social problems caused by discrimination; understand and realise discriminatory discourse and hate speech, discuss steps to establish an inclusive

Yeni Bir Söylem ve Diyaloga doğru projesi kapsamında uygulanan metodoloji aynı tutularak, içerikler Nefret Söylemine Karşı Yeni Söylem Oluşturmak projesinin hedef kitlesine ve amaçlarına göre revize edildi. Revizyon Dr. Ayşe Beyazova'nın danışmanlığında yapıldı.

Proje kapsamında 21 atölye gerçekleştirildi ve toplam 286 katılımcıya ulaşıldı. Toplam 180 ortaokul, lise ve üniversite öğrencisi, 20 öğretmen, 45 sivil toplum kuruluşu ve toplum temelli faaliyetler yürüten kurum çalışanı atölyelere katıldı.

Atölyeler, kurumların talepleri ve açık çağrı yoluyla katılımcılara ulaştırıldı. Bu süreçte Harmony, Hitabet ve Münazara Derneği, KODA (Köy Okullar Değişim Ağı), Hisar Okulları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Mahalle Evleri, Enstitü Fabrika gibi kurumlara atölyeler yapıldı.

KAPASİTE GÜÇLENDİRME ÇALIŞTAYLARI

Bu proje kapsamında HDV çalışanları için faaliyet konularını destekleyici 3 iç eğitim yapıldı.

Thinking Environment Training

Çalıştay, Clinton de Perez'in yürütücülüğünde, 26 Ekim'de Hrant Dink Vakfı Anarad Hıgutyun binasında yüz yüze yapıldı. Çalıştayda kolaylaştırıcılık becerilerini arttırmak, toplantı ve oturumları yönetmek ve daha verimli hale getirmek için yapılabilecekler konuşuldu.

Design Cycle Training

Çalıştay, Clinton de Perez'in yürütücülüğünde, 27 Ekim'de Hrant Dink Vakfı Anarad Hıgutyun binasında yüz yüze yapıldı. Atölye ve organizasyon tasarlama döngüsü üzerine yapılan bu çalıştay gelecekteki etkinlikler için faydalı bir bakış açısı kazandırdı.

Building Your Tribe(s) Training

Çalıştay, Sven Gerst'in yürütücülüğünde, 12 Kasım'da Hrant Dink Vakfı Anarad Hıgutyun binasında yüz yüze yapıldı. Çalıştayda, bir iletişim dili geliştirmek, hedef kitle ile güçlü bağlar kurmak ve iletişimi sürdürmek, katılımcıların birbirleriyle etkileşimini arttırmak konularına odaklanıldı.

discourse based on pluralism and dialogue instead of hate speech. By keeping the content and scope of the training the same as the training methodology used in Toward a New Discourse and Dialogue, Building New Discourse Against Hate Speech was adapted toward the target audience and aim of this project. The content revision was completed with input from training expert Ayşe Bozova. Within the scope of the project, we organized 21 workshop sessions for a diverse group of participants and reached 286 participants in total. University students from relevant disciplines, instructors, NGO professionals who cope with marginalized and disadvantaged groups were among the main participants. Specifically, 180 participants were from middle school, high school and university students, 20 participants were instructors and 45 participants were from civil society organizations and other organizations which operate for society.

CAPACITY BUILDING TRAININGS

Within the scope of this project, the following three

internal trainings were held for employees of the Hrant Dink Foundation:

Thinking Environment Training

The training was conducted face-to-face on October 26 with the facilitation of Clinton de Perez. Methods to increase facilitation skills in training and ways to make meetings and sessions more efficient were discussed.

Design Cycle Training

The training was conducted face-to-face on October 27 with the facilitation of Clinton de Perez. This training on workshop and organization design cycle provided a useful perspective for future events.

Building Your Tribe(s) Training

This training facilitated by Sven Gerst was conducted face-to-face on November 12. The training focused on developing a communication language, establishing and maintaining strong ties with the target audience and continuing communication.

PROJE EKİBİ
PROJECT TEAM
BESTE TABAK
EMİRCAN SAÇ

DERİN ÖĞRENME VE SÖYLEM ANALİZİ İLE NEFRET SÖYLEMİ TARAMASI PROJESİ

**PROJECT ON HATE SPEECH SCREENING
 VIA DEEP LEARNING AND DISCOURSE
 ANALYSIS TECHNIQUES**

DESTEKÇİ
SUPPORTER

 Consulate General of Sweden
 Istanbul

İstanbul İsveç Başkonsolosluğu'nun finansal desteği ve Hrant Dink Vakfı'nın yürütücülüğünde sürdürülen projede, ayrımcı söylem ve nefret söylemiyle mücadele etmek amacıyla, derin öğrenme teknikleri ve söylem analizi vasıtasıyla Türkçede nefret söyleminin tespit edilmesi için kullanılacak dijital bir aracın geliştirilmesi hedefleniyor. Doğal dil işleme teknikleri kullanılarak, Türkçe metinlerdeki nefret söylemini yüksek hız ve performansla tespit etmek suretiyle uyarı üretebilen bir sistem tasarlanması planlanıyor. Ayrıca, bu projeye nefret söylemi konusunda farkındalık yaratmak, nefret söylemiyle mücadelede sivil toplum ve akademinin bir araya gelmesine katkıda bulunmak hedefleniyor.

DENEYİM PAYLAŞIM TOPLANTILARI

Proje kapsamında, 30 Haziran ve 7 Temmuz tarihlerinde, Dr. İdil Engindeniz moderatörlüğünde iki deneyim paylaşım toplantısı yapıldı. Bu toplantılarla, proje kapsamında geliştirilecek algoritmanın yöntem ve geliştirme aşamalarına dair metodolojinin

Conducted by the Hrant Dink Foundation with the financial support of the Consulate General of Sweden in Istanbul, the project aims to develop a Turkish language digital tool to be used in the detection of hate speech with deep learning techniques and discourse analysis, in order to combat discriminatory language and hate speech. The project aims to create a successful system that can detect hate speech in Turkish texts with a high detection rate and performance by using natural language processing techniques and generating warnings. This project also aims to raise awareness about hate speech and to contribute to the gathering of civil society and academia in combating hate speech.

EXPERIENCE SHARING MEETINGS

Two experience sharing meetings were held with the moderation of Dr. İdil Engindeniz on June 30 and July 7. These meetings aimed to determine the methodology for the development stages of the algorithm to be

belirlenmesinin yanı sıra disiplinlerarası çalışmalara olanak sağlanması ve algoritmanın uzun vadeli ihtiyaçlarının belirlenmesi amaçlandı.

Toplantılara Boğaziçi Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi, turnusol.org, Alternatif Bilişim Derneği, Vircon Group ve teyit.org katıldı.

30 Haziran tarihinde düzenlenen “Tanışma ve Ağ Oluşturma” başlıklı birinci deneyim paylaşım toplantısında sivil toplum profesyonelleri, akademisyenler ve özel sektör çalışanlarıyla bir araya gelindi. Toplantıda nefret söylemi ve ayrımcı söylem, toplumsal cinsiyet eşitliği, dezenformasyon, doğal dil işleme, derin öğrenme, makine öğrenimi gibi alanlarda çalışan uzmanlar, çalışmalarını ve proje deneyimlerini paylaştılar. 7 Temmuz tarihinde yapılan “İhtiyaçlar ve İşbirlikleri” başlıklı ikinci deneyim paylaşım toplantısında, ilk toplantıda dile getirilen deneyimlerden yola çıkılarak, farklı alanlarda yürütülen

çalışmaların birbirlerini besleyebilecek yanlarına, kurulabilecek iş birliklerine ve ilgili alanlardaki ihtiyaçlara odaklanıldı. Bunun yanı sıra toplantıda nefret söylemiyle mücadelede faydalanılan teknolojik gelişmeler, etik yaklaşımlar, izleme çalışmasıyla elde edilen verilerin kullanımı ve paylaşılması, farklı disiplin ve sektörler arasındaki iş birliği üzerinde duruldu.

MEDYA İZLEME VE NEFRET SÖYLEMİ TARAMALARI

Hrant Dink Vakfı'nın 2009 yılından beri medyanın nefret söylemi ve ayrımcı söylemin yaygınlaşmasındaki sorumluluğuna odaklanarak yürüttüğü medya izleme çalışması, bu proje kapsamında geliştirilecek algoritmanın eğitilmesi ve test edilmesi için 2021 yılında da devam etti. Sistematik izleme çalışmasını kesintisiz bir şekilde yürüten vakıf, tüm ulusal gazetelerin yanı sıra 500'e yakın yerel gazeteyi inceledi. Nefret söylemi içeren haber ve köşe yazıları, haftalık ve aylık seçkiler halinde yayınlandı.

Eylül ayında, Türkiye yazılı basınında;

Ekim ayında, Türkiye yazılı basınında;

developed within the scope of the project as well as to enable interdisciplinary studies and to determine the long-term needs of the algorithm.

Boğaziçi University, Sabancı University, Kadir Has University, turnusol.org, Alternative Informatics Association, Vircon Group and teyit.org attended the meetings.

In the first experience sharing meeting titled “Meeting and Networking” held on June 30, civil society professionals, academics and private sector employees came together. At the first meeting, experts working in areas such as hate speech and discriminatory speech, gender equality, disinformation, natural language processing, deep learning and machine learning shared their work and project experiences.

In the second experience sharing meeting titled “Needs and Collaborations” held on July 7, the focus was on the aspects of the studies carried out in different fields that can feed each other, the collaborations that

can be established and needs in the relevant fields, based on the experiences shared in the first meeting. Additionally, the meeting focused on technological developments used in combating hate speech, ethical concerns, the use and sharing of data obtained through monitoring, and cooperation between different disciplines and sectors.

MEDIA MONITORING AND HATE SPEECH MONITORING

The media monitoring study that the Hrant Dink Foundation has been carrying out since 2009, focusing on the media's responsibility of the spread of hate speech and discriminatory language, continued in 2021 in order to train and test the algorithm to be developed within the scope of this project. The foundation analyzed approximately 500 local newspapers as well as all national newspapers, continuing its systematic monitoring work. News and columns containing hate speech were published in weekly and monthly selections. News and columns targeting national,

Yazılı basında ulusal, etnik ve dini grupları hedef alan ve nefret söylemi içeren haber ve köşe yazıları haftalık olarak tarandı. Gündem ile ilgili nefret söylemi içeren haberler, eleştirel söylem analizi yöntemiyle incelendi ve vakfın sosyal medya hesaplarında yayınlandı. Haftalık yapılan izleme ve tarama çalışmasının başka bir çıktısı olarak, taranan ay içinde gündemle ilişkili olarak aylık seçkiler hazırlandı. Bu aylık seçkiler yazılı basında nefret söylemine dair “nasıl ve kimler hakkında üretildi?” sorusuna cevap vermeye çalışıyor.

“Basında nefret söylemi: Eylül ayından seçtiklerimiz”, “Basında nefret söylemi: Ekim ayından seçtiklerimiz” “Basında nefret söylemi: Kasım ayından seçtiklerimiz” “Basında nefret söylemi: Aralık ayından seçtiklerimiz” adları altında yayınlanan aylık seçkiler, haftalık paylaşımlardan farklı olarak, nefret söylemine daha geniş bir çerçeveden bakılmasını sağlıyor ve nefret söylemine dair yaygın pratiklerin daha kolay anlaşılmasını sağlıyor.

ÇEVİRİMİÇİ KONUŞMALAR

15 Aralık'ta “Sosyal Medya ve Nefret Söylemi: Ayrımcılık algoritmaları nasıl yayılıyor?” adlı çevrimiçi konuşma yapıldı. Konuşmada, Dangerous Speech Project kurucu direktörü Susan Benesch'in katılımıyla ve Prof. Dr. Yasemin İnceoğlu moderatörlüğünde, sosyal medyadaki nefret söylemi, nefret söylemiyle mücadelede kullanılan yöntemler, yeni teknolojiler, farklı aktörlerin rolleri ve sorumlulukları konularına odaklanıldı. Konuşmada, sosyal medyada ayrımcı dil, nefret söylemi ve yalan haberlerin güncel durumu; Facebook, Twitter, Instagram, Google+ gibi büyük teknoloji şirketlerinin nefret söylemiyle mücadele etmek için geliştirdikleri politikalar; nefret söylemi tespit çalışmalarında yapay zekanın rolü; nefret söylemiyle mücadele edilirken ifade özgürlüğünün korunmasının önemi; etik kaygılar ve sivil toplum; nefret söylemiyle mücadelede hükümetlerin, akademinin, özel şirketler vb. aktörlerin rolleri ve sorumlulukları konuşuldu.

ethnic and religious groups and containing hate speech in the print media were monitored on a weekly basis. In line with the agenda, news containing hate speech was analyzed through critical discourse analysis and published on the social media accounts of the foundation. As another output of the weekly monitoring work, monthly selections were prepared in relation to the agenda within the monitored month. At the same time, these monthly selections attempt to respond to the question of “how and about whom hate speech was produced”.

“Hate speech in the press: Highlights from September”, “Hate speech in the press: Highlights from October” “Hate speech in the press: Highlights from November” and “Hate speech in the press: Highlights from December” provides a broader view of hate speech and a broad summary of hate speech that makes it in Turkey’s print media more visible.

ONLINE TALKS

The online talk titled “Social Media and Hate Speech: How does discrimination spread through algorithms?” was held on December 15. With the participation of Susan Benesch, founding director of the Dangerous Speech Project and with the moderation of Prof. Dr. Yasemin İnceoğlu, the online talk focused on hate speech in social media, methods used to combat this problem, technological advancement and the roles and responsibilities of different actors. In the online talk, the current situation of discriminatory language, hate speech and fake news on social media, policies developed by big technology companies such as Facebook, Twitter, Instagram, Google+ to combat hate speech; the role of artificial intelligence in hate speech detection studies; ethical concerns, the roles and responsibilities of different actors such as civil society, governments, academia, private companies etc. were discussed.

PROJE EKİBİ
PROJECT TEAM
SELVİHAN OKUMUŞ
YASEMİN KORKMAZ

Hrant Dink Vakfı ve Minority Rights Group Europe iş birliğinde yürütülen proje, Türkiye ve AB üye ülkelerindeki sivil toplum kuruluşlarının yazılı ve çevrimiçi medyada göçmenlere, etnik ve dini azınlıklara ve dezavantajlı gruplara yönelik nefret söylemine karşı koyma kapasitelerini güçlendirmeyi hedefliyor.

Nefret Söylemiyle Mücadele ve Kapsayıcı Söylem atölyeleri, 30 sivil toplum kuruluşunun katılımıyla İstanbul ve Diyarbakır'da yapıldı. Atölyeler, yazılı ve çevrimiçi medyada nefret söylemi ve nefret söylemiyle mücadele stratejilerine odaklandı. Bunu takiben, kuruluşlar nefret söylemiyle mücadele etmek için, çeşitli tematik başlıklar altında bir araya geldi. Amacı farkındalık yaratmak olan karşıt-söylem video üretim süreci, Minority Rights Group Europe kolaylaştırıcılığında ve Hrant Dink Vakfı desteğiyle başladı.

NEFRET SÖYLEMİYLE MÜCADELE ETMEK İÇİN TÜRKİYE VE AB YENİ ÜYE ÜLKELERİNİN BİRLİKTE ÖĞRENME VE İŞBİRLİĞİ PROJESİ

LEARNING AND COLLABORATING ON COUNTERING HATE
SPEECH IN TURKEY AND NEW EU MEMBER STATES

DESTEKÇİLER
SUPPORTERS

PROJE ORTAKLARI
PROJECT PARTNERS

The project which is carried out under the joint coordination of the Hrant Dink Foundation and Minority Rights Group Europe aims to strengthen the capacities of civil society organisations in Turkey and new EU member states to struggle against hate speech in media towards migrants and persons belonging to ethnic and religious minorities.

Countering Hate Speech and Inclusive Discourse workshops which focussed on hate speech and countering hate speech were held in Istanbul and Diyarbakır with the participation of 30 civil society organisations. These organisations were then gathered under diverse thematic groups to produce counter-narrative videos with the support of the Minority Rights Group Europe and Hrant Dink Foundation.

ULUSLARARASI HRANT DİNK ÖDÜLÜ **INTERNATIONAL HRANT DINK AWARD**

ULUSLARARASI HRANT DINK ÖDÜLÜ,
HER YIL HRANT DINK'İN DOĞUM GÜNÜ
OLAN 15 EYLÜL'DE BİR TÖRENLE VERİLİR.
ÖDÜL, İNSANLARA MÜCADELEYE DEVAM
ETME YOLUNDA İLHAM VE UMUT VEREN,
AYRIMCILIKTAN, IRKÇILIKTAN, ŞİDDETEN
ARINMIŞ, DAHA ÖZGÜR VE ADİL BİR DÜNYA
İÇİN ÇALIŞAN, BU İDEALLER UĞRUNA
BİREYSEL RİSK ALAN, EZBER BOZAN,
BARIŞIN DİLİNİ KULLANAN KİŞİ, KURUM
VEYA GRUPLARA YALNIZ OLMADIKLARINI
HATIRLATMAYI AMAÇLAR.

ÖDÜL, HER YIL BİRİ TÜRKİYE, BİRİ TÜRKİYE
DIŞI OLMAK ÜZERE İKİ KİŞİ YA DA KURUMA
VERİLİR.

ULUSLARARASI HRANT DINK ÖDÜLÜ
HRANT DINK ÖDÜLÜ
DINK ÖDÜLÜ
ÖDÜLÜ
INTERNATIONAL
HRANT
DINK
AWARD

EACH YEAR ON HRANT DINK'S
BIRTHDAY, SEPTEMBER 15TH, THE
HRANT DINK FOUNDATION PRESENTS
THE INTERNATIONAL HRANT DINK
AWARD. THE AWARD AIMS TO REMIND
THOSE INDIVIDUALS, ORGANIZATIONS
AND GROUPS WHO GIVE INSPIRATION
AND HOPE TO PEOPLE FOR HOLDING
ON TO THEIR STRUGGLE, WORK FOR A
MORE LIBERAL AND FAIR WORLD FREE
FROM DISCRIMINATION, RACISM AND
VIOLENCE, TAKE PERSONAL RISKS FOR

ACHIEVING THOSE IDEALS AND USE THE
LANGUAGE OF PEACE THAT THEY ARE
NOT ALONE. EACH YEAR THE AWARD
IS GRANTED TO TWO INDIVIDUALS OR
ORGANIZATIONS; ONE FROM TURKEY AND
ONE FROM OUTSIDE OF TURKEY.

Uluslararası Hrant Dink Ödülü'nün on üçüncüsü, 15 Eylül 2021 Çarşamba akşamı, 20.00 - 22.20 saatleri arasında çevrimiçi yayınlanan törenle sahiplerini buldu. Ödülü, Türkiye'de kadına yönelik şiddet alanındaki mücadelesini ısrarla ve siyasi kutuplaşmalardan bağımsız bir şekilde, bilimsel çalışmalara ve verilere dayanarak, hukuk çerçevesinde sürdüren Canan Arın ve Filipinler'de zorlu siyasi koşullar ve yüksek kişisel riskler altında yılmadan basın özgürlüğünü savunan, araştırmacı gazeteci Maria Ressa aldı.

Defne Kayalar'ın Türkçe, Esra Dermancıoğlu'nun İngilizce dilinde sunuculuğunu üstlendiği törene 23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı ev sahipliği yaptı. Vakıf adına izleyicilere "hoşgeldiniz" diyen Rakel Dink, izleyicileri şu sözlerle karşıladı: "Vakıf olarak, dayanışma, iyilik, eşitlik ve adaletten, çevremize, doğaya ve insana yaşam hakkından yanayız." Amnesty International Genel Sekreteri Agnes Callamard ise geçtiğimiz yıl insan hakları alanında yaşanan

gelişmelere ışık tutan açış konuşmasını şu sözlerle sonlandırdı: "Pek çok kişinin mücadeleden alıkonulduğu bir dönemde hep birlikte sesimizi yükseltebilmek ve güçlerinin boyutu ne olursa olsun güç sahiplerine doğruları söylemek en büyük görevimiz."

Kadın hakları savunucusu ve avukat Canan Arın, kadın hakları mücadelesinin önemini vurguladığı konuşmasında, "Bu kadar canavarlığın içinde, bu kadar korkunç bir tabloda insanın içini açan, insanı yüreklandiren tek olay kadın direnişi ve dayanışması!" sözlerine yer verdi.

Gazeteci Maria Ressa, Filipinler'den gönderdiği mesajda, mücadele etmeye devam eden gazeteci ve aktivistlere seslendi: "Yolumuzdan şaşmamamız gerekiyor. İnsanlar bazen naif veya aptal olduğunuzu söyleyebilir. Bizim için de öyle diyorlar ama değiliz."

Türkiye'de ve dünyanın dört bir yanında, yaptıklarıyla insana, insanlığa 'ışık' tutanların anıldığı, risk alan,

The 13th International Hrant Dink Award was presented on Wednesday, September 15, 2021 at an online ceremony streamed on the Hrant Dink Foundation's social media accounts. This year's awards were granted to investigative journalist Maria Ressa who defends press freedom in the Philippines under difficult political conditions and high personal risks and women's rights activist and lawyer Canan Arın who persistently continues defending gender equality and her struggle against gender based violence in Turkey.

The award ceremony was narrated by Defne Kayalar in Turkish and by Esra Dermancıoğlu in English. We thank Mahir Günşırar and Eric Nazarian for taking part in the ceremony with their great voice overs. The ceremony was held at the 23.5 Hrant Dink Site of Memory. Hrant Dink's wife and President of the Hrant Dink Foundation Rakel Dink welcomed the guests on behalf of the Foundation and stated that "At the Hrant Dink Foundation, we stand for solidarity, goodness, equality,

justice, including the right to life for the environment, nature, and human beings." Agnes Callamard, the Secretary General of Amnesty International gave the opening speech which reflected on the struggle for human rights over the past year. Callamard ended her speech with the following words "We consider this our foremost duty: to speak up together when many may be prevented from doing so, to speak truth to power, no matter the size of power."

"Amid all the atrocities, amid this horrible picture, women's resistance and solidarity remains our only source of hope and courage." said Canan Arın, women's rights activist and lawyer in her acceptance speech.

Laureate Maria Ressa, with her message from the Philippines stated that: "To journalists & activists who continue to fight, "We have to stay the course. Sometimes, people say you're naïve or foolish. People say that about us. We're not."

During the ceremony, people and institutions from

yol açan insanların ve toplulukların selamlandığı videoyla 2021 yılının 'Işıklar'ı gösterildi. Bu yılın 'Işıklar'ı arasında, Türkiye'den Rusya'ya, Myanmar'dan Amerika'ya, Belarus'tan Kenya'ya, kadın, mülteci, çevre hakları savunucularının yanı sıra barış, eşit yurttaşlık, demokrasi ve adalet talepleri ilham veren kişiler ve girişimler yer aldı.

Ödül sahiplerinin ve açış konuşmalarının yanı sıra ödül töreninde eşsiz müzik performansları yer aldı. Ezhel'in 'Mayrig' [Anne] şarkısı ilk defa dinleyicilerle buluştu. Pervin Chakar, Ertan Tekin ve Ayta Sözeri nefes kesici performanslar sundular. Kadınların yaşadıkları adaletsizliklere ses veren Nazan Öncel şarkıları, törene özgün performanslar vesilesiyle izleyiciyle buluştu. "Demirden Leblebi" için hazırlanan klipte anlatıcı rolünü üstlenen, Songül Öden'e, Iraz Akçam, Ayça Bildik, Banu Fotocan, Gülçin Kültür Şahin, Zeynep Şengöz ve Nesrin Uçarlar eşlik etti. Arto Tunçboyacıyan ve #YakınKomşuErmenistan'dan değerli müzisyenler

Vahagn Hayrapetyan, Gohar Hovhannisyan, Tmbata, Kharberd Özel Gereksinimli Çocuklar Evi Etnik Müzik Grubu Tsakhruk, Yerevan Saxophone Quartet ve Wood Winds Project'in folklorik ezgileri ve zengin melodileri geceyi bir müzik şölenine dönüştürdü. Gece, törenin müzik danışmanlığını da yapan Arto Tunçboyacıyan'ın tören için sözlerini yazdığı ve bestelediği, Kamarama tarafından özel olarak hazırlanan 'Sihirli Yüzük' şarkısıyla son buldu.

Geceye dair tüm detaylar, törenle eşzamanlı olarak, Vakfın ve Ödülün Facebook, Twitter ve Instagram hesaplarında, #HrantDinkÖdülü, #UmuduÇoğalt, #DayanışmaGüçlendirir; #HrantDinkAward, #BuildHope, #StrongerTogether; #ՀրանՏիկըՄրցանակ, #բազմապատկեյյալը, #զօրակցութիւնը hashtag'leriyle paylaşıldı.

Aday önerilerinizi, her yıl Nisan ayı sonuna kadar, odul@hrantdink.org adresine e-posta göndererek bizlere ulaştırabilirsiniz.

Turkey and all around the world who shed light on humanity with their struggles are acknowledged as the 'Inspirations' of 2021. Among the Inspirations of this year, there are human, environmental, refugee and women's rights defenders from Turkey to Russia, Myanmar to the United States, Belarus to Kenya, as well as inspirational individuals and initiatives with their demands for peace, equal citizenship, democracy and justice.

Alongside the acceptance speeches of the laureates, unique musical performances were also present at the ceremony. Ezhel's new song Mayrig [Mother], met with the audience for the first time, Pervin Chakar, Ertan Tekin and Ayta Sözeri gave unique performances with original melodies. With Songül Öden's narration, Iraz Akçam, Ayça Bildik, Banu Fotocan, Gülçin Kültür Şahin, Zeynep Şengöz, Nesrin Uçarlar brought to life a song by Nazan Öncel giving voice to the injustices women face. The ceremony's music supervisor Arto Tunçboyacıyan

brought together musicians of all ages from Armenia; Vahagn Hayrapetyan, Gohar Hovhannisyan, Kamarama, Tmbata, Tsakhruk Ethno Music Group of Specialized Children's Home of Kharberd, Yerevan Saxophone Quartet and Wood Winds Project enriched the ceremony with their folkloric tunes and rich melodies.

Details about the night have been shared simultaneously with the ceremony on the Facebook, Twitter and Instagram accounts of both the foundation and the award with the hashtags #HrantDinkÖdülü, #UmuduÇoğalt, #DayanışmaGüçlendirir; #HrantDinkAward, #BuildHope, #StrongerTogether; #ՀրանՏիկըՄրցանակ, #բազմապատկեյյալը, #զօրակցութիւնը.

You can send your proposals for nominations every year until the end of April via email to award@hrantdink.org.

GENEL KOORDİNATÖR
GENERAL COORDINATION
ZEYNEP SUNGUR

ÖDÜL KOMİTESİ BAŞKANI
CHAIRMAN OF THE INTERNATIONAL
HRANT DINK AWARD COMMITTEE
AHMET İNSEL

ÖDÜL KOMİTESİ
AWARD COMMITTEE
ALİ ALPER AKYÜZ
SİBEL ASNA
ZEYNEP ARSLAN
KEREM ÇİFTÇİOĞLU
DELAL DİNK
DOUGLAS JOHNSON
NAYAT KARAKÖSE
GÜLTEN KAYA
UMUT KURÇ
ÇİĞDEM MATER
ZEYNEP SUNGUR
ZEYNEP TAŞKIN
EMMA-SINCLAIR WEBB

KOORDİNATÖR
COORDINATION
TÜTENGÜL KÜÇÜKER

ÖDÜL JÜRİSİ
AWARD JURY
OSMAN KAVALA
MOZN HASSAN
EMİN ALPER
TANIL BORA
ROBERT GUÉDIGUIAN
VIVIANA KRSTICEVIC
MOLLY MELCHING
ŞAFAK PAVEY
FÜSUN ÜSTEL
RAKEL DİNK

KONSEPT / TASARIM
CONCEPT / DESIGN
BÜLENT ERKMEK, BEK

ÖDÜL HEYKELCİĞİ TASARIMI
AWARD STATUETTE DESIGN
ERDAĞ AKSEL, TAN MAVİTAN

ÖDÜL MÜZİĞİ
AWARD MUSIC
ARTO TUNÇBOYACIYAN

ÖDÜL FİLMLERİ KONSEPT VE KURGU
AWARD FILMS CONCEPT AND EDITING
ÜMİT KIVANÇ

METİN ÇEVİRİLERİ
TRANSLATION
LEXICON KONFERANS ÇEVİRMENLERİ
DİDEM SONE

SESLENDİRME
VOICE-OVER
MAHİR GÜNŞİRAY
ERIC NAZARIAN

DESTEKÇİLER
SUPPORTERS
FRANSA BÜYÜKELÇİLİĞİ - INSTITUT
FRANÇAIS DE TURQUIE
HEINRICH BÖLL STIFTUNG DERNEĞİ
TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
SABANCI ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL
POLİTİKALAR MERKEZİ
FACEBOOK
HARRY PARSEKIAN
ALBERT SEVİNÇ

PRODÜKSİYON
PRODUCTION

YÖNETMEN
DIRECTOR
ERHAN ARIK

GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ
CINEMATOGRAPHER
MERYEM YAVUZ

KURGU
EDITOR
KAĞAN TUNCA

IŞIK ŞEFİ
GAFFER
SEZEN YILDIZ

SES KAYIT
LOCATION SOUND
EMİR BUĞRA KAZAK

SES MİKSAJ
SOUND MIXER
İLKER RUKAN

RENK DÜZENLEME
COLOURIST
CEM TAŞKARA

1. KAMERA ASİSTANI
1ST ACS
OSMAN YILMAZ

KAMERA ARKASI
BACKSTAGE
DENİZ EZGİ SÜREK

RENK ASİSTANI
COLOURIST ASSISTANT
ABDURRAHMAN YAVUZ

POST ASİSTANLARI
POST ASSISTANTS
EMRE SEVER
YÜKSEL CAN BOYOĞLU

DESTEĞİYLE
WITH THE SUPPORT OF
ARMEN SHAVERDIAN'S GUITAR CLINIC
APROMPTER
BANKO FİLM - EMRE YILDIRIM
BODRUM KENT TV - OĞUZ POYRAZ
FİLM STANDARTLARI - CEM TAŞKARA
HAYYAM STUDIOS
KHARBERD ÖZEL GEREKSİNİMLİ
ÇOCUKLAR EVİ ETNİK MÜZİK GRUBU
TSAKHUK KURUCUSU VE BAŞKANI
ANNA VE ANAHİT MKHİTARYANS
SESLİ BETİMLEME DERNEĞİ -
BERRAK FIRAT
OSSİ MÜZİK
UNIVERSAL MUSIC
İSMAİL AKKAYA
İLKER SAVAŞKURT
MURAT YILMAZ
IRAZ AKÇAM
AYÇA BİLDİK
BANU FOTOCAN
SONGÜL ÖDEN
GÜLÇİN KÜLTÜR ŞAHİN
ZEYNEP ŞENGÖZ
NESRİN UÇARLAR

HRANT DINK VAKFI YAYINLARI, HRANT DINK'İN HAYALLERİNİ, MÜCADELESİNİ, DİLİNİ VE YÜREĞİNİ YAŞATMAK AMACIYLA KURULMUŞ OLAN HRANT DINK VAKFI'NİN ÇATISI ALTINDA, DİYALOG, BARIŞ VE EMPATİ KÜLTÜRÜNÜ GELİŞTİRECEK YAYINLAR YAPAR.

BU TEMEL İLKELER İŞİĞİNDA,

- TÜRKİYE'NİN DEMOKRATİKLEŞMESİ, KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİĞİN BİR ZENGİNLİK, FARKLILIĞIN BİR HAK OLARAK KABUL GÖRMESİ, TOPLUMLAR ARASINDAKİ

KÜLTÜREL İLİŞKİLERİN GELİŞTİRİLMESİ AMACIYLA MİLLİYETÇİLİKTEN, İRKÇILIKTAN VE AYRIMCILIKTAN ARINDIRILMIŞ, ÇOCUKLARA VE GENÇLERE YÖNELİK PROJELERİ DE KAPSAYAN AKADEMİK VE AKADEMİ DIŞI YAYINLAR YAPMAYI;

- TÜRKİYE'DE ÇOĞU ZAMAN YÜZEYSEL BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLEN, GÜNCEL, SİYASAL-TOPLUMSAL-KÜLTÜREL TARTIŞMALARA İLİŞKİN DERİNLEMESİNE SORULAR SORMAYA OLANAK TANIYAN TELİF

HDV

YAYINLARI

PUBLICATIONS

68

HRANT DINK FOUNDATION PUBLICATIONS PUBLISHES WORKS THAT SUPPORT THE DEVELOPMENT OF A CULTURE OF DIALOGUE, PEACE AND EMPATHY. IT IS PART OF THE HRANT DINK FOUNDATION WHICH WAS ESTABLISHED FOR THE PERPETUATION OF THE VISION, STRUGGLE, MESSAGE AND IDEALS OF HRANT DINK.

IN THE LIGHT OF THESE FOUNDING PRINCIPLES, PUBLICATIONS HAS THE FOLLOWING AIMS:

- TO PUBLISH ACADEMIC AND NON-ACADEMIC PUBLICATIONS AS WELL AS PROJECTS ORIENTED TOWARDS CHILDREN AND YOUNG PEOPLE PURGED OF NATIONALISM, RACISM AND DISCRIMINATION, TOWARDS THE DEMOCRATISATION OF TURKEY, THE ESTABLISHMENT OF AN UNDERSTANDING OF CULTURAL DIVERSITY AS A FUNDAMENTAL VALUE AND 'DIFFERENCE' AS A RIGHT; AND THE DEVELOPMENT OF CULTURAL RELATIONS BETWEEN THE PEOPLES OF ALL COUNTRIES.

VE ÇEVİRİ ESERLERE DAYALI DİZİLER
OLUŞTURMAYI;

• HRANT DİNK VAKFI'NIN KURMAYI
AMAÇLADIĞI, ERMENİ ARAŞTIRMALARINA
ODAKLANAN BİR ENSTİTÜNÜN
TEMELLERİNİ OLUŞTURMAYA YÖNELİK
OLARAK, ERMENİLERİN TARİHİ, KÜLTÜRÜ
VE YAŞANTISIYLA İLGİLİ YAYINLAR
YAPMAYI;

• HRANT DİNK'İN BÜTÜN YAZILARINI VE
KONUŞMALARINI YAYIMLAYARAK, ONUN
FİKİRSEL MİRASININ YAYGINLAŞMASINA

VE GELECEK NESİLLERE AKTARILMASINA
ARACILIK ETMEYİ;

• HRANT DİNK'İN, MİLYONLARCA İNSANIN
YÜREĞİNE NÜFUZ ETMESİNİ SAĞLAYAN,
İÇTEN VE DEMOKRAT TAVRININ TAKİPÇİSİ
OLARAK, AYRIMCILIĞA MARUZ KALAN
GRUPLARIN SESLERİNİ DUYURMALARINI
SAĞLAYACAK, GENİŞ HALK KİTLELERİNE
ULAŞMAYI HEDEFLEYEN KİTAPLAR
YAYIMLAMAYI HEDEFLER.

• TO CREATE SERIES FORMED OF
ORIGINAL AND TRANSLATED WORKS
THAT WILL ENABLE THOROUGH AND
IN-DEPTH INQUIRIES IN THE DOMAIN OF
CONTEMPORARY, POLITICAL-SOCIAL-
CULTURAL DEBATES WHICH ARE ALL TOO
OFTEN CONDUCTED IN A SUPERFICIAL
MANNER IN TURKEY.

• TO PUBLISH WORKS ON ARMENIAN
HISTORY, CULTURE AND EVERYDAY
LIFE WITH A VIEW TO ESTABLISHING
THE FOUNDATIONS OF AN INSTITUTE
FOCUSING ON ARMENIAN STUDIES WHICH
THE FOUNDATION AIMS TO FOUND.

• TO PUBLISH THE COMPLETE WRITINGS
AND SPEECHES OF HRANT DINK AND TO
FACILITATE THE DISSEMINATION AND
TRANSMISSION TO FUTURE GENERATIONS
OF HIS INTELLECTUAL HERITAGE.

• WITH CONTINUED DEDICATION TO
HRANT DINK'S SINCERE AND DEMOCRATIC
APPROACH THAT PENETRATED THE
HEARTS OF MILLIONS OF PEOPLE, TO
PUBLISH BOOKS TARGETING THE WIDER
MASSES TOWARDS GIVING VOICE TO
GROUPS SUBJECTED TO DISCRIMINATION.

SESSİZLİĞİN SESİ - VII KINALIADALI ERMENİLER KONUŞUYOR

Hrant Dink Vakfı Tarih Programı kapsamında 2011 yılından beri yürütülen sözlü tarih çalışmalarının bir ürünü olan Sessizliğin Sesi serisinin yedinci cildini oluşturan kitapta, Kınalıadalı 19 Ermeniyle yapılmış mülakatlardan 12'si bir araya getirilmiştir.

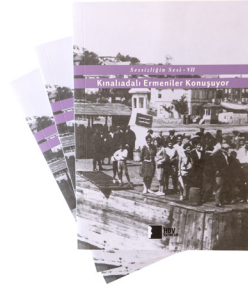
Kitapta, konuşma dilinden uzaklaştırılmadan yazı diline aktarılmış ve kronolojik bir bütünlük oluşturacak şekilde yeniden yapılandırılmış mülakat metinlerinin yanı sıra Narod Avcı'nın Kınalıada'nın tarihine dair giriş yazısı ile, Rudi Sayat Pulatyan'ın bu çalışmaya ve mülakatlara dair genel değerlendirme yazısı bulunmaktadır.

Mülakat metinlerinde, görüşülen kişilerin konuşma esnasında kullandığı Ermenice kelimeler italik olarak yazılmış; hem bu kelimelere hem de yerel ağza özgü bazı kelimelere ve ayrıca metinde atıfta bulunulan bazı

isimlere, mekânlara, olaylara vb. ayrıntılara dair kısa bilgiler dipnotlarda aktarılmıştır.

Kınalıada, yüzyılı aşkın bir süredir Türkiyeli Ermeni toplumu tarafından en çok tercih edilen sayfiye yerlerinden biri. Ermenilerin adaya yerleşimi, 19. yüzyılın ilk çeyreğine, adadaki ilk eğitim ve ibadet kurumlarının geçmişi ise aynı yüzyılın ortalarına uzanıyor. Nüfusun çoğunluğunu uzun yıllar Ermenilerin ve Rumların oluşturduğu adada, 1964 yılında Yunanistan vatandaşı Rumların ülkeden sınırdışı edilmesiyle ciddi bir demografik değişim yaşanmış, 70'li yıllarda ise adanın Rum sakinlerine ait metruk mülklerin arsalarına yeni binalar inşa edilmesinin ardından nüfus artışı hızlanmıştır.

Bu kitap, 'Sessizliğin Sesi' serisinin diğer kitapları gibi, kökleri Türkiye coğrafyasının çeşitli bölgelerinde olup, Türkiye'de ya da başka yerlerde yaşayan Ermenilerin hikâyelerini duyulur ve görünür kılmak hedefiyle

SOUNDS OF SILENCE - VII KINALI ISLAND'S ARMENIANS SPEAK

Within the scope of the Hrant Dink Foundation History Program, 12 of the

19 interviews with Armenians from Kınalıada were gathered in the book, which is the seventh volume of the Sounds of Silence series and published as a product of the Oral History Project being carried out since 2011.

In addition to the interview texts that were adapted to the written language by keeping their colloquial nature and restructured to form a chronological integrity, the book contains an introduction by Narod Avcı on the history of Kınalıada and a general review article by Rudi Sayat Pulatyan on this study and the interviews.

In the interview texts, the Armenian words used by the interviewees during their speech are written in italics. Brief information about both these words and some words specific to the local dialect as well as some names, places, events, etc referenced during the interview are given in the footnotes .

Kınalıada has been one of the most preferred summer resorts by the Armenian community in Turkey for more than a century. The settlement of Armenians on the island dates back to the first quarter of the 19th century, and the history of the first educational and worship institutions on the island dates back to the middle of the same century. On the island, where the majority of the population was formed by Armenians and Greeks for many years, a serious demographic change has been experienced with the expulsion of Greek citizens from the country in 1964, and the population growth has accelerated after the construction of new buildings on the abandoned properties of the Greek inhabitants of the island in the 70s.

This book, like the other books of the Sounds of Silence series, has been prepared with the aim of making the stories of Armenians who have their roots in various regions of Turkey and who live in Turkey or elsewhere be heard and visible. The oral history

hazırlandı. Bu çalışma kapsamında yapılan sözlü tarih mülakatları, Batı Ermeni kültürünün ve dilinin kamusal alanda varlığını sürdürerek yeniden üretildiği nadir yerleşim yerlerinden biri olan Kinalıada'da, bu kültürün geçmişteki ve günümüzdeki çeşitli tezahürlerine, adanın Ermeni toplumu için taşıdığı öneme ve özellikle son elli yıl içinde geçirdiği dönüşüme ışık tutuyor.

**21. YÜZYILDA
ERMENİ KİMLİĞİNE
ELEŞTİREL
YAKLAŞIMLAR:
KIRILGANLIK, DİRENÇ
VE DÖNÜŞÜM**

Ekim 2016'da İstanbul'da yapılan ve Ermeni kimliğine ilişkin araştırmaların ve çeşitli yaklaşımların tartışıldığı '21. Yüzyılda Ermeni Kimliğine Eleştirel Yaklaşımlar: Kırılğanlık,

Direnç ve Dönüşüm' başlıklı konferansta yer alan tebliğlerden oluşan ve geçen yıl Türkçesi yayımlanan kitabın İngilizcesi "Critical Approaches To Armenian

Identity In The 21st Century: Fragility, Resilience And Transformation" ismiyle yayımlandı. Ermenilerin, üzerine bir ortak kimlik inşa ettiği tarihsel arkaplan; Ermeni kimliklerinin zamansal ve mekânsal boyutları; sınıf, din, cinsiyet ve yaş gibi faktörlerin kimliğin oluşumundaki etkisi; Ermeni kurumlarının ve Ermenistan devletinin kimlik alanındaki ağırlığı; Ermeni kimliğinin gelişimi, değişimi ve ifade edilmesinde sanat, edebiyat, dil ve estetiğin kullanımı; ortak kimliğin sürdürülmesinde soykırım sonrası 'mağduriyet'in ve soykırım inkârının oynadığı rol; Türkiye'de ve diasporadaki topluluklarda asimilasyon, inkâr, dâhil olma ve hariç tutulma biçimleri gibi konulara odaklanan bildirilerden bir seçkinin yer aldığı bu kitap, kimlik kavramı etrafında yürütülen geniş tartışmalara da katkı sunacak bir kaynak niteliği taşımaktadır.

interviews conducted within the scope of this study have shed light on the various manifestations of this culture in the past and present, the importance of Kinalıada for the Armenian community and especially the transformation it has undergone in the last fifty years as one of the rare settlements where Western Armenian culture and language are reproduced in the public sphere.

**CRITICAL APPROACHES
TO ARMENIAN IDENTITY
IN THE 21ST CENTURY:
VULNERABILITY,
RESILIENCE AND
TRANSFORMATION**

This book is a compilation of a collection of papers on various approaches and researches on Armenian identity presented at the conference "Critical Approaches to Armenian

Identity in the 21st Century: Fragility, Resilience and Transformation", held in Istanbul in October 2016. The book, which was published in Turkish last year, has

been published in English this year. The book includes a selection of conference presentations that cover diverse topics including the historical background upon which a shared Armenian identity was constructed; the temporal and spatial aspects of Armenian identities; the influence of factors such as class, religion, gender and age on the formation of identity; the importance of Armenian institutions as well as the Armenian state in the issue of identity; the use of art, literature, language and aesthetics in the development, change and expression of the Armenian identity; the role played by the 'victim' and the denial of the genocide in the perpetuation of the idea of a shared identity; and the forms of assimilation, denial, inclusion and exclusion for communities in Turkey and the diaspora. In covering such a broad range of issues, this book will offer a contribution to the many discussions around the concept of identity.

MEDYA VE NEFRET SÖYLEMİ II - DEĞİŞMEYEN SORULAR, GÜNCEL TARTIŞMALAR

Medya ve Nefret Söylemi: Kavramlar, Mecralar, Tartışmalar başlıklı kitabın yayımlanmasından sekiz yıl sonra, bu kez, on yıl içinde

elde ettiğimiz birikimi paylaşmak ve araştırmayı yürütenlerin gözlemlerini daha geniş tartışmalara açarak, bu alanda çalışanların her zaman gündeminde olan meselelerin, hem zamana direnen, değişmeyen, hem de güncel yönleriyle irdelendiği, yine başvuru kaynağı niteliği taşıyacak 10. Yıl kitabı Türkçe ve İngilizce dillerinde hazırlandı.

14 yazardan 11 makale içeren kitabın içinde, uzmanların katkılarının yanı sıra Hrant Dink Vakfı'nın "Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi" projesinin 10 yıllık tecrübesinin paylaşıldığı iki bölüm yer almakta.

Mevcut ve eski proje ekibinden İrem Az, Pınar Ensari

ve Şeyma Özkan, 2009 yılında başlayan medya izleme faaliyetlerimiz aracılığıyla toplanan verileri iki makale halinde derledi ve analiz etti. Makaleler 10 yıldır toplanan verilerin incelenmesinin yanı sıra izleme çalışmasını ve projenin anlatısını sunuyor. Bu anlatıda projenin metodoloji tarihçesine göre bölünmüş 3 dönem aktarılıyor. Kavramsal tartışmadan yararlanan Tanıl Bora, yazısında kelimelerin gücünü ele aldı. Bekir Ağırır, araştırma ve gözlemlerine dayanarak, Türkiye'deki ayrımcı eğilimlerin ana hatlarını çizdi. Arus Yumul, Türkiye'nin değişmeyen 'ötekilerine' yönelik düşmanlığın tarihsel ve sosyal arka planını tartıştı. Yıldız Tar, medyanın LGBTİ+ bireyleri nasıl yok saydığını ve sessizleştirdiğini anlattı. Aras Türay, ifade özgürlüğü ile nefret söylemi arasındaki ilişkinin hukuki zemini üzerine bir tartışma yazısı kaleme aldı. Faruk Bildirici, medya ombudsmanı gözlemlerine dayanarak, medyanın söylem stratejilerini tartıştı. Ülkü Doğanay,

MEDIA AND HATE SPEECH - PERENNIAL QUESTIONS, CURRENT DEBATES

This time, eight years after the publication of Media and Hate Speech: Concepts, Media, and Debates, it is time to share the knowledge we have gained over

the past ten years, to open the observations of those conducting the research to broader discussions, and to address the issues that are always on the agenda of those working in this field. It has been written as a book in Turkish and English that will serve as a reference source and examines both current and historical elements.

The book, which consists of 11 articles by 14 authors, brings valuable analyses of hate speech and discriminatory language as well as the experiences and findings of the media monitoring activity over 10 years in two articles.

In two papers, members of the current and former project teams, İrem Az, Pınar Ensari, and Şeyma Özkan, examined and gathered data obtained from our media monitoring activities, which began in 2009. The article discusses the project's follow-up study and narrative, as well as the data acquired over the past ten years. This story is told in three parts, each of which is divided into three periods based on the project's methodology history. Tanıl Bora examined the power of words in his article using conceptual debate. Based on his study and observations, Bekir Ağırır, has detailed the discriminatory trends in Turkey. Arus Yumul spoke about the historical and sociological context of Turkey's animosity for the country's unchanging 'others.' Yıldız Tar discussed how the media ignores and silences LGBTİ+ people. Aras Türay penned a discussion piece about the legal foundations of the relationship between freedom of expression and hate speech.

medyanın 'mülteci' söylemi üzerinden kutuplaşma stratejilerini incelendi. İdil Engindeniz, 'söylem' üzerine kavramsal tartışmaların bir incelemesi ile kitaba katkıda bulundu. Son olarak, kitapta, OverZero kurumundan iki sivil toplum uzmanı Rachel Brown ve Laura Livingston tarafından yazılan, nefret söylemi ve tehlikeli söyleme karşı mücadele stratejilerini ve değerlendirmeleri konu alan metnin çevirisi yer aldı. Kitapta okuyacağınız tüm makaleler, on yıldır işaret etmekte olduğumuz 'nefret söylemi' meselesini toplumsal ve tarihsel bir bağlama oturtuyor. Nefret söylemini, farklı disiplinlerin perspektifinden, çok çeşitli boyutlarıyla ele alan bu makalelerin, meselenin anlaşılmasına ve nefret diliyle mücadeleye katkı sunarak, bir arada yaşama umudunu güçlendirmesini diliyoruz.

Faruk Bildirici presented media discourse techniques based on the media ombudsman's observations. Ülkü Doanay examined the media's polarizing methods through the 'refugee' issue. İdil Engindeniz contributed to the book by looking at the conceptual debates around 'discourse.' Finally, there is a translation of a paper written by two civil society professionals from OverZero, Rachel Brown and Laura Livingston, on techniques and assessments in the battle against hate speech and harmful speech.

All of the essays in the book place the subject of "hate speech," which we've been highlighting for 10 years, in a social and historical context. We hope that these writings, which address hate speech from a variety of perspectives and in numerous dimensions, will help to a better understanding of the subject and the battle against hate speech, as well as enhance the hope of coexistence.

HRANT DİNK ANMALARI

HRANT DINK MEMORIALS

DOĞU TOPLUMLARINI, BATIDAN AYIRAN
ÖNEMLİ BİR ÖZELLİK DE,
'LİDER', 'KAHRAMAN' VE 'İLAH'
YARATMASINDAKİ FARKLILIKTA
ARANMALI.
BİZİM KÜLTÜRÜMÜZDE BİRBİRLERİNE
ÇOK ÇABUK DÖNÜŞÜP,
RAHATLIKLA DA ÖRTÜŞEBİLEN
KAVRAMLAR BUNLAR.
BİR ÖNEMLİ ÖZELLİĞİMİZ DE KOLAY
YÜCELTİP, BİR O KADAR RAHAT
ALÇALTABİLMEMİZ İLAHLARIMIZI...

...KURTARICILAR BEKLEMİYİN,
KENDİ KENDİNİZİN İLAHI OLUN.
AKSİ TAKTİRDE, TARİHİ BOYUNCA
HİÇ İKTİDAR OLAMAMIŞ BİR HALKIN
ÇOCUKLARI, BÖYLE BİRBİRİMİZE KARŞI
İKTİDARCILIK OYNAR DURURUZ İŞTE.

İLAHLARA İLLALLAH

ENOUGH WITH
THE DIVINITIES

HRANT DİNK

BİRGÜN -
10 OCAK 1997
JANUARY 10TH, 1997

75

ONE OF THE MOST SIGNIFICANT
DIFFERENCES BETWEEN EASTERN AND
WESTERN SOCIETIES IS IN THE WAY
THEY CREATE 'LEADERS', 'HEROES'
AND 'DIVINITIES'.
IN OUR CULTURE, THESE CONCEPTS
SWIFTLY INTERCONVERT, AND EASILY
OVERLAP.
ANOTHER CHARACTERISTIC OF OUR
SOCIETY IS THAT WE NOT ONLY GLORIFY
EASILY BUT ALSO CARELESSLY DEMEAN
OUR DIVINITIES...

...DO NOT WAIT FOR SAVIOURS, BE YOUR
OWN DIVINITY. OTHERWISE, AS CHILDREN
OF A PEOPLE WHO HAS NEVER RULED
THROUGHOUT THE HISTORY, WE SHALL
KEEP PLAYING 'RULERSHIP' AGAINST
EACH OTHER.

Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Sosyoloji Bölümü ve Tarih Bölümü evsahipliğinde düzenlenen Hrant Dink İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Konferansı bu yıl pandemi koşulları sebebiyle çevrimiçi olarak düzenlendi. Konferansta Eyal Weizman, ‘Uzun Süren Bir Saniye’ başlıklı bir konuşma yaptı.

Eyal Weizman mimar ve insan hakları aktivistidir. University of London Goldsmiths’te Mekansal ve Görsel Kültürler Programında profesör olarak görev yapmaktadır ve Centre for Research Architecture adlı araştırma merkezinin kurucusu ve yöneticisidir. 2006 yılında London Consortium/Birkbeck College’den doktorasını alan Weizman, 2010’da Forensic Architecture (Adli Mimari) adlı araştırma ajansını kurdu. Farklı teknolojileri ve disiplinleri harmanlayarak, başta Filistin olmak üzere dünyanın

farklı bölgelerindeki hak ihlallerinin ve adli vakaların mekansal ve medya analizini yaptı. İnsan hakları, siyaset ve medya kuramları üzerine birçok kitap ve makale yayınladı. Weizman, Britanya Akademisi, Araştırmacı Gazetecilik Merkezi’nin yönetim kurulu ve Lahey Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin Teknoloji Danışma Kurulu üyesidir. Başlıca eserleri şunlardır: *Dolambaçlı Devrim* (Sternberg, 2015); *Çatışma Sahili* (Steidl and Cabinet, 2015); *Devrimden Sonra Mimari* (Sternberg, 2014); *Mengele’nin Kafatası* (Thomas Keenan’la birlikte, Sternberg, 2012; Türkçe çeviri: *Açılım 2014*); *Arendt’den Gazze’ye Ehenişer Siyaseti* (Verso, 2011; Türkçe çeviri: *Açılım, 2018*); *Oyuk Topraklar* (Verso, 2007; Türkçe çeviri: *Açılım, 2016*); *Bir Sivil İşgal* (Verso, 2003).

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ

HRANT DINK İNSAN HAKLARI VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ KONFERANSI

BOGAZICI UNIVERSITY

HRANT DINK MEMORIAL LECTURE ON FREEDOM OF EXPRESSION AND HUMAN RIGHTS

Due to the pandemic, this year the Hrant Dink Memorial Lecture on Freedom of Expression and Human Rights presented by Bogazici University History, Sociology and Political Science and International Relations departments was held online. At the lecture, Eyal Weizman presented his speech titled ‘The Long Duration of a Split Second.

Architect and human rights activist Eyal Weizman is Professor of Spatial and Visual Cultures and founding director of the Centre for Research Architecture at Goldsmiths, University of London. He graduated in architecture in 1998 from the Architectural Association in London and completed his PhD at the London Consortium/Birkbeck College in 2006. In 2010 he founded the research agency Forensic Architecture and has been directing it since then. Weizman is on the editorial board of Third Text, Humanity, Cabinet

and Political Concepts as well as on the board of directors of the Centre for Investigative Journalism (CIJ) and on the Technology Advisory Board of the International Criminal Court (ICC) in the Hague. *His books include The Roundabout Revolution* (Sternberg, 2015); *The Conflict Shoreline* (Steidl and Cabinet, 2015); *Architecture after Revolution* (Sternberg, 2014); *Mengele’s Skull* (with Thomas Keenan, Sternberg, 2012); *The Least of all Possible Evils* (Verso, 2011); *Hollow Land* (Verso, 2007); *A Civilian Occupation* (Verso, 2003).

YURTIÇİ

BURADASIN AHPARIG

Anma (Çevrimiçi)

Tarih: 19 Ocak, 14.45

Yer: Sebat Apartmanı Önü, İstanbul

<https://www.hranticinadaleticin.org/>

Hrant'ın Arkadaşları

HRANT DİNK'İN ÖLDÜRÜLMESİNİN 14. YILI

Söyleşi

Söyleşi (Çevrimiçi)

Konuşmacılar: Yetvart Danzikyan, Garo Paylan, Canan Coşkun

Tarih: 18 Ocak

Yer: medyascope.tv

Medyascope

#RADYOAGOS

Söyleşi (Çevrimiçi)

Konuşmacılar: Bülent Aydın, Pakrat Estukyan, Yetvart

Danzikyan

Tarih: 16 Ocak

Yer: acikradyo.com.tr

Açık Radyo

14 YIL GEÇTİ: BURADASIN, HER YERDESİN AHPARIG!

Söyleşi (Çevrimiçi)

Konuşmacılar: Fethiye Çetin, Bülent Aydın, Canan Coşkun, Fatma Akdokur, Tibet Şahin

Tarih: 16 Ocak, 17.00

Yer: facebook.com/DurDe.Platformu

DurDe Platformu

KATLEDİLİŞİNİN 14. YILINDA HRANT DİNK'İ ANMAK

Konuşmacılar: Mahir Özkan, İnci Hekimoğlu, Turgut Öker, Gayane Ayvazyan, Adrian Lomlomdjian, Yektan Türkyılmaz, Aris Nalcı, Alin Ozinian, Devrim Kavalli

Tarih: 17 Ocak, 19 Ocak

Yer: <https://www.norzartonk.org/>

Nor Zartonk

19 OCAK 2021

JANUARY 19TH, 2021

TURKEY

YOU ARE HERE AHPARIG

Commemoration (Online)

Date: January 19, 14:45

Location: In front of the Sebat Apartment, Istanbul

<https://www.hranticinadaleticin.org/>

Friends of Hrant

THE 14TH YEAR OF HRANT DINK'S ASSASSINATION

Talk (Online)

Speakers: Yetvart Danzikyan, Garo Paylan, Canan Coşkun

Date: January 18

Location: medyascope.tv

Medyascope

#RADYOAGOS

Talk (Online)

Speakers: Bülent Aydın, Pakrat Estukyan, Yetvart Danzikyan

Date: January 16

Location: acikradyo.com.tr

Açık Radyo

IT'S BEEN 14 YEARS: YOU ARE HERE, YOU ARE EVERYWHERE AHPARIG!

Talk (Online)

Speakers: Fethiye Çetin, Bülent Aydın, Canan Coşkun, Fatma Akdokur, Tibet Şahin

Date: January 16, 17:00

Location: facebook.com/DurDe.Platformu

DurDe Platformu

COMMEMORATING HRANT DINK ON THE 14TH YEAR OF HIS ASSASSINATION

Video conference

Speakers: Mahir Özkan, İnci Hekimoğlu, Turgut Öker, Gayane Ayvazyan, Adrian Lomlomdjian, Yektan Türkyılmaz, Aris Nalcı, Alin Ozinian, Devrim Kavalli

Date: January 17, January 19

Location: <https://www.norzartonk.org/>

HRANT'SIZ 14 YIL

Söyleşi (Çevrimiçi)

Konuşmacılar: Pakrat Estukyan, Çetin Desde

Tarih: 23 Ocak, 20:00

Yer: ydicagri.org/

Yeni Dünya İçin Çağrı Dergisi

HRANT DİNK İÇİN

Bildiri

Tarih: 19 Ocak

Yer: pen.org.tr

PEN Yazarlar Derneği

YURTDIŞI

UNUTMADIK!

Söyleşi (Çevrimiçi)

Konuşmacılar: Raket Dink, Baskın Oran, Ohannes

Kılıçdağı, Taner Akçam

Tarih: 23 Ocak, 21:00

Yer: Çevrimiçi (Zoom)

Boston Hrant Dink Dostları

HRANT DİNK'İ ANMA ETKİNLİĞİ

Müzik dinletisi ve panel (Çevrimiçi)

Sanatçı: Suna Alan, Collectif Medz Bazar

Konuşmacılar: Dr. Asena Günal, Raket Dink, Garo Paylan, Yetvart Danzikyan, Yeğya Akgün, Sarin Akbaş

Tarih: 19 Ocak, 19:30

Yer: armenianinstitute.org.uk

Armenian Institute, Londra

HRANT DİNK'İ MONTREAL'DE ANMAK

Açık oturum (Çevrimiçi)

Konuşmacılar: Dr. Arto Demirjian, Oskan

Hazarabedian, Tamar Matig, Chantal Manoukian,

Sarine Demirjian

Tarih: 19 Ocak, 20:00

Yer: Çevrimiçi (Zoom)

BOLSAHAY

BARIŞ VE DEMOKRASI İÇİN BİRLİKTE:

HRANT DİNK'İ ANMA ETKİNLİĞİ

Müzik dinletisi ve Panel (Çevrimiçi)

Nor Zartonk

14 YEARS WITHOUT HRANT

Talk (Online)

Speakers: Pakrat Estukyan, Çetin Desde

Date: January 23, 20:00

Location: ydicagri.org/

Yeni Dünya İçin Çağrı Dergisi

FOR HRANT

Proclamation

Date: January 19

Location: pen.org.tr

PEN Yazarlar Derneği

INTERNATIONAL

WE HAVEN'T FORGOTTEN!

Talk (Online)

Speakers: Raket Dink, Baskın Oran, Ohannes Kılıçdağı,

Taner Akçam

Date: January 23, 21:00

Location: Online (Zoom)

Friends of Hrant Dink in Boston

HRANT DINK COMMEMORATION

Concert and panel (Online)

Artists: Suna Alan, Collectif Medz Bazar

Speakers: Dr. Asena Günal, Raket Dink, Garo Paylan,

Yetvart Danzikyan, Yeğya Akgün, Sarin Akbaş

Date: January 19, 19:30

Location: armenianinstitute.org.uk

Armenian Institute, London

COMMEMORATING HRANT DINK IN MONTREAL

Panel discussion (Online)

Speakers: Dr. Arto Demirjian, Oskan Hazarabedian,

Tamar Matig, Chantal Manoukian, Sarine Demirjian

Date: January 19, 20:00

Location: Online (Zoom)

BOLSAHAY

Sanatçılar: Sevak Avanesyan, Collectif Medz Bazar,
Nare Karoyan, Ulrich Klan
Konuşmacılar: Doğan Akhanlı, Raffi Kantian, Cem
Özdemir, Can DüNDAR, Karin Karakaşlı, Garo Paylan,
Çiller Fırtına, Ulrich Klan, Eike Christian Peterin, Gregor
Gysi, Osman Okkan, Artin Simonjan
Tarih: 22 Ocak, 18:00
Yer: daskulturforum.de
KulturForum TürkeiDeutschland

HRANT DİNK'İN ANISINA
Resim ve Enstalasyon Çalışması
Sanatçı: Şafak Gürboğa
Tarih: 19 Ocak
Yer: Melbourne Başkonsolosluğu Önü

TOGETHER FOR PEACE AND DEMOCRACY:
HRANT DINK COMMEMORATION
Music concert and Panel (Online)
Artists: Sevak Avanesyan, Collectif Medz Bazar, Nare
Karoyan, Ulrich Klan
Speakers: Doğan Akhanlı, Raffi Kantian, Cem Özdemir,
Can DüNDAR, Karin Karakaşlı, Garo Paylan, Çiller Fırtına,
Ulrich Klan, Eike Christian Peterin, Gregor Gysi, Osman
Okkan, Artin Simonjan
Date: January 22, 18:00
Location: daskulturforum.de
KulturForum TürkeiDeutschland

IN MEMORY OF HRANT DINK
Painting and Installation
Artist: Şafak Gürboğa
Date: January 19
Location: In front of the Consulate General of Turkey in
Melbourne
Şafak Gürboğa

BAĞIŞÇILARIMIZ
DONATIONS

ABDULLAH YAKUP İÇGÖREN
ACTES SUD
AHMET ASLAN
AHU SOMAY
AKİF ŞİMŞEK
ARET MISIRLIYAN - RAFFİ DİONYAN ANISINA
ASLIHAN GÜNHAN
BAĞIŞ KUTUSU GELİRLERİ
CAN BEKER
CEREN ÇİLEK
CHREST FOUNDATION
CIVIL RIGHTS DEFENDERS
EUROPEAN COMMISSION
EUROPEAN ENDOWMENT FOR DEMOCRACY
EVREN ÜSTÜN
FRANSA BÜYÜKELÇİLİĞİ ANKARA
FRIEDRICH NAUMANN VAKFI
FRIENDS OF HRANT DİNK
FUNDACAO CALOUSTE GULBENKIAN
GARBİS POLAT
GÖKTUĞ İDİZ
HASAN TURGUT
HEINRICH BÖLL STIFTUNG DERNEĞİ
HİLAL KINA
HOLLANDA KRALLİYET BÜYÜKELÇİLİĞİ ANKARA
HRASUN SERGİO
İBRAHİM BETİL
IHRAC TRANSPORT SERVICE GMBH
INTERNATIONAL COALITION SITES OF CONSCIENCE
İSVEÇ BAŞKONSOLOSLUĞU İSTANBUL
İSVİÇRE BAŞKONSOLOSLUĞU İSTANBUL
KANADA BÜYÜKELÇİLİĞİ ANKARA
MARGRİT LAÇİNOĞLU
MATRA
MELİSA BOZKURT
MINORITY RIGHTS GROUP(CFCU)
MUNAZARA VE HİTABET DERNEĞİ
OLOF PALME INTERNATIONAL CENTER
ROBER TAŞ
SEV SİGORTA ARA.HİZ.LTD.ŞTİ.
SOSİ ZOVİKOĞLU - RAFFİ DİONYAN ANISINA
STICHTING NEDERLANDS INSTITUUT INT
TAZ ZEITUNG
ZEYNEP ARSLAN

DESTEKÇİLERİMİZ
SUPPORTERS

A&B İLETİŞİM AŞ

AGBU ARMENIA

BEK TASARIM

DENGE BAĞIMSIZ DENETİM MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

ERIC NAZARIAN

HAKİKAT ADALET HAFIZA MERKEZİ

İSTANBUL POLİTİKALAR MERKEZİ (İPM)

LEVON BAĞIŞ

LEXICON CONFERENCE INTERPRETERS-LEXICON KONFERANS ÇEVİRMENLERİ

MUSTAFA COŞKUN (SMMM)

ÖZGÜR AKMAN

TOLGA ERCEL

ÜMİT KIVANÇ

ZAKARYA MİLDANOĞLU

VE TÜM GÖNÜLLÜLERİMİZE İÇTEN TEŞEKKÜRLERİMİZLE...
AND OUR HEART FELT THANKS TO ALL OUR VOLUNTEERS...

Hrant Dink Vakfı Yönetim Kurulu'na,

A) Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Hrant Dink Vakfı'nın ("Vakıf") 31 Aralık 2021 tarihli bilançosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; gelir - gider tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dahil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiştir.

Görüşümüze göre ilişikteki finansal tablolar, Hrant Dink Vakfı'nın 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını, bilanço dipnotu 2'de özetlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS"lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kuralları ("Etik Kuralları") ile finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Vakıf'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları

Tarafımızca raporumuzda bildirilecek bir kilit denetim konusunun olmadığına karar verilmiştir.

4) Diğer Hususlar

2 numaralı bilanço dipnotunda belirtildiği üzere, T.C Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce 27 Eylül 2008 tarih ve 27010 sayılı T.C. Resmi Gazete'de yayımlanan Vakıflar Tek Düzen Hesap Planı ekinde finansal tablo formatları için bilanço ve gelir - gider tablosu sunulmuş olup özkaynak değişim ve nakit akış tablosu bulunmamaktadır. Bu sebeple ekli finansal tablolarda özkaynak değişim ve nakit akış tablosu sunulmamıştır.

5) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Vakıf yönetimi; finansal tabloların bilanço dipnotu 2'de özetlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Vakıf'ın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Vakıf'ı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

6) Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

6) Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları (Devamı)

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüphecilüğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Vakıf'ın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Vakıf'ın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasının kullanılmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Vakıf'ın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların açıklamaları dahil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

DENGE BAĞIMSIZ DENETİM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
MAZARS Üyesi

Necip Çakmaköğlü, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 29 Nisan 2022

1 OCAK 2021 - 31 ARALIK 2021
BİLANÇO

(Aksi belirtilmedikçe tüm tutarlar Türk Lirası (TL) cinsinden tam olarak gösterilmiştir)

	Not	Bağımsız Denetimden Geçmiş Cari Dönem 31 Aralık 2021	Bağımsız Denetimden Geçmiş Önceki Dönem 31 Aralık 2020
AKTİF			
I. DÖNEN VARLIKLAR			
HAZIR DEĞERLER		20.922.854	10.046.777
- Bankalar	6	20.922.854	10.046.777
GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI		33.464	19.235
- Gelecek Aylara Ait Giderler		18.068	19.235
- Gelir Tahakkukları		15.396	-
DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		-	1.500
- Personel Avansları	8	-	1.500
Dönen Varlıklar Toplamı		20.956.318	10.067.512
II. DURAN VARLIKLAR			
ALACAKLAR		17.662	10.538
- Verilen Depozito ve Teminatlar		17.662	10.538
DİĞER ALACAKLAR		260.469	260.469
- İktisadi İşletmeden Alacaklar	7	260.469	260.469
MALİ DURAN VARLIKLAR		5.000	5.000
- İktisadi İşletme	10	5.000	5.000
MADDİ DURAN VARLIKLAR		753.221	889.059
- Binalar	11	141.001	141.001
- Demirbaşlar	11	1.120.895	1.045.811
- Özel Maliyetler	11	1.550.572	1.550.572
- Birikmiş Amortismanlar (-)	11	(2.059.247)	(1.848.325)
MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		51.857	24.829
- Haklar	12	98.689	55.678
- Birikmiş İtfalar (-)	12	(46.832)	(30.849)
Duran Varlıklar Toplamı		1.088.209	1.189.895
AKTİF TOPLAMI		22.044.527	11.257.407
PASİF			
I. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			
BORÇLAR		104.024	61.235
- Satıcılar	15	28.280	1.950
- Diğer Çeşitli Borçlar	15	75.744	59.285
DİĞER MALİ BORÇLAR		695	1.161
- Diğer Mali Borçlar	14	695	1.161
ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		161.054	97.718
- Ödenecek Vergi ve Fonlar	16	74.064	50.169
- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	16	85.584	47.086
- Ödenecek Diğer Yükümlülükler	16	1.406	463
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		265.773	160.114
II. ÖZKAYNAKLAR			
SERMAYE	13	100.000	100.000
- Başlangıç Mal Varlığı		100.000	100.000
ÖZEL FONLAR	13	14.114.282	6.570.255
MADDİ DURAN VARLIK YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI		141.000	141.000
GEÇMİŞ YILLAR GELİR FAZLALARI	13	5.521.682	5.616.059
GEÇMİŞ YILLAR GİDER FAZLALARI (-)	13	(1.235.644)	(1.587.380)
DÖNEM NET GELİR / (GİDER) FAZLASI		3.137.434	257.359
- Dönem Net Gelir / (Gider) Fazlası	13	3.137.434	257.359
Özkaynaklar Toplamı		21.778.754	11.097.293
PASİF TOPLAMI		22.044.527	11.257.407

1 OCAK 2021 - 31 ARALIK 2021
GELİR-GİDER TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe tüm tutarlar Türk Lirası (TL) cinsinden tam olarak gösterilmiştir)

		Bağımsız Denetimden Geçmiş Cari Dönem	Bağımsız Denetimden Geçmiş Önceki Dönem
	Not	1 Ocak – 31 Aralık 2021	1 Ocak – 31 Aralık 2020
A- BRÜT SATIŞLAR		7.279.987	6.053.403
- Bağış ve Yardımlar	21	7.279.987	6.053.403
NET SATIŞLAR		7.279.987	6.053.403
C- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		(961.429)	(1.526.249)
- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	22	(961.429)	(1.526.249)
BRÜT SATIŞ GELİRİ		6.318.558	4.527.154
D- FAALİYET GİDERLERİ (-)		(6.281.702)	(7.067.562)
- Amaca Yönelik Giderler (-)	23	(6.281.702)	(7.067.562)
E- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİRLER		6.923.189	2.983.369
- Faiz Gelirleri	24	320.568	213.626
- Kambiyo Gelirleri	24	6.591.200	2.765.541
- Diğer Olağan Gelirler	24	4.701	3.959
- Diğer Olağandışı Gelirler	24	6.720	243
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDERLER (-)		(3.822.398)	(185.467)
- Kambiyo Giderleri (-)	25	(3.819.016)	(185.467)
- Önceki Dönem Giderleri (-)	25	(1.933)	-
- Diğer Olağandışı Giderler (-)	25	(1.449)	-
G- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)		(213)	(135)
- Kısa Vadeli Borçlanma Gideri (-)		(213)	(135)
DÖNEM NET GELİR / (GİDER) FAZLASI		3.137.434	257.359

INDEPENDENT AUDIT REPORT FOR THE FINANCIAL TERM
JANUARY 1ST, 2021 - DECEMBER 31ST, 2021

We have audited the special purpose financial statements of Hrant Dink Vakfı (the “Foundation”) which comprise the financial position as of December 31, 2021 and the statement of income for the year then ended, and notes to the financial statements originally issued in Turkish.

In our opinion, convenience translation of the special purpose financial position as of December 31, 2021 and the special purpose statement of income for the year ended December 31, 2020 presented in the attachment are in line with the special purpose financial position and statement of income presented as part of the special purpose financial statements referred to in our independent auditors report dated April 29, 2022.

DENGE BAĞIMSIZ DENETİM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of MAZARS

Necip Çakmakoğlu, SMMM
Partner
İstanbul, April 29, 2022

INCOME STATEMENT FOR THE TERM
JANUARY 1ST, 2021 - DECEMBER 31ST, 2021

		Audited Current Period	Audited Prior Period
	Note	January 1 – December 31, 2021	January 1 – December 31, 2020
A- GROSS SALES		7.279.987	6.053.403
- Donations and charities	21	7.279.987	6.053.403
NET SALES		7.279.987	6.053.403
C- COST OF SALES (-)		(961.429)	(1.526.249)
- Cost of services rendered (-)	22	(961.429)	(1.526.249)
INCOME FROM GROSS SALES		6.318.558	4.527.154
D- OPERATING EXPENSES (-)		(6.281.702)	(7.067.562)
- Expenses (-)	23	(6.281.702)	(7.067.562)
E- INCOME FROM OTHER OPERATIONS		6.923.189	2.983.369
- Interest income	24	320.568	213.626
- Foreign currency income	24	6.591.200	2.765.541
- Other ordinary income	24	4.701	3.959
- Other extraordinary income	24	6.720	243
F- ORDINARY EXPENSES AND LOSSES FROM OTHER OPERATIONS (-)		(3.822.398)	(185.467)
- Foreign currency expenses (-)		(3.819.016)	(185.467)
- Prior period expenses (-)		(1.933)	-
- Other extraordinary expenses (-)		(1.449)	-
G- FINANCE EXPENSES (-)		(213)	(135)
- Expenses from short term borrowings (-)		(213)	(135)
NET PERIOD INCOME / (EXPENSE) SURPLUS		3.137.434	257.359

BALANCE SHEET FOR THE TERM
JANUARY 1ST, 2021 - DECEMBER 31ST, 2021

(All amounts expressed in Turkish Lira ("TRY"), unless otherwise indicated)

		Audited Current Period	Audited Prior Period
	Note	December 31, 2021	December 31, 2020
ASSETS			
I. CURRENT ASSETS			
CASH AND CASH EQUIVALENTS		20.922.854	10.046.777
- Banks	6	20.922.854	10.046.777
SHORT-TERM PREPAID EXPENSES AND DEFERRED INCOME		33.464	19.235
- Short-term prepaid expenses		18.068	19.235
- Income accruals		15.396	-
OTHER CURRENT ASSETS		-	1.500
- Personnel Advances	8	-	1.500
Total Current Assets		20.956.318	10.067.512
II. NON-CURRENT ASSETS			
OTHER RECEIVABLES		17.662	10.538
- Deposits and guarantees given		17.662	10.538
OTHER RECEIVABLES		260.469	260.469
- Receivables from commercial enterprise	7	260.469	260.469
FINANCIAL FIXED ASSETS		5.000	5.000
- Commercial enterprises	10	5.000	5.000
TANGIBLE ASSETS		753.221	889.059
- Buildings	11	141.001	141.001
- Furniture and fixture	11	1.120.895	1.045.811
- Leasehold improvements	11	1.550.572	1.550.572
- Accumulated depreciation (-)	11	(2.059.247)	(1.848.325)
INTANGIBLE ASSETS		51.857	24.829
- Rights	12	98.689	55.678
- Accumulated amortization (-)	12	(46.832)	(30.849)
Total Non-Current Assets		1.088.209	1.189.895
TOTAL ASSETS		22.044.527	11.257.407
LIABILITY			
I. SHORT TERM LIABILITIES			
PAYABLES FROM OPERATIONS		104.024	61.235
- Due to suppliers	15	28.280	1.950
- Other payables	15	75.744	59.285
OTHER FINANCIAL LIABILITIES		695	1.161
- Other financial liabilities	14	695	1.161
TAXES AND OTHER LIABILITIES		161.054	97.718
- Taxes and funds payable	16	74.064	50.169
- Social security premiums payables	16	85.584	47.086
- Other liabilities	16	1.406	463
Total Short Term Liabilities		265.773	160.114
II. SHAREHOLDERS' EQUITY			
CAPITAL	13	100.000	100.000
- Initial Wealth		100.000	100.000
SPECIAL FUNDS	13	14.114.282	6.570.255
TANGIBLE ASSETS REVALUATION FUNDS		141.000	141.000
RETAINED EARNINGS	13	5.521.682	5.616.059
RETAINED LOSSES (-)	13	(1.235.644)	(1.587.380)
PERIOD SURPLUS / (DEFICIT)		3.137.434	257.359
- Period surplus / (deficit)	13	3.137.434	257.359
Total Shareholders' Equity		21.778.754	11.097.293
TOTAL LIABILITIES		22.044.527	11.257.407

HRANT DİNK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION

HRANT DİNK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION
ՀՐԱՆԴ ԾԻՆԵ ՀԻՄՆԱՐԿ

ANARAD HIĞUTYUN BİNASI
PAPA RONCALLİ SOK. NO: 128
HARBİYE 34373 ŞİŞLİ / İSTANBUL
T: +90 212 240 33 61-62 F: +90 212 240 33 94
www.hrantdink.org | info@hrantdink.org